

Sass Henno

**ELU
ALGAB
TÄNA**

Sass Henno. Elu algab täna.

© Sass Henno 2003

BAHAMA 2003

www.bahamapress.org

bahama@bahamapress.org

Bahama e-raamatute eesmärk on muuta kirjandusteosed hea tahte avaldusena tasuta kättesaadavaks kõikidele soovijatele, sest loomingu väärtust ei saa mõõta rahas.

Käesolevas failis sisalduv teos on e-kirjastatud autori nõusolekul ja soovil. Igaüks võib seda faili muutmata kujul paljundada, tasuta edasi anda või levitada, säilitada ja välja trükkida.

Käesoleva faili tervikut ei tohi lõhkuda. Seda faili või selle sisu ei tohi ilma autori nõusolekuta tervikuna ega osaliselt muuta, müüa, trükkida ega elektrooniliselt avaldada või kasutada muul viisil raha saamiseks.

Teost kaitsevad Eesti autoriõiguse seadus ja Berni konventsioon.

ESIMENE

Praegu neid ridu kirjutades mõtlen möödunud sündmustele ja saan aru, et palju on juhtunud asju, mida ma iialgi mõistma ei hakka. Palju on juhtunud asju, mille eest ma vastutama peaksin. Palju on valatud verd ja mõttetult on surnud inimesi. Häid, väärtuslikke, unikaalseid ja asendamatu inimesi. Selliseid nagu mina. Ja nagu sina.

Aga eks me mingis mõttes ole kõik ühed laipade poolfabrikaadid. Elu kujundab meist pikapeale lõpptoote. Kõik, mis sinu ümber on, sureb. Ja samuti kõik, mis on sinu sees. Ja praegu neid ridu kirjutades tekib järjest uusi vastusteta küsimusi. Ja miski minu sees ütleb, et on parem, kui neid vastuseid ei leita. Neid miljoneid vastuseid, mis ütlevad, et olen halb inimene, enesekeskne väikekodanlik rämps, väärtusetu sotsiaalne rudiment, halvatud mõtte ladestunud saast. Kuid kas pole me kõik? See pole kellegi vabandus.

Ma ei taha midagi muud kui rahu ja vaikust ja uut ilusat algust. Ma tõesti ei taha midagi muud, kui olla uuesti inimene koos tervikliku mineviku, oleviku ning lootustandva tulevikuga. Ma ei taha midagi peale selle väikese ja õnneliku elu, mille keskpunktis oleks kodune ja kaitsev soojus. Ma ei taha midagi peale uue võimaluse. Aga miski minu sees ütleb, et ma pean ühe asja üles tunnistama. Ja miski minu sees ütleb, et need read siin on minu lunastus ja ristilöömine.

Hüvasti, turvaline liisingautode, tarbimislaenude ja madala riskiga investeringute maailm. Hüvasti, perekondade, sõprade ja sotsiaalsete kuuluvuste planeet.

Tere tulemast, ausus. Tere tulemast, tõde.

TEINE

See oli unine pühapäeva pärastlõuna, kui kuldkollane Honda HRV kommipoe aknast komeedina sisse lendas ja põlema lahvatas. Mõned üksikud inimesed – surnuaialt naasvad higist leemendavad, liigesemäärete järgi lehkavad vanurid ning pärast nappi kehakinnitust õue tagasi lubatud kiitsakad lapsed olid ainukesed põneva sündmuse tunnistajad. Oli üks neist haruharvadest lõunapoolikutest, mil midagi märkimisväärset aset leidis. Näiteks mõned suved tagasi tapeti magistraali kõrval asuval muruplatsil sinna einestama viidud hobune. Paljud arvasid ka siis, et see oli lihtsalt üks õnnetusjuhtum ja mustlased või kes iganes selle hea eesti tõugu varsa strateegiliselt nõnda lolli kohta paigutasid, olid selles ise süüdi. See olla alati nii – jätad hobuse tee äärde ning varem või hiljem sõidab mõni hilises murdeas mehepoe talle oma isa tagant varastatud kaubikuga sisse, nii et loom surnud ja tüdruk kõrvalistmelt läbi tuuleklaasi väljas.

Alati.

Sellel pühapäeval oli lämbe ilm. Tuult polnud ollagi ja taevas oli täiesti pilvitu. Selliste ilmadega armastatakse rohkem kodus või suvilas istuda, kui väljas käia. Tänavad olid peaaegu tühjad. Tõttõelda sama tühjad kui igal pühapäeval samal ajal.

Kommipoe purunenud vitriinaknast hakkas tuletõrjesireeni mõttetult üürgamise taustal tulema musta suitsu.

Suitsuandur aktiveerib alarmi, mis omakorda annab märku häirekeskusele. Häirekeskusest saadetakse teade tuletõrjedeposse, kust dispetšer selle brigaadidele edastab. Pühapäeva pärastlõunatel peab see toimuma sama kiiresti kui äripäeva tipptundidelgi.

Alati.

Poe kohale kerkinud suitsupilveke ja huvi autosviibijate olukorra vastu sundis nii mõnegi pensionäri sündmuskohale lähemale liikuma. Kuid mitte palju. Kõik, mis suitseb, võib plahvatada. Ja kõik, mis plahvatab, võib tappa. Vanade inimeste elukogemus päästaks nii mõnegi noore hinge, kui seda kuulata ja kõrva taha panna.

Tõsi ta on.

Ka mõned lapsed hakkasid poest pooleldi väljaulatuvale masinale lähenema. Tekkinud lärm meelitas lähematele akendele uudishimulikud näod. Üsikutest mööduvatest autodest pidasid mõned kinni, et olukorraga lähemalt tutvuda. Asjalikud vanurid püüdsid uuematele uudistajatele kogu sündmuse kulgu võimalikult detailselt edasi anda.

Rahvast tuli pidevalt juurde ning vaatlejate poolring suitseva auto ümber tõmbus pikkamisi koomale. Poe juurde oli lühikese ajaga kogunenud inimesi juba paarikümne ringis. Hooletult pargitud masinad peatasid liikluse magistraaliga ristuväljal taval, sundides teisigi möödujaid peatuma ja end toimuvaga kurssi viima. Kogunenud rahvas suhtles omavahel aktiivselt. Inimeste vahel hakkasid arenema dialoogid ning peagi teadsid võhivõõrad üksteise perekondadest, lastest, sõprade perekondadest, poliitilistest veendumustest,

kõrgest üürist, tööpuudusest, soodsa järelmaksuga ostetud köögi-kombainist ja uuest ühekroonisest mobiiltelefonist.

“See on vist päris kallis masin?” pöördus üks vanur enda kõrval seisva noormehe poole.

See vanur oli kaheksakümne kolme aastane. Tal oli kolm last – kaks tütar ja üks poeg. Üks ta tütardest töötab ühes väikeses kingapoes kassiirina ja sureb üheksakümne viie aastaselt loomulikku surma väikeses külas Saksamaal. Teine tütar oli pikka aega tööl kondiitritööstuses, kuid viimased kaks aastat on ta olnud kroonilise kaelaradikuliidiga töövõimetu. Ta sureb üheksakümne nelja aastaselt oma kodus infarkti tagajärjel. Vanamemme poeg suri kaks päeva tagasi, proovides purjuspäi ujuda üle Verevi järve Elvas, mis on väike linnakene Lõuna-Eestimaal Ida-Euroopas.

“Eks ta paar-kolmsada tuhat ole,” vastas poiss küsijale tähelepanu pööramata.

See poiss oli kuusteist aastat vana ja ta sureb kuuekümne kolme aastaselt ajukasvaja poolt põhjustatud koljusisese verejooksu tagajärjel.

“Sa jumal! Ja mõelda vaid, nüüd kõik nässus ja vaja parandada ja kes teab, mis see maksab ja kas sellest juhust üldse veel asja saab. Mina ostsin üheksakümne teisel aastal sinna viiekorruselisse kahe-toalise korteri ja maksin kuuskümmend kolm tuhat selle eest, ja nüüd on nii kallis, et lihtsalt ei jõua pensionist pidada, ...no missa hing ütled? Kõik on kallis nüüd, ...miski pole odav, ainult neil seal Toompeal on kõigil sellised autod, aga meist nad ei hooli,” muutis vana

naine teemat ja jäi veel rääkima oma lastelastest, kes tahavad Tallinnasse arvutit õppima minna, mehest, kes läinud sügisel suri, ja matustest, mis maksid üle kolme tuhande krooni ning mille pärast tal nüüd üürivõlg on.

Keegi ei kuulnud, aga tema rääkis.

Samal ajal vestsid ka kaks napsi riides noort neidu valge Audi 100 juures juttu.

Mõlemad neid surevad veerand tundi enne südaööd käesoleval kuupäeval Tartu-Narva maantee kaheteistkümnendal kilomeetril Aovere ristis, põrgates kokku neile vastu tuleva metsaveokiga.

“Tead, enne ma olin vahepeal Janariga pidevalt, aga nüüd ma’i saa taga enam vabsee olla, ta on ikka nii kuradi idikas, tead, selle autoga, ma’i või. Enne vähemalt sai sõita, aga nüüd tüüp on vinguma hakanud, et vabsee raha pole ja ma’i tea mingi bensus mure on kogu aeg, no nii hale vend ikka viimasel ajal, et ma’i tea.“

“See, kes sinna kustutama läks, ongi see Janar vä?” käis näts suus ringi.

Janar põhjustab avarii Aovere ristis samal õhtul.

Tema pääseb eluga ja sureb seitsmekümne ühe aastaselt, olles ratastoolis ning suutmata meenutada oma nime.

“Nojaanoh, ...ma’i saa, ta peab ikka igale poole ronima ja esinema pidevalt,” vigises Janari naine.

“Aa... ma arvasin, et ta on Romm ja see Janar on see musta bemmiga...”

“Mhh... lollakas oled vä?”

Tõepoolest, hetkeks köitis rahvasumma tähelepanu hilistes kolmekümnendates turske kiilaneva pealaega meesterahvas, kes oma autost võetud tulekustutiga katkisest poeaknast sisse ronis ning Honda leegitseva kapoti alla vahuse joa suunas.

“*C’mon!* Tal on jumalast kena pepu ju,” kilkas nätsutüdruk edvistavalt.

No võib-olla tõesti jah, aga saad aru – ma’i suuda lihtsalt enam. Ma olen mingi kaks kuud juba vennaga koos olnud ja täiega kopp on ees, ma’i või, ja ega ju, nagu öeldakse, välimus meest ei tee,” argumenteeris Janari naine end mugavamalt kapotile toetades.

Neidudest mitte eriti kaugel olid kaks meest. Need mehed surevad eri aegadel kauges tulevikus. Neljakümnendates, punaseks päevitunud näod, nokamütsid peas, mõlemal jalas võidunud helesinised teksad, käes võrkkotid tühjade pudelitega. Täpselt sellised mehed, kes istuvad hilisõhtuses bussis, kui vabu kohti on üleliia, just sinu kõrvale ja kelle tõttu sa alati kaks peatust enne õiget maha lähed. Ka nemad andsid olukorrale oma hinnangu.

“Vot see oli alles kõva pauk,” leidis üks.

Vot see oli alles pauk,” lisis teine.

Ja nii see läks.

Kellelgi polnud igav.

Kõik said rääkida oma probleemidest ja olla õnnelikud, et nemad polnud tol hetkel ootamas bussi kommipoe akna ees ega olnud kaas-sõitjad selles õnnetus maasturis.

Kui me saaks iga päev näha mõnda avariid või muud õnnetust, oleks me elus palju vähem pingeid, arvas üks tudengipoiss.

Ta sureb kuulsa ja kõikide poolt armastatuna neljakümne kolme aastaselt kopsuvähki. Hea, et ikka endal autot pole, leidis teine üliõpilane. Tema võtab endalt elu kahekümne nelja aastaselt, olles just lõpetanud usuteaduste magistrantuuri.

Nii see läheb.

Alati on kosutav teada, et on neid, kes on sinust palju räbalamas olukorras.

Kaugemalt hakkas kostma kiirabi ja tuletõrjeautode sireene. Ärevus publiku hulgas kasvas. Auto poes ei põlenud enam ja inimesed liikusid sellele lähemale. Miski seal sees liikus samuti ja lõi koos raamidega välja maasturi tagaluugi klaasi. Klaas purunes soojal suveasfaldil miljoniks tillukeseks pärliks. Rahva seast kostis ehmatushüüdeid ja inimhulk taganes tuldud teed sellises üksmeeles nagu aeroobikatüdrukud mõnd võimlemiskava tehes. Verise näoga noor mees ronis masina tagaluugist välja ning jäi poe ette seisma. Käsi teksapükste taskusse ajades vaatas ta korraks teda ümbritseva rahvahulga poole ja süütas taskust leitud murdunud sigareti. Aeg seisis.

Mõnikümmend inimest poolringis olid vait. Kiirabiauto sireen kostus järjest valjemini, kuni punase küljetriibuga auto nurga tagant paistma hakkas. Valge siniste vilkuritega buss keeras ennast ümber ja tagurdas lubamatult suure hooga rahvahulga poole, kuni hooletult pargitud Audi teda takistas. Ambulantsi halvasti suletud tagumised

uksed põrusid lahti ja kanderaam lendas Audi tuuleklaasi. Kiirabi-auto jäi seisma. Juhipoolest uksest tuli välja punastes tunkedes naine – välimuse järgi mitte vanem kui kaksikümmend viis – kes verise näoga suitsetava noormehe juurde jooksis ja teda väikebussi poole talutama hakkas. Kui mõningane lonkamine välja arvata, liikus poiss omal käel isegi üllatavalt hästi. Vedas.

Mõned pealtvaatajad hakkasid lahkuma.

Päike paistis endiselt pilvitus taevas.

Janar ja tibid vaatasid nõutult oma autot, mille kapotil lebas kiirabibussist välja lennanud kanderaam.

Sellised asjad juhtuvadki vahel. See on paratamatus. Ja selles ei saa süüdistada mitte kedagi. Miski pole püsiv.

See on me endi kujundatud maailm.

Ja nii me elame.

“Kas me jõuame?” küsisin mina.

“Jah, varsti on pool,” vaatas tunkedes noor daam kella.

Auto kommipoes plahvatas hetkel, kui kiirabibuss maja eest minema sõitis ja suur punane tuletõrjeauto magistraalilt kõrvaltänavasse keeras.

KOLMAS

Minu kallis musi oli kakskümmend üks aastat vana. See on kõige parem vanus, mis naisele üldse osaks võib saada. See on nagu *blackjack*'i võit. See on füüsilise täiuslikkuse ja vaimse küpsemise vanus. Muidugi on ka erandeid, aga siiski on kakskümmend üks optimaal. Vanad naised on koledad ja noored on lollid. Aga minu kallis musi oli täiuslik. Ma võisin teda tundide kaupa vaadata. Ja silitada. Ja kallistada. Ja musitada. Ta oli mu vaimustus ja elutahe. Ta oli minu jaoks üldse väga palju asju. Ma olin valmis tema eest surema. Muidugi mitte loomulikku surma, aga siiski surema. Sest nii vaimustavalt ilusa naise pärast lihtsalt tuleb surra. Vähemalt mingis mõttes. Ja kui ma sellele nüüd tagantjärele vaatan, peitub selles jäägitus andumuses ka teatav iroonia. Minu kallis musi oli ideaal. Tal olid kastanpruunid päikeses läikivad pikad juuksed. Tal olid maailma kõige ilusamad kulmud ja ka maailma kõige kütkestavam naeratus. Ta kissitas silmi ja naerdes nägi välja nagu kiisumiisu. Tema pikad sirged jalad, prink pepu ja ülimalt seksikalt välja joonistuv puusakaar tekitasid kõigis isastes iha ning emastes põletava kadedustunde. Kaks väikest tissi, mis olid mu lemmikud, asetsesid superõiges kohas ja olid täpselt õiges suuruses. Ja tal oli ka fantastiline pea, millest juba vist rääkisin. Minu kalli musi varbad oli imearmsad, tillukesed ja nunnud. Ja sõrmed, sõrmed, sõrmed. Need

olid täpselt sellised sõrmed, mida te baarides klaasi hoidmas jälgite ja mõtlete teate küll millele. Ja kui lisada eeltoodule juurde kõik need kiidusõnad, mis ta kohta käivad, siis ei jätkuks maailmas enam ühelegi lausele ega sõnale ruumi. Ta oli ilusa funktsionaalsusega naisterahvas.

Me kohtusime tuulisel sügisõhtul ühes Tartu klubis. Tartu on üks Lõuna-Eesti saja tuhande elanikuga linn, kus asub Baltikumi vanim ülikool. Oli see moedemonstratsioon või mõni muu samalaadne üritus, kus kenad tütarlapsed huvitavates rõivalahendustes piki *catwalk*'i edasi-tagasi sibavad, ma ei mäleta. Ma isegi ei tea, mis põhjusel mina sinna sattusin, aga tema oli igal juhul selle peo lava-koordinaator. Sügis oli juba ammu oma kolletavas hiilguses ning lehekattest vabanevad puud talve tulekuks valmis. Õhtu oli suhteliselt jahe, kuigi tuules, mis klubiterrassil vestlevate neidude juukseid silitas, polnud veel talvist kargust. Oli üks neist sügisõhtutest, millele järgnev öö toob autoklaasidele esimese jäise kirme. Nagu sellistel pidudel ikka tavaks, olin ka tollel õhtul ennast kohusetundlikult täis joonud. Mitte nii täis, et ma ei mäletaks, aga piisavalt, et veidi piinlikust tunda. Piisavalt, et olla veidi julgem, tugevam, piirideta. Niisiis sellel täiesti suvalisel hetkel, kui olin võtnud istet diivanilaua taga naiste tualetijärjekorra vahetus läheduses, istus minu kõrvale see imearmas olevus ja ütles:

“Miks te suitsetate siin, äkki on siin rasedaid või südamehaigeid?”

Ma olin üllatunud, et sellisel peol tuleb keegi ja sedasi manitsema hakkab. Aga kuna ta oli kena, ei mitte kena, vaid lausa ilus, siis kõik, mis ma vastasin, oli midagi sellist:

“*Sorri*, ma ei mõelnud sellele.”

Tõusin püsti, võtsin joogi ja läksin terrassile teiste juurde, kus tuul endiselt puhus ja suur täiskuu jätnuks inimestest maha pikki varje, kui värviprožektorite valgus loodusesse tunginud poleks. Kuu oli väga madalal. Kuskil kaugemal huilgas auto signalisatsioon kõvemini kui terrassikõlaritest tulev muusika. Kuskil kaugemal olid mu pooleliolevad tööd, võetud kohustused, inimesed, kellega mulle koos meeldis olla, ja ka inimesed, kes mulle ebameeldivad olid. Tollel õhtul tundus, et kõik see ei ulatu minuni. Ma tundsin, et olen täiesti üks. Tõenäoliselt ei olnud asi õhtus, vaid rohkem joodud alkoholis.

“Siin on nii külm ju,” ütles keegi mu kõrval.

Hetk. Mõte. Hetk. Pilk. Hetk. Minu kõrval oli seesama neiu, kes koridoris mu tähelepanu suitsetamise kahjulikkusele juhtinud oli. Sekundid möödusid, ma ei vastanud midagi, lihtsalt vaatasin teda. Ainus mõte, mis selle aja jooksul tekkis, oli see, et ta on ikka kuradi ilus. Teate küll, kuidas joores isased mõtleivad. Ei midagi nüansi-rohkemat. Lihtsalt ilu. Kujutage ette, kui palju kordi võivad naised olla segamini ajanud siira imetluse joobnud aju aeglase reaktsiooni-kiirusega. Kujutage ette neid suhteid, mis seetõttu kunagi ei tekkinud. Kujutage ette mind talle ikka veel otsa vaatamas.

Ja lõpuks ütlemas:

“Pane midagi soojemat selga siis.”

Midagi lollimat annab välja mõelda. Seekord *copywriter*’eid palgata polnud vaja.

Ta hakkas selle peale naerma.

“Mhh, ...mitte mina, ...sa ise oled ainult T-särgiga, talveilm on ju väljas täiesti.”

Ja kuskil sügaval sees, kuskil minu keha sügaval sisemuses käivitus protsess, mis ütles mu ajule, et see tüdruk meeldib mulle nüüd ja kohe ning et kõigil oleks parem, pean ka mina talle meeldima. Kuskil väga väga sügaval sees sündis helikiirusel kasvav mõte, et ma ei taha rohkem juua. Kogu ümbritsev melu oli ühtäkki teistes toonides. Ma hakkasin mõtlema.

“Kas sa mäletad mind?” küsis ta “Me kohtusime enne...”

“Muidugi, kuidas ma saakski mitte...”

“Ega sa ei solvunud, vaatasin et sa läksid kohe ära, ega ma nagu halvas mõttes ei öelnud seda...”

“Ei muidugi, ma tean, see oli minust endast nii tähelepanematu ja nõme, et ma ise selle peale ei tulnud, sul oli täiesti õigus..”

Mu kõne tundus sorav ja loogiline. Järelikut oli olukord kontrolli all.

“Ma lihtsalt mõtlen, et kui kogu aeg noored inimesed enda tervise eest ei hoolitse, siis võiksid seda teha teised. Mul oli üks kooliõde, kes hakkas kaheteistkümne aastaselt suitsetama ja jooma, ja siis neljateistkümne sai enneaegse lapse. Lapsel oli ühel käel kolm sõrme kokku kasvanud ja esimese sõna ütles ta, kui oli kuueaastane või midagi sellist..”

“Jah, see on hirmutav, aga tead, sellistel pidudel alati ei mõtle nii kaugemale. Inimesed tulevad klubidesse rohkem oma argipäeva ja reaalsust unustama,” ütlesin seepeale.

“Mina näiteks olen siin, sest ma pean olema. Ja saan selle eest raha.”

“Kuidas nii? Mis sa teed siis, ma pole näinud sind varem siin?”

“Sa neid kollekttsioone nägid all enne, seda rannariiete oma näiteks?”

“Jah, mul ühe tuttava tüdruk oli modell seal, ...sinu kollekttsioon või?”

“Ei, mina pole mingi disainer, ma tegin neile lavaliikumist ja muud sellist lisa.”

“Lahe,” ütlesin mina, surudes kahte silpi nii palju vaimustust, kui suutsin.

“Jah, kuivõrd-niivõrd, aga samas kohustus ikkagi, eriti argipäeva ja reaalsuse unustamine see just pole.”

“Seda küll, jah.”

“Sina unustad oma argipäeva üsna edukalt mulle tundub,” ütles ta mu klaasi vaadates ja hakkas kohe naerma, tõenäoliselt selleks, et ma tema märkuses järjekordset etteheidet ei tabaks. Naeratasin vastu.

“See on rohkem aksessuaar,” tõstsin klaasi. “Nagu naised käivad kõikjal oma tillukeste kotikestega, on meestel alati jook käes. Vaata seltskonnakroonikaid näiteks...”

“Ja sa nagu oled mees, kuna sul on jook, jah, ...ja kuna minul väikest kotikest täna ei ole, siis ei ole mina seega naine?”

“Ei, ei, ei, see, et kes on kes, mängib ainult sellel juhul rolli, kui võtame aluseks selle, et ma olen mees, kes toob lihtsalt kohatuid ja väga totraid analooge meie tänase Eesti aksessuaaride maastikul.”

Hakkasime mõlemad naerma.

See on alati nii. Kui keegi, mitte lihtsalt keegi, vaid keegi huvitav ja eriline, küsib sinult mingi küsimuse kuskil suvalises situatsioonis ja täiesti ootamatult, mõtled sa hiljem läbi mitmeid erinevaid vastusevariante. Kuidas olnuks täpsem, vaimukam, muljet avaldavam. Aga millele mõtlesin tol hetkel mina?

Kas ma tegin tema välimuse kohta komplimendi? Kas ma tellisin talle mingi joogi? Millest me üldse rääkisime? Kurat, ta on ikka armas. Kui vana ta on?

Vaatasime mõlemad üle terrassi ääre alla tänavale. Pargitud autosid. Üksikuid liikuvaid inimesi. Ühte ajalehte, mis tuulega tantsides asfaldil keerutas. Ja puudelt langenud tuhandeid kollaseid ja punaseid lehti. Mulle meeldis see õhtu, vaatamata sellele, et oli juba kuratlikult külm.

“Vaata. Kui vihma ei saja ja langenud vahtralehed kuivad on, sibavad nad tuult alla võttes üle sõidutee nagu pisikesed hiired. Autost vaadatuna tundub see veelgi tõetruum,” ütlesin üle terrassi-rinnatise alla vaadates.

“Mhm, on jah täpselt, ...Vaata, see ajaleht keerleb seal ka lahedalt.”

“Mhm, ...sibab nagu pisikene ajaleht.”

Naersime jälle.

“Mida sa jood?” küsis ta kelmikalt pärast hetkelist vaikust.

“Ah see, ...mingi viski ja üks teine asi, ma ei tea täpselt.”

“Anna ma maitseen!”

Ulatasin talle klaasi, mille põhjas oli sõrmejagu ma-ei-tea-mida-iganes ja natuke sulamata jääd.

“Prrrrr... ime, et sul külm ei ole. See on nii kange ju,” ütles ta. “Mulle kuluks ka vist üks selline ära. Tööpäev peaks läbi olema mul küll.”

Kell oli mõned minutid tagasi südaööd näidanud ja terrass meie ümber märkamatuult inimtühjaks jäänud. Ainult vahepeal tuli mõni baaridaam, kes korjas ära rinnatisele jäetud klaasid ja kasutatud tuhatosid.

“Lähme sisse,” ütlesin ja puudutasin käega hetkeks ta selga. See oli nõtke ja soe.

Muusika tundus pisut liiga valju. Kõikjal oli tunda sellistele õhtutele iseloomulikku lõhna – mõne kalli parfüümi ja mõne odavama lõhnavee aroom, milles on segunenud sigaretisuits ja udumasina tolm, ja seda kõike saab peaaegu et tükkaaval löigata sind ümbritsevast õhust. Tavaliselt ei pane sa seda tähele või märkad alles hommikul, kui su riided haisevad.

“Võtan kaks seda veel,” ütlesin oma klaasi leti peale pannes.

“Mõlemad topelt?” küsis baarman.

“Tehke jah hästi suured,” ütles mu tüdruk naeratades.

Baarman muigas sõbralikult ja noogutas. Võtsin taskust raha ja panin letile. Raha oli kortsus. Vaatasin kortsus raha ja valmivaid jooke ja ühtäkki tuli mulle meelde, et mul pole aimugi, mis on selle ilusa tüdruku nimi. Kuidas ma küsin? Mida ta vastab? Anneli, Kerli, Mariliis, Kristina, Katrin, Liis, Elina, Maria, Marleen, Piret, Helen, Ave, Reelika, Reni, Evelin, Kadri, Ingrid, Veroonika, Kristel, Moonika, Helja, Kristi, Kirsti, Jaana, Jaanika, Liisa, Liina, Kätlin, Merike, Tiina, Tiiu, Triin, Kertu, Kersti, Katrin? Või midagi muud? Huvitav. Ma küsin.

“Hei, su jook,” lehvitas ta mul käega silme ees.

Kurat. Ma tegin seda jälle. Alati on nii, et kui ma millelegi mõtlen, jään inimest ainiti vaatama, täiesti tahtmatult, tühja pilguga. Ma olin seda jälle teinud, kui ma neid võimalikke nimesid talle välja mõtlesin. Taevast, kui kohtlane. Naeratasin, püüdes olukorda päästa ja ütlesin:

“Ma mõtlesin, et huvitav...”

Paus. Hetk. Mida ma mõtlesingi? Kurat. Ta vist arvab, et ma olen ikka väga purjus. Hmm. Oot! Jah, nimi. Õige. Kohe nüüd.

“...Mis su nimi on?” lõpetasin lause.

Mulle tundus, et ka baarman naeratas selle peale vaevu märgatavalt. Ta arvab, et ma üritan seda tüdrukut täis joota ja ära rääkida. Kui see baarman poleks tuttav, tunneksin ennast veel ebakindlamalt. Aga ta on. Huvitav mis ta vastab?

Teiste arvamus oli mulle nii kuradi oluline. Suvaline arvamus. Ja see, et keegi ei vaataks imelikult ega mõtleks.

Minust.

Kui sellisest.

“See ei ole üldse huvitav, ...pärast räägime sellest,” ütles tüdruk, kellega ma vaevalt pool tundi tuttav olin olnud.

“Lähme tantsime, ...ma pole saanud üldse tantsida täna,” lisas ta pärast seda, kui oli oma klaasist võtnud suure sõõmu ja teinud hästi mõru nägu. Umbes sellist nagu meremehed pärast seda, kui nad pooliku viskipudeli ühe sõõmuga tilgatumaks joovad. Aga erinevalt meremeestest naeratas ta pärast seda üliarmsalt. Nagu kiisumiisu. Kissis silmadega. Ma ei saanud kuidagi ära öelda, kuigi ma eriti tantsida ei viitsinud.

Külm muusika on mõnus. See ei nõua sult mingit osalust. Sa peaaegu ei kuulegi seda. Pigem tajud. Muusika, milles ei ole sinu jaoks tuttavat meloodiat või endassehaaravat rütmi, ei valitse su üle kunagi. Kuigi ta on võibolla liiga vali. Temas pole kandvat sõnumit ega voogudesse põimunud tekste, mida laulaks sulle tuttav hääl või mida moodustaksid sinu tähelepanu köitvad sõnad. See lihtsalt aitab sul olla sina ise keset inimesi täis lõputut saali. Kogu ümbritseva soe keskpunkt, kus oled sina. Ja võibolla mõni teine inimene veel koos sinuga. Et tekiks tervik. Kaasaegse klubimuusika ideoloogia. Must ja valge. Sina ja mina. Tipp ja täpp.

Mõne aja möödudes istusime saali seina ääres oleval diivanil, minu käsi diivani seljatoel, tema selja taga. Te võite arvata mida iganes, aga nii oli tõesti palju mugavam ja ma ei tahtnud hetkekski jätta talle muljet, nagu ma oleks kõige tavalisem isane, kes arvab,

et tema makstud joogid annavad hiljem õiguse seda naist käperdada. Kuigi tõsi ta on, ka paljud naised arvavad nii, mis on muidugi selliste arusaamade tekkele tublisti kaasa aidanud. Ma tahtsin millestki rääkida.

“Mida sa teed?” küsis ta mult järsku, ja vaatas mulle sügavale silma.

“Ma lihtsalt toetan kätt, sest kitsas on muidu ja nii on mugavam,” vastasin hoobilt ja tõmbusin veidi eemale. Kuid mitte palju.

Ta hakkas naerma.

“Ei, mitte see...,” ütles ta oma kassinaeratusega. “Millega sa nagu tegeled, mida sa elus püsimiseks teed, ma mõtlesin. Töötad, õpid?”

“Õpin ja müün,” vastasin suutmata hetketaguse situatsiooni-koomika pärast naeru tagasi hoida.

“Mida sa müüd?”

“Kilet.”

“Nagu kilekotte ja selliseid asju ka või?”

“Jah, kõike. Ehituskilet, kasvuhoonekilet, maasikakilet, kilekotte, prügikotte, laibakotte, kõike.”

“Põnev!”

“Ei ole tegelikult. Lihtsalt töö.”

“Mida sa tahaksid teha, kui sa kilet ei müüks?”

“Kirjutada vist.”

“Millest kirjutaksid?”

“Armastusest,” vastasin pärast lühikest pausi.

(Palju õnne, Elina. Nüüd on sinust lugu. See meie teistmoodi tegelikkus.)

“Nii ilus mõte. Keegi ei kirjuta enam tänapäeval armastusest. Sa oleksid ainus vist. Mina tahaks, et ma oskaks joonistada ja et ma oleks moekunstnik. Aga ma ei oska kahjuks üldse joonistada. Sellepärast õpin juurat.”

“Ma ei oska ka üldse joonistada,” lohutasin teda.

Ta naeris ja ütles klaasi suu juurde tõstes:

“Ja mul on kokteilipoiss otsas.”

“Ja sa ei jookse hirmunult minema, kui veel üks samasugune kokteilipoiss sinu ette laua peale tekiks?” küsisin, et mitte paista pealetükkivana.

Ta naeris jälle.

“Niikaua, kui see kokteilipoiss minuga rääkima ei hakka, vaid ennast rahulikult limpsida laseb, ei jookse.”

“Julge tüdruk.”

Mõned hetked hiljem istusime samal diivanil, teineteisele veidi lähemal kui enne – või see ainult tundus nii – ja meie ees väikesel laual oli kaks klaasi, mõlemad ääreni täis. Baarmani nali.

“Kas sa pärast kohvi jooma tuled minuga?” küsis ta.

Ma olin veidi üllatunud. Mitte märgatavalt, aga siiski. Nii konkreetne tüdruk. Ja mitte keskpärase välimusega. Ja mitte väga rumal.

Kus see konks siin on? Kõik mehed mõtleksid minu asemel samuti. Olen enam kui kindel.

“Kuhu sa tahaksid minna?”

“Ma ei tea... kuhugi bensiinijaama või sellisesse kohta. Mulle meeldib vahel öösiti mõne bensiinijaama parklas või kuskil nurga taga autos kohvi juua ja juttu ajada... nii, et ise oled hämaras autos ja väljas on tänavalaternate ja reklaamitahvlite valgus.”

“Tahaksin küll, ma pole kunagi ise selle peale tulnud,” nentisin mina.

“Sa oled autoga?” küsisin.

“Mhm.”

“Ma ise ei joo kunagi, kui sõitma pean. Töölt lastakse lahti, kui lubadest ilma jään, ja siis ma suren nälga,” tõin talle ilmekalt lihtsustatud näite.

“Ma söidan hästi ettevaatlikult alati,” ütles ta ja lisas veidi süüdlaslikult: “ja sellist olukorda nagu täna tuleb väga harva ette. Ausõna.”

Kui ma olin kuue- või seitsmeaastane, täpselt ei mäleta, käisin esimeses klassis, oli mu klassijuhataja üks vanem naisterahvas, kelle neljateistaastane poeg sõitis talvel kelguga liinibussi alla ja sai kohapeal surma. Klassijuhataja hakkas kohutavalt jooma ja ta lasti töölt lahti. Mõne kuu pärast sõitis ta lausjoobes otsa emale, kes oma seitsmeaastase tütreaga vöötrajal teed ületas. See tüdruk käis meie klassis. Klassijuhataja läks kuueks kuuks vangi. Tüdruk sai pea-

põrutuse ja jalaproteesi. Sellise hea ja kvaliteetse. Mingi plastmassi sulam. Tugev ja kerge.

Seda lugu ma talle ei hakanud rääkima. Mõned asjad lihtsalt tulevad meelde.

“Käid sa siin klubis tihti?” küsis ta minult.

“Vahel. ...Mitte tihti.”

“Ma ei tunne siin mitte kedagi peale sinu.”

“Jah?”

“...või noh, tegelikult ma ei tunne sind ka, aga saad aru, onju. Väga igav õhtu oleks, kui ma sind kohanud poleks.”

“Ma meelitan sellise jutu peale väga kergesti,” hoiatasin teda.

“Mida? Ma ei kuulnud,” kallutas ta pead lähemale.

“Sa meeldid mulle, lähme õue, siin ei saa rääkida hästi,” ütlesin talle kõrva sisse.

“Lähme!”

Ta oli nõus.

Võtsime riided, lõpetasime joogid. Inimesi oli juba palju vähem. Ju sellepärast, et kell juba teist öötundi tahtis näidata. Õues oli külm. Klubi ees tänaval ootasid taksod. Seisime hetke kõrvuti. Vaatasin tema poole, tema vaatas telefonikella. Õhus oli näha hingeauru.

“See valge Opel,” viipas ta tänavanurgale pargitud auto poole.

“Kas sa ise ei tahaks sõita, ...mul on need kontsad,” tõstis ta ühe jala korraks üles, justkui proovides mind veenda oma argumendi tugevuses. Tal olid ilusad jalad.

“Ei. Ma olen jumala purjus ju. Ma kardan.”

“Olgu. Aga kui politsei auto ära võtab käest, siis kannad mu süles kohale,” ütles ta väga kelmikalt. Kordagi ei küsinud ma endalt, et kas see ongi väljakutsuv käitumine või mulle ainult tundus nii.

Ta auto lõhnas maasika järele. Lõhnakuusk. Igas teises olukorras oleks see jälk tundunud. Sel õhtul see lõhn meeldis mulle.

“Kuhu siis?” pani ta mootori tööle.

“Statoili.”

“Nõus.”

Vahtplastist kohvitassid, mille peal on kaaned, kuhu sa teed väikese augu, et oma jooki juua, pole kindlasti midagi romantilist ega ilusat. Pigem viib see su mõtted kaugsõiduautojuhtidele, kes ennast nädalaid ei pese. Bensiinjaamaesises parklas renditavate kerghaagiste kõrvale pargitud autos öine espressojoomine pole just see situatsioon, mis kinopildis nähtuna paljud vanatüdrukud kadedusest õhkama paneb. Kuski klubis joogi kõrvale sõlmitud õhtututvusega ei ole alanud ükski igikestev armulugu.

Kuigi me ei olnud kohtamas ja ammu mitte paar, tõmbasin ma mõttes pidevalt vastavaid paralleele.

“See on nii kuum,” ütles ta topsi armatuurlauale tõstes. Tuuleklaas kohvitassi kohal tõmbus uduseks.

Istmete seljatoed alla lastud, jalad põlvest kõveras, olime me asendis, milles sa oled õhkutõusvas lennukis need vähesed stardi-minutid. Ma ei tea, millele mõtles tema, kui ta üldse mõtles, aga mina olin täpselt sama ärevil kui õhkutõusvas lennukis. Ma ei karda naisi. Ma kardan kõrgust.

“Tere, minu nimi on Elina,” ulatas ta mulle terekäe ja hakkas naerma.

“Väga meeldiv, ma olen seda hetke kaua oodanud,” surusin ta kätt ja panin ka oma kohvitassi armatuurile.

“Sa arvad, et ma olen imelik kindlasti, et kutsusin su siia niimoodi kohvi jooma ja üldse...”

“Ei, ...kindlasti mitte, ma arvan, et see on väga tore,” kiitsin ta ettevõtlikkust.

“Kui sa poleks kutsunud, oleks ma praegu kuskil baaris tuttavatega või siis magaks juba kodus ja sellest nädalalõpust ei jääks meelde ühtki eredamat momenti kui igast teisest,” nentisin fakti.

“Kas ma jään sulle meelde, sa tahad öelda?”

“Kindlasti jääd. Ma ei käi tavaliselt võõraste tütarlastega öösiti kuskil bensuka parklas kohvi joomas.”

“Sa arvad ikkagi, et siin on nõme, jah,” nurrus ta süüdlaslikult.

“Elina, ...ei. Mulle ausõna väga meeldib siin sinuga.”

“Ausõna?”

“Ausõna.”

“Siis on hästi. Mulle vahepeal väga meeldib niimoodi kohvi juua. Kuski suvalises kohas. Autos näiteks. Sest lihtsalt tüütavad ära igasugused restoranid ja kohvikud.”

Ja mulle tõesti meeldis temaga. Tahtsin, et see öö kestaks kauem. Väga palju kauem. Ma vahetaks kõhklemata kõik peened restoranid, kallid veinid, küünlad, viuldajad ja ülemteenrid selle vastu, et saaksin temaga kunagi veel kasvõi siinsamas niimoodi kohvi juua. Ja lihtsalt olla. Samas muidugi on väga kerge loobuda asjadest, mida sul ei ole. Aga see ei muuda tuuma. Meil oli hea. See oli kõik, mis luges.

“Kas sa tunnend ennast üksikuna?” tappis ta esimesena vaikuse.

“Ei. Pigem on liiga palju rahvast kogu aeg ümber ja enda jaoks ei jää nii palju aega kui tahaks.”

“Mis sa teeksid, kui sul enda jaoks rohkem aega oleks?”

“Kui palju rohkem?”

“Nii palju kui sa tahaks.”

“Kodu ostaks.”

“Aga naisele?”

“Naisele ka kodu.”

“Kaks korterit nagu või?”

Hakkasime mõlemad naerma.

“Naisele teeks kohviku.”

“Lahe,” kilkas Elina.

“...ja siis ta saab nädalalõppudel kokku oma sõbrannadega, kellel on ka kõigil oma väikesed kohvikud ja *boutique*’id ja siis nad räägiksid omavahel, et teadsa kui raske see kohviku pidamine on...” unistasin mina.

“...kuigi sina maksad arveid, nii et temake ei peaks üldse muretsemagi?”

“Tõenäoliselt.”

“Miks sul praegu kedagi ei ole?” küsis ta.

“Kus sa võtad, et ei ole?”

“On siis või?”

“Ei ole.”

“Näed siis!” ütles ta võidukalt, “ma teadsin.”

“Kuidas?”

“Lihtsalt. Kuidagi on aru saada.”

“Nagu et ainult naised saavad aru?”

“Vist jah.”

“Huvitav.”

“Aga miks sul ei ole?”

“Ma ei tea... See on vist nii, et naine, kes sinuga koos on, tahab, et sa pakuksid talle kindlustunnet, armastust ja tuge. Kui see on olemas, on ta sinuga kasvõi päevapealt nõus abielluma. Sest head

mehed on otsa saanud ja ta on õnnelik, et veel ühe sellise enam-vähem normaalse leidis.”

“Või hoopis head naised on otsas?”

“Ei usu,” jään endale kindlaks, “vaatan kasvõi oma ammuseid kooli- ja klassiõdesid – enamik neist on leidnud endale mõne, no saad aru, totaalse tolguse ikka. Näen vahel ja imestan, et kuidas nii saab.”

“Ma arvan, et sa ei saa nendest asjadest üldse aru,” ütles ta ja naeratas. “Sa alahindad esimese tõelise armastuse jõudu...”

“Sa mõtled seda, mis mul 14aastaselt naabritüdrukuga oli või?”

“... totu.”

“Siin pole armumisega midagi pistmist.”

“Ma ei valda vist teemat,” tunnistasin tema naisteasjades tugevam olema.

“Mis selle kindlustunde jutu mõte oli?”

“Aa... lasin kaduma juba, jah. See mõte oli see, et mina ei suudaks seda kõike pakkuda ja ma ei viitsi ühtegi naist õnnetuks tegemise eesmärgil võtta.”

“Armastus on oluline. Kõik muu on tulenev.”

“Kui sa just nii arvad,” jäin temaga nõusse, kuna ta paistis vähemalt teoorias tugevam olema.

“Ma viin su nüüd koju,” ütles ta ühtäkki.

“Jah?”

“Kell on juba palju. Kus sa elad?”

Head asjad ei saa lihtsalt igavesti kesta. Ütlen talle oma aadressi ja seletan, kuidas sinna saada. Umbes viis minutit hiljem oleme maja ees, kus ma elan, ja ta ütleb:

“Aitäh. Mul oli väga lahe.”

“Mul ka.”

Teen auto ukse juba lahti, kui ta küsib:

“Millised sinu aknad on?”

“Need esimesed kolm siin.”

Annan oma nimetissõrmele musi ja puudutan sellega tema huuli. Selline komme lihtsalt.

Kes on valetaja?

Tegelikult ma olen kõrvuni armunud.

Seda võib vist esimeseks silmapilguks nimetada.

“Head aega.”

NELJAS

Ma ei ärka kunagi kell kuus hommikul sellepärest, et mul pole und, või sellepärest, et ma olen harjunud vara tõusma.

Iga tööpäeva hommikul ärkan kella kuue ajal seetõttu, et mu äratuskell on juba kaks minutit kogu magamistuba või ka lüüsi lüüsi täitnud. Ma ei ärka peaaegu kunagi selleks, et reipalt püsti hüpata ja duši alla minna, vaid pigem selleks, et unesegasel sammul kirjutuslauani vaaruda, sealt lüüsi lüüsi võtta, hetkeks fosforsinakaid seiereid uurida ning äratus poole seitsmeks uuesti lüüsi lüüsi panna. Mõned inimesed on hommikuinimesed. Mõned on õhtuinimesed. Mina olen kindlasti õhtuinimene. Lapsest peale on hommikune ärkamine mulle raske ja vastik olnud. Niisiis igal tööpäeva hommikul ärkan alati kell kuus selleks, et pooleks tunniks veelkord tukastada.

Poole seitsme igahommikune *déjà-vu* on hetk, mil ma ennast püsti ajan. Kõik on samuti kui poole tunni eest. Ikka olen veel sama unine kui enne, kuna tavaline uneaeg piirdub nelja-viie tunniga. Keegi ei saaks ennast korralikult välja magada nelja-viie tunniga. Ma arvan. Niisiis. Esimene asi – hommikumantel. Teine asi – kööki, vesi keema, kohvipuru presskannu. Kolmas asi – duši alla. See kõik võtab aega 7 minutit. Kell näitab 6.37.

Edasi tuleb uuesti köök. Vesi presskannu. Kaas peale. Külmkapp lahti. Tavaliselt on seal tühjus. Seekord on kaks pudelit Tšehhi õlut.

Korterikaaslase omad. Ja juustu. Edasi saiad röstrisse, juustust viilud. Kohv tassi. Suhkur. Otsas, kurat. Ajaleht postkastist. Trepikoda on pime. Keegi on jälle pirni ära varastanud. Ajaleht on õnneks olemas. Röster viskab saiad välja. Tuline. Juust saia peale. Söök valmis. Kell on 6.45.

Kell on 7.03, kui avastan, et mul pole veel riideid seljas. Olen end liiga kauaks lehte lugema unustanud. Riidesse kiiresti, mis päev täna on? Märkmikust näen, et kohtumisi pole. Siis panen tavalised riided – sokid, teksad, särk, pintsak. Hambad pessu. Kell on 7.09. Telefon heliseb. Loputan kiiresti suu. Sekretär:

“Tere hommikust, tsäu, kuule, kas sa saad minu poolt ka läbi sõita enne, Raks läks autoga ära, tal oli täna varem vaja jõuda kuhugi, viitsid vä?”

Mina: “Okei. Kohe tulen.”

Ringutan.

Kes kurat see Ragnar oligi? Tema mees?

Õues on külm. Minu tumesinise Ford Transiti klaasid on jääs.

Kaaps, kaaps, kaaps, kaaps, kaaps, kaaps, kaaps, kaaps, kaaps, kaaps, kaaps kaaps, kaaps, kaaps, kaaps, kaaps.

Sügisel see häirib alati, talvel on juba tavaline rutiin. Kindaid oleks vaja juba.

Kell on 7.16. Raadio. Mingi kohalik hommikuprogramm.

Linnaudised: külma oli kella kuue ajal miinus kaks kraadi, teedel võib olla kiilasjäät.

Uudiseid laiast maailmast: Taiwanis sündisid viisikud, kaheksakümne kuue aastane vanahärra otsustas osaleda pornofilmis, mingi usulahk ennustab ülehommseks maailmalõppu, Itaalia koolilapsed protestivad koolivormi vastu, Kanada teadlased on avastanud lesbi-geeni.

Ma lausa imestan, kui suurelt jaolt kattub neis uudistes antav teave infoga kollastelt lipukestelt ajalehekioskite vaateakendel. Nende kaugele paistvate lipukestega, mille abil eestlasi päevalehti ostma meelitatakse:

AIDSIHAIGE POISI PARANEMINE:

“MA EI TUNNE ENNAST ÜLDSE HALVASTI”

või nagu eile:

NOORE POPSTAARI PIHTIMUS:

“OLIN TUNTUD TELEDIKTORI ARMUKE”.

Sekretäri maja ees kell 7.32. Sekretär:

“Nii hea, et sa viitsisid tulla, ma muidu oleks pidanud vist küll takso võtma, aga see läheb nii kalliks, sa näed nii hea välja alati juba vara hommikul, ma ei saa aru, kuidas sina saad alati nii reibas olla, mina ärkan küll alles kuskil lõunaajal lõplikult üles, enne on nii unine olla, et kohe üldse ei saa...”

“Jah.”

“...tead, ma unustasin täna kohvi ka joomata, nii kiireks läks, hakkasin pabistama, et kas ma jõuan ikka, aga siis, kui sa ütlesid,

et sa tuled, siis juba panin riidesse ja unustasingi ära, sa oledki ainult pintsakuga vä?”

“Mhm.”

“Hull mees, miks sa soojalt riidesse ei pane ennast, hommikud on juba nii jahedad, vaata, et sa meil haigeks ei jää, nii igav on muidu kontoris, kuule, sul on suu juures hambapastaga koos...”

“Seda küll,” vastasin motoorselt.

Ebaviisakas on teiste juttu mitte süveneda.

“Näed, ...siit...”

Tundsin, kuidas ta soe käsi mu põske puudutab. Vaatasin talle mõistmatult otsa.

Ta tahab mind kindlalt!

“Sul on siit suunurgast veidi hambapastaga koos,” rõhutas ta lause lõppu.

“Aa, kurat jah, ma ei vaadanud peeglist üldse enne,” sain aru, mida ta seletas, naeratasin ja tundsin veidi piinlikkust, et ma tema juttu tähelepanelikumalt kuulanud polnud.

Sekretär vahetas raadiokanaleid, jäädes pidama kuhugi, kus räägiti lamedat hommikuanekdooti kandilise peaga Jukust ja suruõhuhaamrist. Ta naeris. Mina muigasin ka. Seltskondlikkuse mõttes.

Kell oli 7.49. Astusime kontori uksest sisse.

Mu laua peal lahti olev kaust määrab mu tööpäeva pikkuse. Mis mul siis täna on?

Eelmise nädala aruanne ära teha, mis oleks pidanud juba reedel valmis olema, siis võtan selle nädala tellimused sisse, siis helistan võlglastele, vastan kirjadele, ai raisk, täna on koosolek ju ka, siis hinnapakkumised Merko Ehitusele ja Saare Puidule, siis paar kohalevedu, siis loodud kontaktide tabeli uuendus sekretärile, kliendiandmebaasi täiendamine, artikkel kile teemal Äripäevale enne kella nelja.

See on kõik.

Kena. Nüüd kooliasjad.

Seminar soolise võrdõiguslikkuse alustest kell kaks ja vene keel kell kuus. Mingi essee teemal mehe ja naise stereotüübid tänapäeva meedias. See pidi juba eelmiseks nädalaks olema. Kui asi on alla joonitud ja selle taga on palju hüüumärke, tähendab, et see peaks juba ammu valmis olema.

Lülitan arvuti sisse. See ragiseb ja piiksub. Lülitan monitori sisse. See läheb siniseks. Istun laua taha ja panen kõrvaklapid pähe. Kõik arvavad, et ma kuulan muusikat. Tegelikult kuulan vaikust. Kõige paremini saab keskenduda ainult täielikus vaikuses. On tuttavaid, kes sellele ka vastu vaidlevad. Kõrvaklapid on head selleks, et sa ei leiaks ennast pidevalt keset oigavat, ragisevat, kräunuvat, vinguvat, korisevat, lurisevat, tilkuvat kontorimüra, milles tegelikult need paljundusmasinad, faksid, protsessorid, telefonid, CD-ROMid, kohvimasinad, ventilaatorid, õhupuhastajad ja kaastöötajad üldse süüdi pole. See on lihtsalt nende loomulik hääl.

Kell on 8.00. Kõik töötab. Mina töötan.

Iga kord, kui ma kellelegi helistan, vaatan ma enda ees oleva klaasseina peegeldust, mis eraldab mu töökohta minu vastaslauas istuva müügisekretäri omast. Seal on minu nägu ja minu kontuur. Ma räägin ja vaatan ennast, et ma ei unustaks olla rõõmsameelne, sirgeselgne ja naeratav. Vestluspartner tajub kõike seda läbi telefoni. Ja kui ta tajub, et sa oled üks tavaline müügimutter, kes tahab lihtsalt tema raha enda firmale saada, andes vastu mingit väärtust, mida ta isegi võibolla ei vaja, et välja teenida oma töötulemusele vastav tasu, ei taha ta sinuga koostööd teha, sest sa oled see, kes sa oled. Aga kui ta tajub, et sa oled tema superlahenduse sõnumitooja, olete te mõlemad väga heal järjel. Ma tean, mille nimel ma töötan. Müügis on alati nii: sa oled täpselt nii edukas kui on sinust ja sinu tootest jäänud mulje.

Tegelikult kehtib see vist palju laiemalt kui ainult müügis.

Ma olen kontoris kõige noorem. Sekretär on minust neli aastat vanem. Teine müügimees on kaksteist aastat vanem. Juhataja on kakskümmend kolm aastat vanem. Jaemüügi poole peal on üks kassapidaja, kes on juhataja sugulane, ja tema on minust ainult kaks aastat vanem, aga hariduselt kuskil viis aastat noorem. Sellest saab jutu järgi aru. Ja silmavaate järgi. Mida rohkem sa inimestega kokku puutud, seda paremini oskad sa üldistada. Vahel teed sa oma üldistustega inimestele liiga, aga nemad ei tea seda. Debiiliku pilgud. Küündimatud naljad. Laojuhataja kompleksid. See soeng ei tee sind pikemaks. Need prillid ei tee sind targemaks. See naeratus ei tee sind sõbralikumaks.

Mida iganes ma nende kohta ei arva, pean olema väga ettevaatlik. Kui ükski mu isiklikest seisukohtadest kasvõi ühes käitumiselemendis välja paistab, on see klient läinud. Ja mitte turult läinud, mis võrduks nulliga, vaid läinud konkurendi juurde, mis võrdub miinus ühega. Nii et, mida vähem ma kritiseerin, seda parem.

Ma olen reeglina see mees, kes kõigile meeldib. Ja kes kõigile meeldib, on teadupoolest lits. Mida muud see müügimehe amet ongi? Vastuväited jäävad kuulmata. Ainus vahe on see, et hea lits pühendub täielikult ühele kliendile. Mina pühendun täielikult kogu turule. Ma olen kõikehoomav.

Kui keegi arvab, et ta on kõikehoomav, on tal midagi väga olulist märkamata jäänud. Aga kõige targemad mõtted tulevad alati tagantjärele.

Sekretär koputab vastu klaasi ja lehvitab. Võtan kõrvaklapid peast ja vaatan küsiva näoga tema poole:

“Mis?”

“Tule siia korra palun, saad? Mul on üks lause siin hästi imelik,” ütleb ta ülinaljakalt žestikuleerides, kuna läbi klaasi rääkimise üks miinuseid on see, et häält ei ole hästi kuulda, ja ta arvab, et ta suudab käteliigutustega oma juttu kuidagi ilmetada.

“Ei saa praegu, ma kirjutan sulle,” vastan kavalalt.

“Millest sa kirjutad?” on sekretär häämingus.

“Oma tänasest unenäost,” vastan mina ja teen talle silma. Kõrvaklapid pähe.

Tegelikult kirjutan eelmise nädala aruannet ja olen just tulemuslikkuse prognoosi koha peal ja tean, et see on just see osa, mille lugemisest mu tööandjad orgasme saavad. Nad abielluks mu müügitulemustega, kui nad vähegi saaks.

Et ma sekretärile selliseid pisiasju valetan, on rohkem isiklik lõbu. Sekretär on just selline inimene, kelle tööpäev on raisus, kui ükski müügimees tema kulul mõnda kahemõttelist nalja ei tee või veidigi ei flirdi. Kuigi nad ise eitavad seda, oleks nende päeva ainus päike see, kui sa ka tegelikult talle isiklikult midagi kirjutaks või kunagi väljaspool naiste- ja sünnipäeva lilli kingiks. Nende enda mees on tavaliselt autojuht, poejuhataja, telefonimüüja, kummiboksi omanik või mõni muu sellise kaliibri tolgus, kes ei rahulda juba aastaid enamikku nende naiselikest vajadustest. Jah, kasvõi lilli.

Kell on 8.20 ja mul on aruanne valmis.

Lähen vaatan, mis sekretär tahtis.

“Näe, see siin teeb muret,” tõmbab ta ühe kolme rea pikkuse lause kõrme hiireliigutusega negatiivi.

Käesoleva toodete ja teenuste hinnakirja kehtivus alates väljasaatmise kuupäevast, hinnakirja päises, on üks kalendrikuu, mille jooksul palume teil reageerida, kas tellimuse vormistamise või tellimusest ära ütlemise näol.

Veerin soravalt rõhutades võrdselt iga sõna nii, et käesolev lause eriti vördjalikult kõlama hakkab.

“Ebanormaalne ju,” turtsatab sekretär.

“Mhh,” ütlen mina.

“Mis sa arvad?”

“Ma arvan, et pane lihtsalt, et *käesolev hinnakiri kehtib ühe kuu.*”

“Ja kõik?”

“Jah. Ma arvan, et ei ole mõtet mingit jama sinna toppida...
Kellele see läheb?”

“Üks Jõgeva roosikasvataja tahab kasvuhoonetele midagi.”

“Muidugi pane see, et kehtib ühe kuu ja kõik. See, et tal on võimalus tellimus vormistada nende hindadega ühe kuu jooksul, tuleb tal juba oma mõttetööga kohale,” seletan irooniakillukesega hääles.

“Ok. Täanks”

“Tee kohvi!” ütlen toast lahkudes.

Sekretär hakkab naerma.

Jeesus, appi, mõtlen ma viivuks. Oleks mul tema mured.

Kitsarinnaline mõte tegelt ju.

Jälle oma laua taga. Kuhu ma nüüd jäingi. Aa helistama pidin.

Kell on 9.43, kui ma avastan, et minu põrsanäoga tass on täiesti jahtunud kohvi. Üsna loogiline. See oli ka üle tunni aja tagasi, kui sekretär selle tegi. Alati unustan ma oma hommikukohvi juua siis, kui see on kuum. See on üks nendest asjadest, mis tőörutiinis kunagi ei muutu. Kül m nagu morss. Imelik.

Kell 10.00 peaks koosolek olema. Lähen rōdule ja teen kaks sigaretti ja joon juba teist tassitait, seekord siis sooja, kohvi. Koorega ũlimagus. Varem jōin mustalt, aga magu hakkas pipardama. Tervise sunnil seega.

Kōige olulisem asi tōōpāeva juures on need vāhesed puhkehetked. See on nagu aku laadimine.

Sellel aastal on varajane sūgis. Juba mitmendat hommikut jārjest on maapind kũlmunud ja kũlmunud on ka puudelt tānavale langenud lehed. Kojamees on hādas. Hāäl, mida ta luud hārmast asfalti krat-sides teeb, toob kananaha ihule. Viipan talle ja ũtlen:

“Hommikust!”

“Tarvis tarvis,” āgab ta vastu, minu poole pilku tōstmata.

Kohvi aur seguneb sigaretisuitsuga.

Rōdult nāen, kuidas meie teine mũūgimees, Guido, kontori ette sōidab.

Minuti pārast on ta minu kōrval kohvitass kāes ja sigaret nāp-pude vahel.

“Kuradi kũlm on juba hommikuti, kurat, paar nādalat tagasi sai veel lũhikeste kāistega kāidud, nũūd nāed, kurat, kampsuniga ka jahe.”

“On kũll jah,” olin nōus.

Guido on kontoris ainuke mees, kellega ma rāākida viitsin. Miski ei motiveeri paremini kui teadmine, kuidas teistel mũūgitōō läheb. Őigupoolest ta on ka ainus mees, sest juhataja on tihti majast vāljas,

laos või tehases. Üks müügimees, Andrei, on veel, aga tema on rohkem Ida-Virumaal ja pidevalt sõidus.

“Vaata mul on lähedalt tulla ka, kurat, auto ei jõua ka õieti soojaks minna, nüüd ongi, vaatan, et kohviga saan natuke sooja keresse.”

“Mul jah kuskil, kui ma seal raudteeülesõidu juurde jõuan, juba puhub ilusti sooja,” arutlen sõbralikult kaasa.

“See ka, et mul naine eile, kurat, vaata, meil seal neljanda korruse venelastel on prussakad, noh, ja kurat, hakkasid, siis meile ka tikkuma, ja naisel tekkis teooria, et kuradi köögi aken tuleb lahti hoida, et siis nemad armastavad sooja ja meile enam ei tule. Ja öösel siis vaja aken lahti hoida, no tere mõistus. Kütet maksame tühja siis vä.”

“Aga pange mürki,” proovin nõu anda.

“Peabki ostma vist jah, kurat, mina ei saa niimoodi, et aken ööd läbi lahti. Kuidas sul praegu siis naistega on? Mõni pruut ka silma-
piiril vä... ah?” küsis Guido vandeseltslaslikult muheledes.

Naersin kõva häälega ja vangutasin pead. Seda kõike oma mõt-
teis muidugi. Väliselt jäin rahulikuks ja puhusin suitsu kergesse
sügishommikusse. Silme eest jooksid läbi kõik need suguvõsa sünni-
päevad ja kokkutulekud, kus sa väikese poisina kunagi viibima pidid.
Ette kerkis kujutluspilt, kuidas groteskselt purjakil Peetri-onu,
Osvald või onu Aksel või kes iganes sind täpselt samuti kõnetas: noh,
väikemees, pruuti ka on või, ah?

“Mõni ikka on jah, ära selle pärast muretse,” vastasin külmalt.

Guits muheles naerda. Ei liialdaks, kui ütleksin, et sama rõvedalt kui temavanune lihamüüja turul, kes reklaamib üle saali: hea liha, sealiha, odavam kui noor tüdruk!

On igasuguseid müügiinimesi.

“Kuidas sul eelmine nädal läks muidu?” vahetasin teemat.

“Kuule täitsa korralikult, ...mingi aiand, ma ei mäletagi kus täpselt, kurat, võttis veel maasikate jaoks tohutu koguse, kokku mingi kuuskümmend kilomeetrit rullides, sekretär veel naeris ka, et kuradi teeremondiks või?”

“Guits, see on sitaks suur kogus ju!” olen tõsiselt vaimustuses.

“On küll jah, ma olin ise ka üllatunud, aga ma arvan, et neil jääb sellest kevadeks ka, kurat, et lihtsalt tegid eelarve sellise, et targem ära osta praegu. Ei tea jah.”

“Väga tubli oled ikka,” kiitsin Guidot.

Inimesi tuleb kiita, kui nad midagi hästi teevad. Nad oskavad seda hinnata.

Kell on 9.58, kui ma tõmban viimase mahvi, kustutan koni rõduäärel olevasse tuhatoosi ja ütlen Guitsile:

“Koosolek peaks nüüd algama varsti. Lähme sisse.”

“Mhm,” ütleb Guits ja viskab koni alla asfaldile, kus kojamees endiselt oma luuaga tänavale külmunud lehti püüab lahti kraapida.

Koosolek toimub puhkeruumis. See on väike tuba, kus on diivan, kaks tugitooli, väike laud ajalehtedega, telefon, projektor, tahvel paberiplokiga, ja palm. Väike palm. Nurgas, poti sees. Kohal on

juhataja, sekretär, raamatupidaja, laojuhataja, Guits ja mina. Sekretär ja raamatupidaja istuvad diivanil, Guido mahutab ennast kuidagi sekretäri kõrvale. Mõlemad naised diivanil on sellest ilmselgelt häiritud. Mina istun tugitooli. Teise tugitooli istub laojuhataja. Tema istub korralikult. Raamatupidaja tõuseb diivanilt püsti ja kaebleb, et selg jääb kangeks, kui päev läbi ainult istuda. Juhataja seisab tahvli kõrval ja vaatab mingeid pabereid, tõenäoliselt meie aruandeid.

“Tere hommikust, sõbrad,” ütleb ta reipalt.

“Kuidas teil siis nädalalõpp läks? Väga ära ei kurnanud ennast pidutsemisega, ah? Guido, sina oled kuidagi väsinud moega...”

Juhataja naeris oma nalja peale.

“Eelmisel nädalal oli meie müügimeeskond supertubli! Kui te veel ise ei tea, siis eelmise nädalaga tegite meie septembri käibele silmad ette. Ärge nüüd laisaks muutuge. Pange edasi. Saate preemiat.”

“Palju Andrei müüs?” küsis Guido.

“Andrei oli ka väga tubli. Umbes sama palju kui sinagi, ma täpset summat peast ei tea,” vastas juhataja.

“Sina võid vabalt lõunale minna,” vaatas ta minu otsa, “sa oled meil eelmise nädala rekordimees.”

“Heheee... ongi või?” teesklesin imestust, et Guits kade poleks.

“Jah, väga hea töö!”

Tõusin püsti ja ütlesin:

“Okei siis, ma lähen teen siis paar vedu ära”

“Ega sa kaubamajja ei lähe? Mul on, kurat, prügikotid sinna visata...” küsis Guits.

“Ei lähe praegu,” vastasin ükselt.

“Oota, kuule, sul talverehvid on all juba või?” küsis veel juhataja.

“Ei ole veel, lao garaažis peaks olema minu omad, need, mis velgedel on seal.”

“Pane alla, kui aega saad, ...kuradi libe oli, hommikul ma vaatasin.”

“Peaks jah,” olin juhatajaga nõus.

“Ok. Tsäuka,” ütlesin kõigile, astusin uksest välja.

Võtsin mapi, pintsaku ja lauasahtlist kaks õuna ning panin ühe sekretäri ning ühe Guitsi lauale. Sööge õunu. Mul oli hea tuju. Astusin õue. Päike oli paistma hakanud ja jäide tänavatel sulas. Mulle meeldis see, et ma olin jälle tubli olnud. Istusin oma väikebussi ja panin sigareti põlema. Kell armatuurilaual näitas 10.18. Mulle ei meeldi see töö, mida ma teen. Mulle ei meeldi mõelda sellest kui tööst, mis pakub arenemisvõimalust nooruslikus kollektiivis ja võimalust eneseteostuseks. Need kaks lubadust on kindlasti ära toodud tööpakkumiskuulutuses, kus meile uut müügimeest otsitakse. Selles kuulutuses, mis ilmub siis, kui mina, Guits või Andrei enam firma jaoks piisavat müüki ei taga. Mulle ei meeldi see töö, sest see ei paku mulle midagi. Ei arenemisvõimalust ega nooruslikku kollektiivi. Võibolla ainult konkurentsivõimelist tasu, mis aga iseenesest on väga suhteline mõiste. Miks ma seda teen, on see, et mulle meeldib teha midagi, mida ma oskan. Mille eest ma kiita saan. Mille eest ma raha

saan. Kõigile vist meeldib. Hetkeks peatub mõte poliitikutel. Kes neid küll kiidab? Nendel on vist ainult see raha saamise mõte. No olgu. Peaaegu kõigile meeldib, et neid kiidetakse.

Kuulsite, emad ja isad?

VIIES

Kuidas ma selle töö üldse leidsin, on omamoodi huvitav lugu.

Ma ei müüks praegu kilet, kui poleks olnud ühte pärastlõunat eelmise aasta talvel, kus meie juhataja abikaasa oli kolmandat päeva haige ja üksinda kodus.

Käisin siis ülikoolis esimesel kursusel ja vajasin hädasti raha, et ots otsaga kokku tulla. Telefoniarve, üür, internet, söök, riided, elu – tudengid teavad. Töötasin rahvusvahelise ettevõtte kohalikus harukontoris, mis tegeles erinevate kaupade müügiga telefoni teel.

Kellele ei oleks helistatud koju mõnel öhtutunnil ja pakutud või tutvustatud mõnda ülihead uut toodet või kaupa – ajalehti, ajakirju, pesupulbrit, kosmeetikat, ravimtaimeekstrakte, kokaraamatuid, anekdootide kogumikke, tervendavaid käevõrusid.

Mida iganes.

Keegi, kelle telefoninumber on ära toodud kasvõi ühes telefoniraamatus, pole selle eest kaitstud. Ja ka need, kelle number on salastatud. Sest müüjad on öhtuti väsinud ja võivad kogemata valesti valida. Ja aeg-ajalt juhtub selliseid asju, et sa müüd presidendi-prouale, linnapeale või kellele iganes, kes selle eest muidu kaitstud

peaks olema, kokaraamatu, mis pole väärt pooltki seda hinda, mida selle eest hiljem maksta tuleb. Telefonimüük on kõikvõimas.

Jah, ma müüsin telefoni teel kokaraamatuid.

Ja sellel talveõhtul, kui ma esimest korda oma praeguse juhatajaga rääkisin, istusin nagu tavaliselt oma väikeses boksis, ees väike laud, millel on telefon, paljundatud lehekülj värskeimast telefonikataloogist, tabel kokaraamatu tellijate isikuandmetega ja veetops. Helistasin järjekordsele numbrile:

Naise hääl:

“Jaaaa...”

Hääl ütleb sulle inimese kohta kõige rohkem. Sa saad teada, kui vana ta on, mis soost ta on ja millises meeleolus ta on, mis ongi kõige olulisemad tegurid. Vanusega on see naljakas asi, et raugad ja lapsed on sageli sarnase häälega.

Kujutage ette – tere, kas ema ka kodus on? Oooooi latseke, mo ima om katetsakümmend aastat juba mulla all...

Kõike juhtub.

Tavaliselt on asjad lihtsamad.

Mina:

“Tere õhtust, mina olen Marko Kivimää, Elmatar Kirjastuse müügiosakonnast...”

Ma ei kasutanud kunagi oma õiget nime. Oma õiget nime kasutades oled sa haavatav ja alasti. Kõige parem on kasutada mingit lambist võetud *alias*'t. See annab sulle vabaduse olla kes iganes.

“...ega teil eriti kiire hetk ei juhtu olema?”

“Ei ole moment, jah... mis siis on?” küsib naise hääl veidi väsinult.

“Mul oleks teile üks veidi naljakas küsimus, ...nimelt selline, et kes teie peres on põhiline toiduvalmistaja?”

“Mmm, ...mina ikka olen, aga enamasti käime me väljas söömas.”

“Selge pilt, väljas käite söömas, kuna nii on mugavam ja kiire elutempo kõrvalt lihtsalt ei jää aega eriti kodus söögitegemisele aega pühendada, eks ole...?”

“Just, just.” Naine on minuga nõus. See on hea.

“Aga vahepeal, nii pühapäevahommikuti, teete ikka ise ka, et nagu tuleb kohe selline tuju?”

“Vahel ikka jah.”

“Kas te kokaraamatuid ka olete kasutanud mõnikord?”

“Mõnikord olen ikka... aga mul on neid siia köögikappi kogunenud nii palju, isegi mõned vanaema pärandatud on veel need eestiaegsed, et ma eriti ei kasuta ikka...”

Tark naine, sai aru, kuhu ma sihin ja asus kohe kaitsepositsioonile.

“Tuttav olukord, mul on endal täpselt sama asi, et vahel, kui aega on, tahaks küll midagi erilist valmistada, aga nii palju on igasuguseid retsepte kogutud, et ei oska nagu valida ja asi jääb seetõttu katki. Pärast teen ikka midagi tavalist ja harjumuspärast,” proovin ennast temaga samastada. Teate küll.

“Mhm.”

“Aga kas teie perel muidu mingi kindel toitumisnišš ka leitud on?...”

Taevas appi, mis kuradi sõna on “toitumisnišš”! Selliseid apsakaid ja lausevärdjaid tuleb tegelikult vältida, niisiis üritan olukorda soravalt päästa ja lisan libedale teele minnes:

“Paljud vanemad inimesed näiteks harrastavad kaalu jälgida ja panevad ülisuurt rõhku toidu kalorsusele, mõned pered on ainult taimetoidu sööjad, paljudele edukatele noortele jälle, kes tavalisest toidust tüdinenud on, meeldivad tervislikud toidud ja road, mida ka gurmaanid harrastavad,” rõhutan lause lõppu.

“Eks ikka tervislikku, jah, ja abikaasa on mul suur gurmaan, talle meeldib väga grillida,” vastab naine.

Läks liimile. See on kõige labasem müügiteooria alustes, et küsimuse vastus sõltub alati küsimuse sõnastusest ja küsijast endast.

“Seda on mul eriti hea meel kuulda, ...see põhjus, et miks ma just teile helistasin täna õhtul, ongi see, et meie kirjastusel on just trükist jõudnud esimene partii maailma populaarseimast tervislike gurmaanitoitude kokaraamatust, kus on ühtekokku üle kolmesaja retsepti igast toidu valdkonnast ja retseptid on valitud just selle järgi, et neid kõiki oleks lihtne valmistada, kuid et nad samas oleksid ka erilised ja neis ei oleks kasutatud liiga palju tervisele mittekasulike toidu- ja maitseaineid.”

Kes ütles, et ma valetan?

“Kust te mu numbri saite?” küsis naine ilma erilise vaimustuseta.

“Teie numbri sain ma ühe teie tuttava käest, kes arvas, et see kokaraamat võiks just teile sobida, kuna teie selliseid peeneid, kuid kergelt valmistatavaid toite armastate, ja see tuttav, kelle nime ma teile kahjuks öelda ei tohi, aga küll te selle ise varsti ära arvate, tahtiski pakkuda teile sellist võimalust – saada see kokaraamat nüüd endale ainult kirjastuse oma hinnaga – ja seda juba enne, kui see raamat poole kallima hinnaga poodidesse jõuab,” ma ei valeta, vaid eksin pisiastjades. See raamat on tegelikult poodides veidi odavamalt juba müügil ja numbrit ei andnud mulle ükski ta sõbranna.

“Kui palju ta siis maksab?”

“Praegu, meie kirjastusest tellides ainult kakssada üheksakümmend üheksa krooni, ja sellel nädalal tellijaile ei lisandu ka mingeid muid lisamakseid – postikulu maksame teie eest sellel nädalal me ise.”

Postikulu on hinna sees tegelikult, ja palju suurem, kui asi väärt.

“Kui kiiresti ta siis tuleb?”

“Paari päevaga postkontorisse.”

“Ja kui paks ta oligi?”

“No ikka mitusada lehekülge, nii silmaga vaadates mõni sentimeeter.”

“Teate, mul pole meest praegu kodus, äkki saate tagasi helistada, ma pean sellised väljaminekud mehega läbi arutama.”

Kurat! Ma olin kindel, et ta tellib kohe ära.

“Jah kindlasti saan, ...aga enne tahan veel teile öelda, et see kokaraamat on loodud kõige vastupidavamaks kokaraamatuks ühe tubli perenaise köögis – esiteks on ta piisavalt suures formaadis, et üks retsept mahuks ühe lehekülje peale, et te ei peaks vahepeal toiduse käega lehti keerama; teiseks on ta sellises formaadis, mis ei ole ka liiga suur, et takistaks teda riulisse mahtumast ja kolmandaks, mis kõige olulisem, ta on üks vähestest kokaraamatutest, mis on taibatud panna täismetallspiraalköitesse, sest liimköites kokaraamatud ei seisa hästi lahti õige koha pealt ja kipuvad kinni vajuma ja liimköitel võivad ka lehed niiskes köögis hakata lahti tulema. Ja selle raamatu olulisimaks plussiks lisaks kõigele on tema lamineeritud kõrgläikega papist kaaned. Nii et igati väärt pärl meie tänasel kokakunsti maastikul.”

Kes teab, mis asi on lamineeritud kõrgläikega papp? Kõlab igal juhul kvaliteetne. Sisuliselt mitte midagi erilisemat kui tavalise pehmekaanelise sopakirjanduse kaanematerjal. Kes teab, mis asi on täismetallspiraalköide? Mehed, kellel on autos teedeatlas, teavad. Naised, kes on ostnud lastele koolikaustikuid, teavad ka. Aga vähesed taipavad, et keegi võib sellist haledat traadikeerdu niimoodi nimetada.

Mina võisin. Süümepiinadeta. Mul oli raha vaja, et elada ja süüa.

“Oi see on küll väga hea...” kiitis naine, “...kui te saaksite mulle umbes poole tunni pärast tagasi helistada, siis usun, et mu abikaasa on koju jõudnud ja tal pole midagi selle vastu, kui ma sellise kokaraamatu tellin. Mõtlesingi, et võiks midagi erilist teha.”

“Selge. Helistan kindlasti. Kena õhtut teile seniks.”

Toru hargile. Suu kuivab. Joon pool tassi vett. Hingan välja. Teen telefoni numbrile ringi ümber ja kirjutan juurde:

“19.10 TAGASI!”

Niikaua helistan järgmistele numbritele.

Kui ma poole tunni pärast tagasi helistasin, võttis toru meesterahvas.

Tutvustasin ennast mingi suvalise nimega, kuna keegi seda niikuinii meelde ei jäta. Märatakse ainult seda, kui sa ennast ei tutvusta. Rääkisin meesterahvale ära kokkuvõtlikult sama jutu. Veidi lühemalt, veidi tagasihoidlikumalt. Meestes ei saa tekitada kirge kokaraamatu järele. Enamasti. Tuleb muudele väärtustele apelleerida. Kingitus heale naisele, kes sulle süüa tegema hakkab, näiteks.

Mees ütles, et jah, naine tellib selle raamatu. Vormistasin tellimuse. Siis, selle kõne lõpus küsis ta, kui palju ma teenin. Seda küsitakse harva. Kuna tellimus oli vormistatud, seega minu töö tehtud, vastasin ausalt: sadaviiskend krooni päevas umbes nelja poole tunniga. Seepeale küsis ta, kas ma ei tahaks mitu korda rohkem teenida, tal on müügameest vaja. Ma olin nõus. Järgmisel päeval saime kokku. Ülejärgmisel sõlmisime lepingu, pärast seda, kui ta oli mu endisele juhatajale helistanud ja kuulnud, et ma olin üks tema meeskonna parimaid müüjaid. Selline lugu siis. Hiljem kuulsin, et ta naine pettus tellitud raamatus väga.

“Kahju,” ütlesin mina. Ja me mõlemad naersime.

KUUES

Kell on 13.08, kui ma tagasi kontorisse jõuan. Kella kaheks lähen kooli, enne seda hakkam kirjutama artiklit meie toodetavatest kiledest ja nende kasutamise kasulikkusest tööstuslikus tootmises, transpordis, põllunduses, kaubanduses, majapidamises ja nii edasi. Kasutan läbiva tegelasena artiklis ühe väikese ehitusfirma purulolli ostujuhti Margust, kes ei saa üldse aru, miks ta just ühel või teisel juhul mõne konkreetse toote valima peaks. Et lugejal huvitavam oleks. Kõigega, mis ma kirjutan, on nii. Et kas meeldib või mitte. Igav ei ole kunagi.

Veidi enne kahte saadan toore essee juhatajale ja lähen ise kooli. Auditooriumisse astun sisse kell 14.15.

Seminar on nüri. Aktiivselt võtavad osa feministist lektoribeib ja mõned tütarlapsed. Ma isegi ei vaevu antud teemat kommenteerima. Nende arusaam võrdõiguslikkusest on sama kitsarinnaline ja lühinägelik kui kunagistel kommunistidelgi. Jätan selle mõtte kõva häälega välja ütlemata.

Seminar lõppes 16.00, mõni minut siia sinna.

“Kätlin, kas sa süüa tahad?” küsisin tuttava tütarlapse käest, kes minuga samas loengus käis.

“Tead, võiks minna küll, hommikust saadik pole sünninud midagi.”

“Mul sama asi...”

“Ei tead, mul on see, et ma pean tööjuurde minema, selle nädala graafik tuleb plikadega paika panna, praegu vist ei jõua. Lähme õhtupoole, kunagi kaheksa paiku?”

“Olgu, ma lähen ise ka siis kontorisse praegu ja sünnin paar tassi kohvi suurema nälja kustutuseks... Kus ma su pärast peale võtan?”

“Tule trenni juurde poole kaheksaks.”

“Okei. Näeme!”

Kätlin on tore tüdruk, töötab linna suurimas õllekas ettekandjana, samas ajab mõistlikku juttu ja näeb kena välja. Sobiv ühesõnaga.

Kell on 16.08, kui ma tagasi kontorisse jõuan.

Juhataja oli artikli tagasi saatnud, juures märkus:

TUBLI POISS!

Saadan artikli teele 10 minutit hiljem, kui lubatud. Juurde lisan vastavad vabandused. Sellega on minu tööpäev läbi. Vaatan läbi uued kirjad, koostan järgmise päeva plaani. Nüüd on kõik. Lähen rõdule ja teen suitsu. Joon kohvi. Vaatan päikest, mis eemalseisvate majade katuste taha loojuma valmistub. Kell hakkab pool viis saama. Enne kooli lasen Transitile talvekummid alla panna.

Kontorist lahkudes võtan laua pealt mapi. Ütlen sekretärile:

“Kõju tahad?”

“Ei ma ei tule veel praegu, ...paar asja teha.”

Sekretär mängib oma arvutiga *Solitaire*'i.

“Jumalaga,” ütlen ükselt.

“Tsäu tsäu,” ütleb sekretär ja naerab.

Pärast kooli lähen Kätlinile trenni järgi. Ootan umbes kümme-kond minutit. Kätlin tuleb. Kohe, kui ta autosse istunud on, küsin:

“Miks sul käterätt ümber pea on?”

Kätlin naerab.

“Saunas käisin ka. Tuli selline saunatunne.”

“Lahe... Kuhu me lähme?”

“Ma ei tea, ...sööks pitsat või midagi. Sellist rämpsu tahaks. Ei viitsi kuskile kallisse kohta minna eriti.”

“Jah, ma pole ise ka kaua pitsat süüdnud.”

“Lähme sinna jõe äärde jälle.”

“Jah, ma mõtlesin ise ka selle peale. ...Kuule kas sa vene keelt oskad?”

“Üldse ei oska, roppusi tean mõnda,” ütles Kätlin häbelikult, “miks sa küsid?”

“Mulle anti mingi ülesanne oma tavalisest päevast mingi jutt kirjutada vene keeles.”

“Jube, ma pole keskkoolist saadik vene keelt sõnagi kirjutanud.”

“Ma ka mitte.”

Mõtlen hetke oma päevast. Issand kui igav.

See, mis nüüd algab, on lemmikosa. Kõik kohustused on selja taga. Sinuga on ilus noor tütarlaps. Sa saad varsti süüa. Ja pärast kõike saad sa minna kohta, kus sa elad ja magada.

Kuid vahel sul ei tule und.

Sa mõtled vahel oma korterikaaslasele.

Ta joob pilsnerit ja kirjutab luuletusi, mis ei riimu. Kogu oma vaba aja istub ta kuskil keldrikohvikus ja suitsetab isekeeratud paberosse. Ta riided haisevad esikunagis. Ta juuksed on dušikabiini äravoolusõrestikus. Miks ma temaga koos elan, tekib küsimus. Tundengid teavad. See on nii-öelda sundolukord.

Kuid praegu sa ei maga, sest sa mõtled ühe tüdruku peale. Ja see ei ole Kätlin. Tema on lihtsalt tuttav. Sa mõtled erilise tüdruku peale.

Nõnda liigub lõpu poole su noor elu. Muidugi selle peale sa ei mõtle. See on järjekordne tagantjärele tarkuse moment. Seega üsna mõttetu.

SEITSMES

Vahel on need õhtud, kus mul ei tule und. Harva, aga siiski vahel, istun ma tundide kaupa üleval.

Kui und ei ole, pead sa midagi tegema. Teisel juhul lähed sa lihtsalt hulluks. Mina kirjutan. See on pooleldi üks vana psühholoogiline trikk. See, mida sulle arst soovitab, kui sa kaebad, et ei saa öösiti magada. Kõik mis sind häirib, kirjuta üles. Iga väiksem kui pisi-asi. Hommikused liiklusummikud, globaalne soojenemine, tennise-sokid, haisev trepikoda, mis iganes. Absoluutselt kõik. Kui sind ei häiri otseselt miski, vaid pigem jätab külmaks, siis kirjutad üles kõik meeldejäänud seigad sinu päevast. Kõik.

Selleks peab kuradi palju püsivust olema. Ja siis sa näitad seda kõike oma arstile, et ta oskaks midagi öelda. Tavaliselt ütleb ta, et sul on pingelisest töösituatsioonist tekkinud depressiivne episood, mis peaks mõne aja jooksul mööduma, kui sa võtaksid puhkuseks rohkem aega ja veidi trenni teeksid. Ja see mööduks veel kiiremini, kui sa teatud tablette kröbistaks. Kasvõi mingeid palderjanipõhiseid leebeid rahusteid, mis “võtavad veidi nurka maha”. Nii nad ütlevad. Ma arvan, et selleks ei pea skisofreenik olema, et mõelda seepeale töömehetunkedes mehele, kes sinu peakoorest hõõvliga laaste löikab.

Ma ei näita midagi arstile. Ma kirjutan lihtsalt kõigest. Enamasti kustutan selle hommikul ära, kuna hommikud on õhtust tunduvalt targemad. Vahepeal mitte. Nagu sellel õhtul. Ma ei saa magada, kuna mõtlen selle tüdruku peale. Elina. Teiegi tunnete teda sama hästi kui mina. Ainult mõned hetked. Aga mina erinevalt teist ei saa magada. Ja ma kirjutan sellest talle. Mul pole õrna aimugi, kuidas see kiri temani jõudma peaks, sest ma ei tea kus ta elab, kus ta õpib, kus ta sõpradega käib. Aga ma kirjutan talle. Võibolla see aitab. Ma ei tea.

Nüüd on hetk, kus ma olen viis minutit ekraanile vaadanud ilma, et mul oleks tulnud pähe ükski mõte, millest alustada. Ja ma vaatan aknast välja. Pean olema kasvõi kordki elus aus. Nii enda kui tema vastu. Ta väärrib seda. Ja mina vajan seda. Ja ma kirjutan:

Kallis Elina.

Ma ei tohiks sulle saata elektroonilist kirja, kuna sa oled selle jaoks liiga ilus. Ilusatele naistele tuleb kirjutada käsitsi ja paberile. Sest paber on kuum.

Aga kuna sa seda kirja kunagi ei loe, on see lubatud.

Ma igatsen su järele.

Ma tahan sinuga koos olla.

Ma tahan sind.

Ja mõne hetke pärast ma magan.

Ma ei tea, et ma magan, aga ma tean, et kui ma hommikul ärkan, on see kiri endiselt ekraanil. Ja lõpeb sõnadega: ma tahan sind. Kustutan selle dokumendi ära. Panen vee keema. Kohvipuru press-kannu. Hommikumantel selga. Postkastist lehed. Hommikukohvi. Uudised.

Trükisooja päevalehe vahelt pudeneb lauale ümbrik, millel on minu eesnimi ja aadress. Pastakaga kirjutatud. Teen selle lahti. Kiri. Loen:

Käisid minuga laupäeval Statoilis. Mäletad küll. Kas sa saaksid minuga veelkord kokku?

Musi

Elina

Ja telefoninumber.

Kui ma oleks kuuekümnene, saaks ma praegu ataki. Loen seda kolm korda. Neli korda. Viis korda. Kümme korda. See on nagu jalgratta saamine sünnipäeva hommikul. Sa lihtsalt ei suuda seda uskuda. Ja sa tunned ennast jälle nagu väikene poiss. See tunne on kõhus. Mingit hormooni toodetakse üle. On see adrenaliin?

Olen duši all kauem kui tavaliselt, kammin juukseid kauem kui tavaliselt. Vaatan päevaplaani – kohtumisi pole. Mis siis. Panen ikka

ülikonna. Hommikune tiptund möödub märkamatuult. Kõik teised lollid liiklejad, kes mind tavaliselt hommikuti takistavad, tunduvad hoopis naljakad, mitte ärritavad. Hommikuanekdoovid, mis mind kunagi ei rõõmusta, panevad seekord mu lapsikult itsitama. Raudteeülesõidul on parasjagu tõkkepuu ees, kuid see ei sunni mind närviliselt kella vaatama – pigem olen õnnelik, kuna leian suurepärase võimaluse raadiost tulevat lugu täie häälega kaasa laulda ja veel ühe suitsu teha. Kui ma kontorisse jõuan, ei lülita ma arvutit sisse, vaid kastan kõigepealt lilli, et sekretärile head meelt teha ja kui sekretär minuti pärast saabub, tervitan teda itaalia keeles ja palun luba ise kohvi valmistada, kuna ta on nii hea sekretär, et ta on selle lihtsalt ära teeninud.

Guits märkab minu värvilist hommikut kohe ja küsib, et mis ma säran nagu ladvaõun. Ütlen Guitsile, et sain tohutult hea diili. Ta ei saaks aru, kui ma talle räägiks, kuidas asjad tegelikult on. Guits soovib õnne ja tunneb huvi, et mis klient siis on.

“Ei ütle,” olen kaval.

“Tead, ...ma võin sulle ühe oma vihje anda,” teen Guitsile kingituse, “aga selle diili kohta ma praegu ei räägi.”

“No-noh,” on Guits rõõmus. Ta oskab mu vihjeid hinnata.

Saadan paar hinnapakumist laiali.

Vaatan lehe läbi.

“Näe! Minu jutt.” Näitan sekretärile läbi klaasi oma artiklit.

“Ma pärast loen,” noogutab tema.

Arvuti ekraan läheb puhkerežiimile.

“PÄIKEST JA MÜÜVAID LAHENDUSI!”

põrkab kiri ekraanil edasi tagasi.

Seal peaks olema hoopis:

“VETT, LEIBA JA ARMASTUST.”

Või ainult:

“ARMASTUST!”

Jah, nii oleks kõige parem.

Lähen juhataja tuppa ja ütlen:

“Hommik, peremees!”

Ta vaatab mind üle prillide veidra naeratusena ja küsib:

“Tahad uut masinat saada ...või telefoni või niisama korraline pugemine?”

Naeran ja astun sisse.

“Jah, buss on juba kuid näinud, telefon ka selline tavaline, ...et muidugi oleks vaja,” lõõbin vastu, “aga ma olen valmis sellest kõigest loobuma, ...tahtsin sulle lihtsalt öelda, et lähen Tallinna, ma täna enam kontorisse ei jõua.”

“Era- või töölõbu siis?”

“Lihtsalt lõbu.”

“Viska Leppneeme kaup siis ära, kui sinna suunda sõidad.”

“Mis sinna läheb?”

“Küsi laost, ma täpselt ei tea.”

“Okei, nõus. ...Edu!”

“Ära siis paha peale kauaks jää,” hõikab ta isalikult järele, kui ma juba uksest välja olin astunud.

“Kuhu sa tormad nii kiiresti?” küsib sekretär.

“Päälinna lähen, naise võtan, lapsed saan,” ütlen sekretärile, “ja sinu jätan Guitsile ...Selline diil sai tehtud.”

“Mhh... lollakas sa ikka oled,” edvistab sekretär.

“Päikest!”

“Tsäu-tsäu!”

Istun autosse. Kell on vaevalt üheksa. Võtan mapi vahelt kirja ja loen:

Käisid minuga laupäeval Statoilis. Mäletad küll. Kas sa saaksid minuga veelkord kokku?

Musi

Elina

Valin kirja lõpus oleva numbri. Kõnepostkast. Mida ma ütlen? Sekundid jooksevad. Räägin telefoni:

“Tere, Elina. Sain su kirja kätte täna hommikul. Ma olen kogu aeg ainult sinu peale mõelnud ja tahaksin ka sinuga kiiresti kokku saada. Juba täna. Sõidan. Helistan varsti uuesti.”

Rumal poiss, kes siis ütleb, et “helistan varsti uuesti”. See on ju ilmselge. Loomulikult sa helistad. Mu hääl vist värises väga. Jah, värises küll. Hingan rahulikult sisse. Ja välja. Loen kirja:

Käisid minuga laupäeval Statoilis. Mäletad küll. Kas sa saaksid minuga veelkord kokku?

Musi

Elina

Kordan kõva häälega ta nime. See on maailma kõige ilusam nimi.

Keeran süüte sisse ja vaatan tahavaatepeeglist, kuidas soojad heitgaasid Transiti leegitorust halli auruna kargesse sügishommikusse suubuvad. Kuskil lähedal kraabib igahommikune kojamees endiselt luuaga tänavale külmunud lehti lahti. Kuskil lähedal teeb mustades tunkedes parkimiskontrolör oma esimesi protokolle. Kusagil lähedal, selle sama halli büroohotelli katakombides, on mu töökaaslased ja neil seisab ees tavaline kaheksatunnine päev. Nagu eile. Ja üleele. Ja nagu eelmisel nädalal samal ajal.

Ma tunnen ennast uuesti sündinuna. Ülestõusnuna. Kõrgemal igapäevasest rutiinist. Kui Jeesus Kristus tundis end samuti, olid need eelnevad kolm päeva ristil seda kindlasti väärt.

Sõidan lattu. Ladu asub linna ääres oleval tühermaal. Hommikuti, kui päike paistab, on seal väga ilus. Kui seal poleks ka tööstusraudteed ega teisi samasuguseid laohooneid, oleks see paik keset lummavat loodust ja mulle meeldiks seal käia. Paraku on seal loodust iga aastaga järjest vähem.

“Hommikust!” hõikan laotöölisele.

“Tere, tere,” pobisevad laomehed koos.

“Ole täitsa, anna üks suits,” küsib neist üks.

“Mine võta, mul on autos ukse sees pakk.”

“...juhi pool!” hõikan järgi.

“Täitsa poiss!” kiidab laomees auto poole samme seades. Võibolla oli ta nimi Juri. Ei oska öelda, ei mäleta.

“Hommikust, ...anna mulle Leppneeme kaup,” ütlen juhatajale.

“Hommik, hommik. Lähed ise viima täna või, niimoodi ülikonnaga?”

“Mõtlesin jah, et sõidaks veidi.”

“On noorel mehel ka viitsimist,” vangutab laojuhataja pead.

“Ma olen ju supermees, ...igale poole jõuan,” kiidan ennast.

“Nii nad räägivad jah,” naeris laojuhataja ja andis saatelehe minu kätte.

“Ole tubli siis!”

“Edu!”

Tänavad on niisked, sest öine jäide hakkab kõrgemale tõusnud hommikupäikese sunnil sulama. Klaasist büroohotelli fassaad peegeldab tõusvat päikest. Nüüd on päike kõikjal. See on vananaistesuve hommik. Külmal, kuid päikseline. Sõidan läbi linna. Mitte iga kord ei ole sellist tunnet, et kogu linn on päikest täis ja see päike kuulub mulle. Ja linn kuulub mulle. Täna hommikul on selline tunne. Vaatan ajalehepoisse, kes agaralt lehekoormatega kaubanduskeskuste vahel sibavad. Vaatan kerjuseid, kes ennast mõne seina äärde, kus hommikupäike neid soojendab, platsi seavad. Vaatan busse, mille linnast välja viivad liinid on peaaegu et tühjad, kuid linna saabuvad on inimesi täis. Vaatan linnaliine, mille külgedel on erinevate firmade, toodete ja ürituste reklaamid ja mõtlen, et huvitav, kas ka minu väike Transit on nende sugulane, sest ka tema küljel on meie firma reklaam. Vaatan Transiti kütusenäidikut, mis näitab peaaegu tühja paaki. Mõne minuti pärast keeran sisse samasse tanklasse, mille parklas ma nädalalõpus ühe tüdrukuga kohvi olin joonud. Enne kui välja lähen, vaatan paberilehte kõrvalistmel. Ei. Mitte seda kollast saatelehte, mille ma laost kilerullidega kaasa sain, vaid seda valget, mille Elina mulle hommikul saatis. Loen veelkord. Mulle meeldib see kiri:

Käisid minuga laupäeval Statoilis. Mäletad küll. Kas sa saaksid minuga veelkord kokku?

Musi

Elina

Astun välja ja lasen paagi kütust täis. Vaatan, kui isukalt Transit kütust joob, ja seoses sellega tuleb meelde, et olin unustanud hommikust süüa. Seest ostan ühe kuuma viineriga saia. Ja topsiga kohvi. Sellel kohvil tundub nüüd kuidagi hoopis parem maitse.

Joon vahtplastist topsist kohvi. Vaatan autosid, mis tanklast läbi sõidavad. Vaatan inimesi. Mõtlen tolele õhtule, kui me istusime temaga siinsamas tema autos ja rääkisime. Millest me rääkisimegi? Ja mulle tundub, et pole üldse tähtis, millest me rääkisime, vaid see, et see oli armas. Ja see on mul siiani meeles. Igal teisel juhul ununeb nädalalõpus peetud pidu esmaspäeva hommikuks jäägitult ja meelde tulevad hoopis eelnenud töönalalaga seotud sündmused.

Mu telefon teeb piiksu ja väriseb.

SMS.

See on kindlasti tema.

OLEN LOENGUS.L6PEB1400.SAAME KOKKU RAEKOJA
PLATSIS1500?SAADA SMS KUI EI SOBI.TULE KINDLASTI.ELINA.

Muidugi sobib. Panen kohvitopsi ja salvrätikud prügikotti ja sõidan tanklast välja. Kell kolm on ideaalne! Enne jõuan Leppneeme kauba ka ära viia. Ideaalne. Täiuslik. Igal teisel juhul oleks ma hakanud mõtlema, et midagi peab olema väga valesti, kui sa oled näinud inimest ainult ühe korra, aga tunned, et sa tahaksid temaga elu lõpuni koos olla. Igal teisel juhul oleksin ma endale öelnud, et kui

noor naisterahvas saadab sulle pärast esimest juhuslikku kohtumist sellise kirja, on ta tõenäoliselt teinud seda ka kümnel juhul varem ja see on tema jaoks tavaline tutvumisstiil. Aga ma ei öelnud. Armumise viga on see, et skeptilised mõtted hävitatakse eos. Kõik on ilus ja ideaalne. Te teate seda tunnet ju.

Inglastel on selle kohta väga hea väljend.

Fall in love.

See töötabki nii. Sa kukud kuhugi ajatusse, mõõtmeteta ruumi, millel on sinu kõigi tajude üle täielik võim. See töötab nagu mõni kahekümne esimese sajandi supernarkootikum. See on süüdi selles, et sind tabab ajatajukaotus. Kuigi te olete koos olnud ainult mõned tunnid, tundub sulle, nagu tunneksite teineteist aastaid. Ja ka see, et sa kipud liiga palju oletama. Ta pole kordagi öelnud, et sa meeldid talle, aga sa oled kindel, et see nii on. Tõsi küll, see et ta kirja lõppu “Musi” kirjutab, on midagi muud kui “Nägemist”, aga samas, mõtle, kui paljudele oled sa ise kirjutanud kirjadele igasuguseid signatuure, millest võib välja lugeda mida iganes.

Kui sa tööle ei jõua, kuna sul on palavik, ja sa sekretärile kirja lõppu paned “PALAVATE TERVITUSTEGA VOODIST, SINU MÜÜGIOSAKOND”, on see sinu jaoks tavaline labane kontorihuumor. Sekretär aga arvab kohe, et sa teed kahemõttelist nalja või isegi midagi enamat. Mida enamat sa saakski teha?

Kui ma Guitsile statistikat saadan ja kirja lõppu lisan “HAIGE KEPP”, kas ma siis mõtlen midagi sellist?

Ei.

Kui Elina, keda ma ei tunne, aga keda ma väga tahan, kirjutab kirja lõppu MUSI, kas ta siis mõtleb, et ta tahab mulle musi anda, või on see sama, kui mõned tüdrukud panevad kirja lõppu imikuliku TSÄU?

Need on need mõtted, mida sa mõtled siis, kui sa ei ole absoluutselt kindel, mis teie vahel lähitulevikus juhtuma hakkab. Sa tõesti ei tea seda, aga sul on vähemalt oma positiivne stsenaarium. Ja see toidab sinu pidevat ergastatud seisundit.

Sõidan linnast välja. Ma olen nüüd vaba, ütlen endale. Mul pole täna rohkem kohustusi. Ma saan Elinaga kokku.

Linna piiri ääres hääletab noor poiss. Umbes neliteist või viisteist aastat vana, temaga on ka tüdruk, silma järgi veidi vanem. Näitan suunda ja peatun tee ääres. Poiss teeb ukse lahti.

“Tere, kas Tallinna poole viite?”

“Viin küll.”

“Suur aitäh, aitäh!” ütlevad lapsed läbisegi.

Mõlemad istuvad minu kõrvale, poiss keskele, tüdruk ukse äärde.

“Pange rihmad peale, ma pean mentidele rämedalt rutsi plekki ma muidu pärast,” üritan kasutada poppi ja noortepärast kõnepruuki. Aga tundub, et mitte kuigi edukalt, kuna tüdruk kummardab ettepoole, et näha, mis pintsaklipslane see sellist juttu ajab, ja poiss teeb arusaamatu grimassi ja küsib nina luristades:

“Misasja?”

“Turvavööd peale,” turtsatan olukorra peale mõeldes ja sikutan näitlikult oma turvarihma.

“Ahah.”

Mõlemad kinnitavad ennast ilusti istme külge. Märkan, et mõlema käed on külmavõetult punased.

“Teil on kätel hullult külm, jah?”

“Veidi jah,” ütleb poiss. “Mhm,” noogutab tüdruk.

Keeran soojuse maksimumi peale ja luban, et kohe varsti hakkab neil soe.

“Kaua hääletasite?” tunnen huvi.

“Kaks tundi umbes,” vastab tüdruk.

“Umbes nii jah,” kinnitab poiss.

“Vabandage, kas ma ühe suitsu saaksin?” küsib poiss.

“Ei saa, sa oled liiga noor veel, ma lähen vangi, kui ma sulle suitsu annan,” proovin küsimusele naljaga vastata. Tegelikult ei taha ma enam autos suitsetada, kuna riided võtavad selle lõhna külge ja teistele on see üsna ebameeldiv. Huvitaval kombel ei suuda ma meenutada, kas Elina suitsetas tookord või mitte.

“Okei,” on poiss nõus.

Vaatan silmanurgast kuidas tüdruk pea poisi õlale paneb, püüdes vist veidike tukastada. Nad on nii armsad. Mõne aja pärast küsin vaikselt poisi käest, kes minuga sõnagi vahetamata teed on vaadanud:

“Sinu tüdruk?”

“Ei, ...firma oma,” ütleb poiss.

Naeran püüdlilikult. Tänaused noored on nii vaimukad. Tüdruk magab häälekalt. See teeb meile mõlemale veidi nalja. Keeran raadio vaiksemaks. Kogu edasise tee sõidame vaikides.

Alati, kui ma seda maanteed sõidan, tuleb meelde üks lugu, mida Guits kunagi ammu rääkis. See oli veel liidu ajal, kui Guits ise oli umbes viieteist-kuueteistaastane poisinolk olnud. Tahtnud Guits paari tuttavaga Tallinna sõita. Aeg juba hiline ja päike ammu loojunud, aga Guits sõpradega ikka veel tee ääres. Peatub siis üks vana Volga, mille juht tuleb välja ja küsib, et noh poisid, kuhu vaja on? Guits ütleb, et Tallinna plaanivad minna. Juht ütleb, et hüpaku peale. Juhi kõrval istub ka üks mees, kellega juht terve tee segastest asjadest juttu rääkis. Kuskil Kose ristis peatab juht auto kinni, ja ütleb, poisid, me lähme siin nüüd maha, sõitke ise edasi, kui tahate, ja astuvad mõlemad autost välja ja kaovad pimedusse. Alles siis märkab Guits, et armatuurlaua alt on juhtmed väljas ja süütelukus on võtmete asemel kruvikeeraja. Poisid olid surmani ehmunud ja ei osanud midagi ette võtta. Mis sa oskadki ette võtta, kui on pilkane öö ja sul on varastatud Volga, mille mootor veel käib. Guits kui kõige noorem, ütles, et tema ei julge edasi sõita ja hakkab jalgsi tagasi koju minema. Et äkki keegi ikka peale võtab. Tema kaks kaaslast, vanevad ja julgemad, aga otsustasid varastatud masinaga Tallinna sõita.

Guits kõndis öö läbi, hommiku hakul sai kaubaveoki peale ja enne keskpäeva oli tagasi kodus. Hiljem uudistest kuulis, et kaks noormeest olid rajoonikomitee esimehe Volga varastanud ja sellega Tallinn-Tartu maantee alguses teetammilt alla, vastu betoonseina

sõitnud. Mõlemad noormehed said kohapeal surma. Tõenäoliselt tulid juhtmed süütest lahti, rool läks lukku, tuled kustusid ära ja nii nad teelt välja kihutasidki. Ka masinast ei jäänud midagi järele.

Kole lugu.

Poiss ja tüdruk magavad mõlemad. Keeran raadio kinni.

Telefon heliseb. See on tema.

“Elina?”

“Tsäu, mina olen,” ütleb maailma armsaim hääl.

“Sul on nii ilus hääl.”

“Aitäh, ...kuule ma tahtsin öelda, et mul on kool läbi, ma ei viitsinud lõpuni loengus olla...”

“Ma jõuan...” vaatan kella, “...umbes poole tunni pärast linna.”

“Tuledki või?” Tal on hea meel. Seda on häälest aru saada.

“Muidugi tulen.”

“Võta mind siis poole tunni pärast...”

See lause peaks siinkohal lõppema. Ma mõtlen nagu saatan ise. Naeran mõttes.

“...rahvusraamatukogu juurest peale.”

Enne, kui ma jõuan nõustuda, ütleb ta:

“...ei, tegelikult saame ikka platsis kokku, ma jõuan siis kodust läbi käia...”

“Mis kell?”

“Keskpäeval.”

“Nõus.”

“Näeme!”

Hakkan kõva häälega laulma üht suvalist viisijuppi, mille peale minu kõrval tukkuvad poiss ja tüdruk mõlemad üles ärkavad. Olin nende kohalolu täiesti unustanud. Totter olukord. Mõlemad vaatavad mind. Kehitan õlgu ja ütlen:

“Mul hakkas ka uni peale tulema.”

Tegelikult oli asi unest kaugel.

Mõne kilomeetri pärast oleme linnas.

“Kus te maha tahate minna?” küsin hääletajatelt.

“Ükskõik, kuskil siin bussijaama juures.”

Keeran kõrvaltänavasse ja peatun.

“Aitäh,” ütleb tüdruk.

“Suur tänu,” ütleb poiss.

“Oota korra,” ütlen poisile, kes juba maha hüpanud on, ja viskan talle ukse sahtlist pooliku suitsupaki:

“Püüa!”

“Oh, tänks!” on poiss siiralt õnnelik ja lööb ukse kinni nii tohutu jõuga, et mu vasak kõrv lukku läheb.

“Ma jõuaks veel kõvemini, aga see on mõttetu, kurat,” ütlen endamisi ja annan raevukalt gaasi.

Jätan Transiti ühele vanalinna kõrvaltänavale, mingi saksa-pärase keldritrahteri vahetusse lähedusse. Armatuurile viskan sildi “KAUBA LAADIMINE”.

Nii. Nüüd lilled. Kindlasti lilled, mingid lahedad lilled. Mis lilli ma üldse tean? Astrid, alpikannid, asparaagus, asalea, avokaado ei ole lill. B-tähega ei tea ühtegi. C-tähega ei tea ühtegi. D-tähega ei tea ühtegi. E-tähega... estrid? ...Ei tea ühtegi. F-tähega tean: floks. G-tähega ei tea ühtegi. H-tähega tean: hobusekabi, ei kurat see oli varsakabi. I-tähega on iiris, jorjen, kassikäpp, karikakar, kanep pole lill, käoking äkki? Liilia, moon, murtudsüda, märtsikelluke, mai-kelluke, nelk, nartsiss; mis veel ...pojengid, roosid, rukkililled, sini-lilled, tulbid, võorasemad, võililled...

Issand kui palju lilli ma tean! Aa... orhideed veel!

Selle sügavamõttelise arutluskäigu jooksul olin jõudnud lille-müüja väikese putkani.

Mida siis? Mõte.

“Palun andke mulle kollaseid tulpe... Ainult ilusaid ja hästi ilusaid.”

“Kui palju?”

“Nelikümmend.”

“Oiii noorhärä, mul ei ole nii palju!!!”

“Aga kust ma saan siis?”

“Küsige kõrvalputkast...”

Kõrvalputkas oli kõigest kolmkümmend kaheksa kollast tulpi. Kahe lillemuüja peale sain viimaks kokku nelikümmend ainult ilusat ja väga ilusat kollast tulpi. Olin rahul. Kui sa saad tüdrukuga kokku, siis kingi talle alati lilli. Mida rohkem, seda parem. Kõigil tüdrukutel on juba väikesest peale lilledega mingi väga eriline suhe. Nende meelest pole lilled sugugi nagu põllult võetud kartul või langetatud mets. Kuigi materiaalses mõttes peaks kindlasti olema parem meel, kui saad kohtingu puhul koormataie häid palke. Aga kõigele vaatamata on naiste jaoks lilled sada korda suurem väärtus. Niisiis, meestele kinkige puitu. Naistele lilli. Ja kellele see mõte nüüd kohale jõudis, taipavad ka, et naistele lilli kinkida on palju odavam.

Seisan keset Raekoja platsi. Kella järgi peaks mul olema kolm kuni neli minutit aega. Äkki ta on juba kohal ja ma ei märka teda? Uurin inimesi enda ümber ja kaugemal. Telefon mantlitaskus hakkab helisema.

“Jaa, kuulen,” ütlen oma parima häälega.

“Tsäu, Elina olen, ma kohe jõuan,” ütleb Musi.

See “Musi” seal kirja lõpus ei anna mulle ikka veel rahu.

“Ma just jõudsin ise,” ütlen Musile

“Ma näen sind,” kilkab Musi.

Kõne katkeb. Nüüd näen mina teda ka. Ta kastanpruunid juuksed on täna kinni. Tal on seljas kõrge kaelusega lumivalge kampsun. Tal on jalas musta värvi üsna liibuvad püksid. Kõrge kontsaga sügissaapad, mis teevad munakivisillutisel teate küll mis häält. Mantel, tumehall, Christine Collection. Väike kott. Musta värvi. Mida

lähemale ta jõuab, seda vähem tuttav ta on. Milline ma ka näida ei prooviks, olen ma ebakindel.

Jumal, palun saada mulle mõni hea kohtumiskliše!

Ei. Nelikümmend tulpi ei mahu selja taha peitu. Proovisin.

Ma kõnnin tema poole. Ja ta ei naerata isegi karvavõrd. Ta tuleb.

Ma ei tea, mida teha. Viimasel momendil astun tema poole veel ühe sammu. Me oleme teineteise puutekauguses. Annan talle lilled ja sosistan kõrva:

“Sa oled ebaõiglaselt ilus.”

Nüüd tuleb see hetk, kus ma jõuan mõelda, et kas see oli õige liigutus või mitte. Vaatan talle otsa. Püüan naeratada. Kas sekund on juba möödas? Ta tõuseb varvastele, hoides kahes käes neljakümnet kollast tulpi, ja ütleb vaikselt naeratades mulle kõrva sisse:

“Mul on kõht ebaõiglaselt tühi...”

Kuidas saab üks naisterahvas nii armas olla?

“Ma päästan su...” ütlen talle julgustuseks ja küsin: “...on sul mõni mõte?”

“Lähme Pegassi.”

Jalutame. Lülitan taskus telefoni välja.

“Sa näed hea välja...” ütleb ta mind viivuks pealaest jalatallani mõõtes.

“Asi pole minus, see on riietes,” avaldan talle saladuse.

Ta itsitab.

“Mul oli koolis täna hästi igav,” ütleb ta.

“Jah?”

“Ja siis ma mõtlesin...”

Ma ei hoia tal veel käest kinni. Kuigi võiks. Peaks. Ei usu et tal selle vastu midagi oleks. Pigem vastupidi. Ei. Praegu veel mitte. Kuulan, mis ta oma kooli kohta räägib parem...

“...et mul oleks vaja kedagi, kes mu tuju heaks teeks. Ja sa tulid kohe meelde.”

Tal on ka väike hirm sees. Või õigem oleks öelda väike ärevus. See on tajutav. Ja lisaks kõigele on see ümbernurgajutt igavusest ja minust rohkem niisama. Et midagi rääkida lihtsalt. Sest kirja ta kirjutab juba kunagi varem.

Ma mõtlen vist liiga palju.

“Ma mõtlesin sinu peale alates sellest hetkest peale, kui me tol õhtul lahku läksime,” tunnistan talle täiesti ausalt ja küsin: “...kuidas sa mulle kirjutada oskasid?”

“Tavalise pastakaga, ...õpin koolis sellist asja,” naeris ta. “...tegelikult jäi su maja number lihtsalt meelde, ...ja ühe sektsiooniga majadel peab nurgapealse vasakpoolse korteri number olema kolm, sest korter üks jääb alati paremale. Sa näitasid mulle, millised sinu aknad on. Selle järgi teadsin,” seletas ta.

Hämmastav, kui arukas noor daam mu kõrval on. Sellised üli-
loogilised lahendused, kui need pole just enda omad, löövad pahviks.

Ja sellel hetkel ma tahtsin, et ta oleks mu kõrval elu lõpuni. Vähemalt minu elu lõpuni.

Pooleteise tunniga olime söönud, joonud, rääkinud maast ja ilmast, naernud meie esimese kohtumise üle ja mõlemad konstateerinud fakti, et see oli üks väärt juhus.

“Sa kirjutad huvitavalt,” ütles ta, kui me Pegasuse trepil pilve taha kadunud lõunapäikest otsisime.

“Jah? Miks sa nii arvad?”

“Lugesin su kilejuttu Äripäevast täna hommikul.”

“See küll huvitav ei olnud!”

“Oli ikka, ma viitsisin lõpuni lugeda...”

“See on vist parim kompliment, mis ma selle kohta saanud olen.”

“On küll, ma tavaliselt üldse ei loe selliseid artikleid...”

Kõndisime mööda kitsast munakivisillutisega vanalinnatänavat. Musi kontsad tegid seda häält. Teate küll: kõps, kõps, kõps, kõps, kõps, kõps, kõps. Taevas oli ühtlaselt halliks tõmbunud ja päikesest ei olnud enam jälgegi. Võtsin tal käest kinni. Ta ei tõrkunud üldse.

Kui ma teadnuks, et juba sellel nädalal hakkame temaga koos elama nagu abielus mees ja naine ning ma jätan selja taha kogu oma senise elu, oleks ma tal juba varem käest kinni võtnud. Ta on täpselt selline tüdruk, kelle pärast sa pea ees tundmatus kohas vette hüppad. Ta on seda väärt. Kuid need, kes majandust on õppinud, teavad, kuidas väärtust defineerida.

Sellised mõtted tulevad siis, kui sul ei ole elukogemust, millele toetuda.

Ta on palju, palju rohkemat väärt. Aga nagu sellistel puhkudel ikka, pole sellel sõnade kujul mingit hinda.

Meie kiirele ühteheitmisele aitas kaasa tõsiasi, et sügispäeval, mil me Raekoja platsis kokku saime, parkisin ma oma kaubiku kohta, kuhu parkida ei tohtinud. Pärast väsitavat päeva, kui olime jalatanud vanalinnas ja mere ääres, käinud kohvikutes ja kunstinäitustel ning vestelnud kõigest nagu ammused tuttavad, avastasime ennast ühel hetkel keset pimedat ja külma õhtupoolikut seismas kohas, kus me tundide eest kokku olime saanud. Päev oli märkamatult otsa saanud. See on üks näide sellest ajataju kaotusest, mis inimesi teatud hingeseisundis tabab.

Alles siis, kui Musi juhtis mu tähelepanu sellele, et kuigi on nädalalõpu tunne, on tegelikult ikkagi nädala algus, tuli mulle meelde, et pidin Leppneeme ehitusele ka kauba viima. Hämmastav, kuidas sellised asjad meelest lähevad.

Kuna mu telefon oli päev läbi väljas olnud, ei saanud ka keegi seda meelde tuletada. Aga kauba kohalevedu viibis veel. Ja väga lihtsal põhjusel.

Lühidalt:

Kuna olin päeval parkinud keelatud alasse, teisaldati mu väike sinine kaubik koos teiste pahade autodega kuhugi linna äärde aeda, et ta liiklust ei takistaks. Kuigi ta külje peal on ka minu telefoni-

number, ei saanud teisaldaja mulle helistada, sest telefon oli välja lülitatud. Ja kuna ma avastasin selle alles õhtul, veidi enne kella kuut, ei olnud seda ka parima tahtmise juures võimalik välja osta, sest ka reibaste autoteisaldajate teguderohke tööpäev oli lõpule jõudnud.

Tuli oodata hommikut.

Loomulikult helistasin Elinale ja rääkisin ära selle sama mannetu loo, mille peale ta ütles:

“Oh sa vaeseke, tule minu juurde, ma teen sulle pai.”

Ma ei lasknud ennast kaks korda kutsuda. Kahe minuti pärast olin taksos ja kümne minuti pärast Elina ukse taga.

Umbes nii algas meie esimene öö.

Kuidas see täpselt algas, oli nii:

“Tule kalli siia!” ütles ta ja seisis oma magamistoa lävel, vaadates mind altkulmu, huuled torus ja mõlemad käed kalli-kalliks ette sirutatud.

Sellised asjad juhtuvadki vahel.

Kutsuge seda juhuseks, vedamiseks või tõeliseks armastuseks.

Tuli kustu!

KAHEKSAS

Vaadates neid näruseid kaltse, kes pärastlõunatel baarides vedelevad ja joovad, tekib mul tahtmine oksendada. Iga sekund väärtusetust elust muutuks seeläbi justkui veel naeruväärsemaks. Ma tahaks teile näkku oksendada, kaltsud, kuulsite? Sama tahtmine tekib mul ka siis, kui ma olen liiga palju joonud. See olevat organismi kaitserefleks, nagu kooliõpikud väitsid. Aga minu ees on organism võimetu. Ma olen tugevam. Ta ei suuda ennast minu eest kaitsta.

“Hei, viron kaveri,” kuulen kusikilt lauast, kui ma tänavalt suhteliselt inimtühja baari olen astunud.

Näitan hääle suunas keskmist sõrme. Kerige persse, ma ei ole teie sõber. Kuigi seegi pole kindel, et see minu tervituseks öeldud oli. Keegi ei tea, miks need soomlased räägivad just seda, mida nad räägivad.

Kokkuvõtlikult – baar on täiesti tühi, kui mitte arvestada neid paari lõugavat turisti. Järelikult olen sattunud ikka eriti sitta urkasse, kui keegi siin isegi lõunal ei käi.

Väga hea. Koht peab mehe vääriline olema.

Baarileti taga istub väike blond tütarlaps. Ta rinnas on nimesilt: Kati. Ta mängib oma tillukese mobiiltelefoniga ussimängu ja närib

asjaliku näoga nätsu või saadab hoopis sõnumit oma meessõbrale, kes parasjagu kuskil kellegi teise naist kepib, sest ta oma naine on tööl.

Näiteks.

Ma üldse ei üllatuks, kui nii oleks. See oleks vist kokkusattumus. Jah see on õige sõna. Astun leti äärde. Kati jääb minust teisele poole letti. Panen pintsaku letile ja nõjatun.

“Tere Kati!”

Katil on seljas imelühike valge põllega seelik ja kõhu peal on suur rihmaga vöökott, mis on tõenäoliselt raha täis. Kati jalad on veidi paksud.

“Kussa mu nime tead?” edvistab Kati nii, et pool nätsu suust väljas.

“Sul on silt rinnas.” Idioot.

Kati mõtleb veidi ja otsustab naeratada:

“Mida siis teile?”

“Üks Hennessy. Jah see kollase sildiga. Ja pakk suitsu. Seda punast kõige siinpoolsemat.”

“Suur või väike?”

“Anna see pudel, mis sul seal riiulil on. Ja pakk suitsu.”

Kati teeb üllatusest suuri silmi.

“Ja anna pokaal ka. Teil ei sobiks vist pudelist juua.”

“Ma ei tohi töö ajal.”

“See on tõesti hirmus,” ei tunne ma mingit kirge Katiga pikemalt suhelda.

Annan talle peoga taskust raha. Mul on endiselt seljas ainult särk, pintsak ja ülikonnapüksid. Ja mu taskud on raha täis, kuna tegin oma mõlemad hoiuarved täiesti tühjaks, sest miski minus ütles, et ma ei kasuta neid enam kunagi.

Elan. Näen.

Raha üle lugedes hakkab Kati minu vastu rohkem huvi tundma. Talle vist väga meeldib, kui hästi riidetatud noored mehed tema näruses baaris, millel pole isegi vist korralikku nime, vaid lihtsalt silt “24h BAAR”, muresid uputama satuvad.

“Saan ma kuidagi veel aidata,” küsib ta püüdlikult, “...kas midagi on halvasti läinud?”

“Jah.” Võtan pakist suitsu, panen põlema ja tõmban mõnusa mahvi sigaretist. Ma polnud suitsetanud üle poole aasta. Sinu halvad harjumused ei lase sind lahti, ei viska sind minema ja ei magata sinu voodis teisi mehi. Ma armastan nüüd seda sigaretti vist kõikidest asjadest kõige rohkem oma elus. Ja ausalt öeldes ei ole isegi see mulle kuigi kallid.

“Sa võid alati mulle rääkida...” pakkus Kati.

Jah. Tal on õigus. Inimestele meeldib endast rääkida. Ja tal on õigus arvata, et ka mina olen üks nendest, kellele meeldib oma töömehepalga mahajoomise käigus baarileti ääres oma muresid kurta ja seejärel loota, et olen piisavalt lahkelt jootraha jaganud, et baaridaam minuga pärast tööd voodisse tuleks.

Me elame stereotüüpide maailmas, ma räägin!

Kõik on nagu kõik on nagu kõik.

“Aitäh, Kati, sa oled hea tüdruk...” pöördun ma kogu südamest tema poole. “Ja mul on tõesti mure...”

Kati teeb vasikasilmi ja vaatab mind kogu oma keskendumisvõimega, et minu murest võimalikult suur osa saada. Tal on meeles, kuidas kuskil müügikoolitusel räägiti talle, et klienditeenindaja on elukõige psühholoog. Ja Kati proovib seda nüüd olla.

“...mu rotweiler, kes üle-eelmisel nädalal naabrinaise kolmeaastase tütre maha murdis, pandi täna magama.

...Ta oli tõesti hea koer.

...ja see laps ise ärritas teda,” ja mu sõnad jäävad kurku kinni, kui ma lause lõpetan.

Ma ei valetanud varem.

Tunnen, kuidas sügaval Kati sees töötab emainstinkt, mis sunnib nüüd teda mind rahule jätma. Mis sunnib nüüd teda mind kartma ja mitte sallima. Ta silmist peegeldub õud. Ta isegi ei nooguta.

Istun oma pudeli, pokaali ja tuhatosiga lähedalasuvasse lauda.

Kati ei vaata enam kordagi minu poole. Sellega on korras.

Ma tunnen paljusid inimesi, kes ütlevad: vabadus tuleb siis, kui kohustused on möödas.

Võin öelda, et see on väga suur vale.

See on täpselt sama vale nagu see, kui nad väidavad, et pole tugevamat jõudu kui armastuse jõud. Jama.

Armastuse jõud ilmneb alles siis, kui armastust ei ole. Muidu on see pigem nõrkus.

Turistid karjuvad teises baariruumi nurgas akna all olevas lauas. Nende lauas istuvad kaks keskeas meest. Keskeas tähendab seda, et surmani on jäänud sama palju aega, kui sünnist juba möödunud on. Seega need mehed on umbes oma kolmekümnendate esimeses pooles aga näevad välja nelikümmend viis. Vähemalt. See on see treenimatuse ja kasimatuse küsimus.

Ja kuigi ma pole nende jõupingutustele reageerinud, saan aru, et nad kutsuvad mind enda lauda. Kuna ma seltskonnale erilisi nõudmisi ei sea, lähen nende juurde. Nad on ainult T-särkide väel, aga nende kaenlaalused higistavad rõvedalt ja silmnähtavalt. Nad on kolmekesi. Tõenäoliselt olid nende nimed Aapo, Jussi ja Toivo.

“Hei, mees! Kas sina tahad täna tüdrukut?” küsib üks neist eesti keeles.

“Päriks vä?” küsin konkreetse pakkumise täpsustuseks ja võtan suure sõõmu oma pudelist.

“Täna õhtul tulevad meile parimad Eesti litsid siia proovimiseks,” selgitab üks.

“Nad tahavad tööle saada Helsingisse ja Stockholmi, aga enne peavad nad näitama, mida nad väga hästi oskavad,” lisas teine ja kõõksus tead-küll-mida-ma-mõtlen stiilis naerda.

“Tuled meiega siis, saad ise ka proovida?” pakkus kolmas.

“Meil on vaja hotellituba saada, aga meil endal pole võimalik hotelli võtta,” jätkas esimene.

“Mispärast,” küsin ma täieliku huvi puudumisega.

“Lihtsalt ei ole,” selgitas teine.

“Võtad meile ilusa luksustoa, eks?”

“Meie maksame, sina ainult teed *check in*’i. Mõistad?” tegi kolmas kokkuvõtlikult.

Kui äriasju vaja ajada on, oskavad keelt küll.

Pärast veel ühte suurt ja kibedat sõõmu ja hetkelist mõttevaikust ütlesin:

“Tavai, mehed.”

Lauast kostis heakskiitev naer. Keegi viipas baaridaam Kati kohale ja keegi maksis uue ringi jookide eest. Keegi tellis suure seapea keset lauda, millele üks mu lauakaaslastest noa otsa ette löi. Keegi tellis veel mingid joogid, mis mõjusid niivõrd tervendavalt, et mul meelestki läks, et õhtusse vajumas on mu elu kõige sitem päev. Päev, kus midagi enam hullemini minna ei saaks.

Kuigi tegelikult saab alati hullemini minna. Alati on see võimalus, et sa satud joomahulluses, mingi taksojuhi vea tõttu, kuhugi põrandaalusesse homobaari ja sa ärkad hommikul oma elu suurima pohmaka ja peahaavaga kinniseotult kuskil hotellitoas ja sulle on selga pandud kellegi laulatuskleit ja vannitoast astub välja tuntud

vene ärimees ja keemiamagnaat, trussikute väel, nuga käes ja muheleb kiimaselt:

“Privjet, snjeguurotška!”

Sellised asjad juhtuvadki vahel. Alati saab hullemaks minna.

Aga see mõte ei ole just kuigi suur trööst.

Rohke alkohol annab armumisele sarnase efekti. See ajataju kaotus, ma mõtlen. Alates hetkest, mil mu halb hommikupoolik tühjaksjoodud pudelisse lämbus, pole ma millelegi peale kestva hetke mõelnud. Kui seda mõtlemiseks nimetada saab. Kõik teavad, kuidas joobnud aju töötab.

Kestev hetk oli järgmine:

Hetke keskmes olen mina, vastutustundetult purjakil, koos kolme soomlasega, kes on tõenäoliselt sama purjakil ja kelle päevaplaanis on veel saada kokku kupeldajaga, kes tutvustab neid paarile eesti tüdrukule, kes omakorda on kunagi nädala eest vastanud kohalikes ajalehtedes ilmunud tööpakkumiskuulutusele, milles otsiti kompleksivabasid neide tasuvale tööle Euroopa suurlinnadesse. Olen paar jooki tagasi lubanud naistekaubitsejatele hotelli toa võtta, kuna nad ise ei taha enda nimesid sellise asjaga siduda. Hotellitoas peaks toimuma nii-öelda tööintervjuu, kus tüdrukud näitavad, mida nad oskavad, ja minu paksud ja higised lauakaaslased saavad siis nad nii-öelda ära proovida. Nii nad seda nimetasid. Mis mina sellest võidan, on see, et mul olevat suurepärane võimalus ka neid tütarlapsi proovida. Ja ma peaks olema väga õnnelik, sest see on mulle tasuta. Teene teene vastu, nagu nad ütlesid.

Kui keegi minu käest küsiks, miks ma nendega üldse kogu selles jamas osalema nõustusin, ja ma oleks vähem purjus, et vastata, räägiks ma ära selle loo, kuidas soomlaste laua juurde minnes üks paksudest higistest härrastest käe mulle õlale pani ja ütles, et ma olen nagu roosiõis ja ma lõhnan hästi. Kuna ma ei teadnud, et ta tegi enda mõistes komplimendi, mis lihtsalt mulle homoseksuaalse lähemiskatsena mõjus, kallasin veidike jooki, või tegelikult üsna palju, oma pudelist ta särgile ja proovisin teda suitsukoniga leekidesse sütitada, öeldes:

“Ma lõhnan su põlema, raisk!”

Kahjuks aga olid ta sõbrad kiiremad ja paari hetke pärast oli mul ühe teise härrasmehe väike nuga väga tuiksoone lähedal ja ma võtsin kuulda nende nõuannet kiiresti maha rahuneda.

Veel säilinud alalhoiuintinkti tõttu, ma usun. Kuigi see hakkas juba kadumise märke ilmutama.

Igal juhul hetk oli selline, et ma jõin kolme kupeldajaga kuskil kesklinna urkas, mis serveerib tellimise peale lauale seapea salati-lehtedega, mis ka meie lauda kaunistas. Pärast väikest vahejuhtumit, nagu ma juba mainisin, lõi üks mu kaaslastest sellele seale noa pähe. Profülaktika mõttes. Et see oleks nagu illustratsioon. Et ma rohkem ei ülbitseks. Vabandust, siga.

Käes oli juba õhtu. Olin soomlastega joonud oma neli, kui mitte viis tundi, seda muidugi kaine inimese aja järgi. Meiega olid mingil hetkel liitunud veel üks meesterahvas ja kolm tüdrukut. Tõenäoliselt kupeldaja ja litsid. Tüdrukud olid äärmiselt kenad ja intelligentсед.

See tundus nii, kuna ma olin selleks ajaks juba nii täis, et mu juhuslikud joomakaaslased mind asjatult rohke espressoga üleval hoida püüdsid. Paar hetke ärkvelolekut, tuline espresso kõrist alla, konjakit peale ja jälle vajusin ma peaga minu kõrval istuva noore prostituudi õlale. Mõne aja möödudes talle sülle. Tüdrukutele tegi see ainult nalja, kuna neil oli tõenäoliselt hea meel, et üks nende tulevastest tööandjatest, nagu mind neile tutvustati, on muidu viisakas ja kena meesterahvas, aga antud momendil lihtsalt veidi väsinud ja napsune.

Jumal teab, kui kaua me oleks selles baaris veel joonud, kui baaridaam Kati, see paksude jalgadega, seelikuga rotveileritüdruk – ma mäletan küll – poleks vahele seganud ja ähvardanud politseid kutsuda, kuna minu joomakaaslaste ülikonnas kaaslane, seega mina, kes ei paistnud enam maailmast üldse jagavat, oli WC asemel rahumeeli baari köögiuksest sisse läinud ja lähimasse nõudepesu kraanikaussi urineerinud, lauldes kõva ja uhke häälega üht kõigile tuntud jõululaulu refrääni:

“Maa-aga paaatuste rõõ-õõm...”

Seejärel telliti kiiresti taksobuss ja sõideti lähimasse kolmetärni-hotelli.

Kui taksobuss hotelli ees peatus, magasin mina tagaistmel, pea ühe prostituudi süles, välja oma esimest korraliku peatäit üle väga pika aja. Kunas ma viimati jõingi? Kunagi enne musiga kohtumist?

Lühidalt: see oleks ka õnnestunud, kui üks mu paksudest ja higistest kaaslastest poleks mind juukseidpidi istukile tõusnud ja öelnud:

“Tõmba!”

Tegin silmad lahti ja nägin oma nina all nelja peeglit nelja triibu valge pulbri ja nelja rulli keeratud rahatähte. Neljasaja kroonine.

Panin ühe silma kinni ja veendusin, et neid pole mitte neli vaid üks. Asju täis peaga topelt näha on piinlik. Neljakordselt näha on juba liig. Peegel, triip ja õlekõrs. Ei, mitte õlekõrs, vaid rullikeeratud sajakroonine.

“Tõmba, raisk!” kuulsin kedagi ütlevat läbi paksu udu.

Võib-olla ma ei saanud aru, et seda öeldakse mulle, võibolla olin ma liiga purjus, et sellest aru saada, aga nähes, et ma kuidagi ei reageeri, võttis üks litsidest suust nätsu, vajutas selle peegeltasapinnalt kõrguva triibu sisse ja surus selle mulle sõrmedega hammaste taha nii, et ta üks kunstküüs mu igeme katki tegi ja veri väiksest haavast välja voolas. Kaine inimene tunneks, kuidas üsna ruttu see puuviljamaitseiline karbamiidiga närimiskumm, mis muidu kaitseks ta hambaid hommikust õhtuni, hakkab maitsema pulbriselt mõru. Ma olin kainest kaugel, aga mõne minuti pärast olid mu mõlemad silmad lahti ja ma hakkasin asjadest aru saama. Üks prostituutidest võttis mul kahe käega ümber pea kinni ja andis mulle musi ning õhkas:

“Mine nüüd.”

Võtsin pükste taskust peotäie rahatähti ja andsin talle.

Nii ma sain teada, kuidas töötab amfetamiin.

Ja kuidas töötavad prostituudid.

Astusime taksobussist sumedasse suveõhtusse. Mu paksud ja higistavad kaaslased, kes ei tundunud enam nii higistavad, andsid mulle kummiga kinni tõmmatud raharulli. Nemad jäid välja ja jäid ootama mu telefonikõnet, kui olen toa saanud ja mingeid probleeme pole tekkinud. Üks meestest kirjutas mulle pastakaga mobiilinumbriga käe peale. Teine torises, et see oli üldse viga, et nad minu enda tankistiks valisid, sest ma ei ole võimeline ühegi oma liigutuse eest vastutama, veel vähem siis selle eest, et nende plaan korda läheks.

Mina läksin hotelli ja võtsin kõige kallima sviidi. Niimoodi küsisingi. Ma tahan kõige kallimat sviiti, mis teil on. Dokumente vormistades värises mu parem käsi nii hirmsasti, et hoidsin seda vasaku käega kinni. Kõik läks kenasti. Uskumatu, et nii vastutus-tundetult juua täis meesterahvale lubatakse oma parim sviit.

Andsin rullist valvelauamutile, kes tegelikult oli väga kena ja viisakas noor daam ja mind *check in*'is igati abivalmilt aitas, viissada kohalikku raha, kuna ta teatas, et võin soovi korral tasuda alles lahkudes, sest ma ei osanud öelda, kas ma plaanin jääda kuueks või seitsmeks päevaks. Hea, et ma veel inimestes usaldust äratan.

Kurat, mis usaldust!!! Ma jätsin ju passi tema kätte. Loomulikult.

Palusin ennast tuppa juhatada.

“Pagas jõuab...,” mõtlesin ta küsimusele sobivat vastust ja pakkusin: “...hommikul.”

Ta oli rahul. Väike jootraha tekitab neis alati rahulolu. Ja tuhmistab valvsuse, nii et kahe silma vahele võib jääda tõsiasi, et ka viisakas klient võib olla tavaline lurjus.

Närisin nätsu nagu pöörane.

Sviidi esikulauaal on telefon. Valin endale käe peale kirjutatud numברי. Seletan meestele, kus nende tuba asub. Istun suurele voodile. Mõne aja pärast lasevad uksekella prostituudid. Veidi hiljem tulevad kolm paksu härrasmeest. Toas on kolm naist – litsid – ja kolm meest – sead.

Ja mina.

Kuna mina olen ilmselgelt üleliigne, siis on mõistetav, et ühel hetkel, kui ma meeste poole seljaga olen, tabab mind raske löök otse kuklasse ning hetke pärast olen ma pilditu ja liikumatu keha nende suure voodi esisel vaibal. Mind lohistatakse väljakäiku. Ninast voolab veri WC plaaditud valgele põrandale.

Mitmes kord see täna alt minna oli?

Ärgates olen endiselt peldikus. Põrandal olev veri on laiaili hõõrutud, sest keegi on seda tõenäoliselt ära pühkida tahtnud. Pea lõhub valutada ja kõrvad on lukus ja peale selle kostab neis ka pidev undamine. Lisaks on kuklal käega katsudes tunda suurt verevalumit. Lõualihased on millegipärast krambis ja kuigi ma tahaks väga karjuda: “Tere, pererahvas! Kus ma olen?”, ei suuda ma seda kuidagi.

Pärast paari korda edutut proovimist otsustan loobuda, sest mu kurgust tulev hääl on kõike muud kui normaalne hüüatus. Pigem mingi teatud laadi kõõksumine.

Ma tõusen püsti. Pea käib ringi. Toetun kahe käega peeglilauale ja tõstan pilgu. Soeng on enam vähem korras. Kui te teaksite, mis tähendab enam vähem. Silmad on suured ja siirad. Võiksid kinni paistetanud olla. See oleks õpetlik. Nina juurest kuni ühe suu nurgani ja üle kogu põsesarna on korpas pruun jälg andmas tunnistust sellest, et külili lamades on sealt veri põrandale voolanud. Päril palju verd. Võib-olla sellepärast käibki pea ringi. Sellepärast on ka põrand verine. Järjest rohkem meenutab mu olukord neid lõbusaid ülesandeid lasteajakirjade tagakaantel: Ühenda punktid õiges järjekorras ja vaata, mis pildi pealt nähtavale tuleb.

Teen peldikuukse lahti, aga kuna mingil seletamatul põhjusel kaob mu tasakaal, kukun ma koos avaneva uksega esiku põrandale ja löön pea vastu riidekapi ust, nii et ka otsaette tekib marrastus ja verevalum. Varsti on mul kaks sarve, ees ja taga.

“Issand küll!” karjatab naisterahva hääl.

See on toatüdruk, kes on tulnud hommikul sviiti koristama arvates, et kõik on läinud linna kultuuriväärtustega tutvuma, kuna ruumi liikumisandur kellegi toasolekut ei näidanud.

Ta arvas tõenäoliselt, et WC-s ei ole ühte veidi räsitud päevasärgiga ülikonnapükstega meesterahvast, kes iga hetk peaga esikukapi katki võib kukkuda, ja seega ei osanud ka mind oodata.

Mu mõttearendused antud olukorras ei ajaks vist ühtki detektiivi kadedaks.

“*Is it ok?*” jookseb ta minu juurde ja hakkab mind püsti ajama. Undamine kõrvus lakkab. Teenijatüdruk on tolmuimeja välja lülitanud. Inglise keeles pöördub ta vist seetõttu, et ta peab mind ennast odavast eestimaisest alkoholist segi lakkunud turistiks.

“*No problem, thanks...*” vastan automaatselt. “*...is there anything I can drink?*” tunnen huvi.

Mu jutt on nii arusaamatu, sest lõualihastes on endiselt kramp ja suu ei liigu eriti, aga abivalmis toatüdruk aimab vist tüüpolukorra põhjal, mida tavaliselt sellistel puhkudel tahetakse, ja avab mulle minibaari ukse ja osutab seal olevatele miniatuursetele alkoholi-pudelitele ja veidi suurematele limonaadipurkidele.

Elupäästja.

“*I come back later,*” ütleb toatüdruk, et klienti mitte häirida, ja võtab nii oma ratastega pesuriuli, teate küll, nagu neil on, ja tolmuimeja ning jätab mind üksinda tuppa.

Kahe minuti jooksul olen ära joonud purgitäie mineraalvett ja ühe tillukese viskisuveniiri ning jõudnud arusaamisele, et koht, kus ma olen, on hotell. Vaade aknast Toompeale reedab selle kesklinna lähedust.

Ma olen hotellis. Aga see on ka kõik, mis ma välja mõelda suutsin.

Koputatakse uksele.

Oleksin arvanud, et kui toatüdruk ütles “hiljem”, siis ta mõtles ka “hiljem”, mitte “kahe ja poole minuti pärast”.

Avan ukse.

See ei ole toatüdruk, vaid noor daam, mitte vanem kui kaks-kümmend viis, kes näeb välja nagu, vabandan väljendi pärast, hoor ja kes vaatab mulle küsiva näoga otsa, nagu tahaks öelda: “mis sa jõllitad, poja, kas sa mind sisse ei kutsugi?”

Kas ma tellisin litsi?

“Ei mäleta mind vä?” küsib lits.

Raputan pead.

“Siis oli ikka väga kõva laks,” ütleb lits ja astub sisse. Uurib hetkeks mu verist pöske, puudutab marrastust laubal ja seejärel kukalt.

“AI!” tõmban ma pea ära.

“Anna andeks,” ütleb lits.

“Mul on sulle üks nõuanne,” astub ta akna juurde, tõmbab kardina eest ja paneb sigareti põlema.

Õues on päikseline suvepäev.

Ta räägib mulle sellest, kuidas tema oli üks kolmest tüdrukust, kes olid meiega grillbaaris, kust meid välja visati, kuna ma olin nende nõudepesukraanikaussi kusnud. Seejärel tulime seitsmekesi siia hotelli, mina olin toa võtnud, aga toa eest on maksmata. Kuna ma olin liiga täis, et asju ajada, söötsid nad mulle taksos amfetamiini, et ma püsti püsiks. Sellepärast võivad mu lõualihased nüüd veidikene valutada. Ja mul võib kujuneda välja tugev sõltuvus. Ma tundusin talle sümpaatne, sest mul on hea inimese nägu ja ma olin talle taksos raha andnud. Seda raha ma tagasi ei saavat, kuigi ma ei kasutanud

ta teenuseid. Seejärel lõi üks meestest mu hotellitoas uimaseks, sest neil ei olnud mind enam vaja. Varahommikul lahkusid tüdrukud koos meestega, tehes mu taskud tühjaks ja võttes kaasa kõik, millest neil kasu võib olla. Seega olevat ma suures jamas.

Sellest, mis siin öösel toimunud oli, ta ei rääkinud.

Lits, kes mulle seda rääkis ütles, et ta tuli siia tagasi, kuna tahtis teada, kas minuga on ikka kõik korras. Miks ta seda teada tahtis, olevat sellepärast, et ma olen tegelikult hea inimene ja ma vajan tema kaitset. Selle peale turtsatasin ma naerda.

Kõik. Selline oli olnud minu õhtupoolik.

“Palju ma sulle raha andsin?” küsisin otse, kui ta oli oma seiklusjutu lõpetanud.

Mõõtsin teda pilguga pealaest jalatallani. Ta meenutas mulle kedagi.

“See pole enam oluline,” ütles lits rangelt, ja võttis taskust telefoni: “Siin on su telefon, mul ei lähe seda vaja,” andis ta mulle mu telefoni tagasi ja lisas: “Mingi naine helistab sulle kogu aeg,” ja pilgutas silma.

Skiso värk.

“Et hotellist välja pääseda, on sul vaja maksta ära arve selle toa eest. Kuna sul sellist raha kuskilt võtta ei ole, on sul ainult üks võimalus. Siit nii-öelda külma arvega lahkudes. Saad aru, poja?” seletas lits.

Saan aru. Poja.

“Perses hommik, raisk!” ringutan ja tunnen, kuidas pea ringi käima hakkab, ning istun voodile.

“Niisama sa siit välja ei saa,” ütles lits.

“Jah? Räägi midagi, mida ma ei tea.”

“Aga selleks on teisi võimalusi,” ütles ta ja tõmbas rahulikult suitsu.

“Jah, ma muutun imepisikeseks ja ronin paberikorvi ja lasen ennast koos teie preservatiividega välja viia,” ütlesin mina, vaadates pooleldi üle prügikorvi ääre välja ulatuvat kasutatud kondoomi.

“Saad aru, ma aitan sind praegu, nii et ära haugu nii palju, eks!” ütles lits häälega, milles kõlas väga ehedalt tänavatüdrukulik võitlusvaim.

“Pese ennast puhtaks ja tee nii korda kui saad!” sain juhtnöörid ja käskluse: “Kiiresti!”

“Olgu, olgu,” ütlesin, püüdes teda rahustada, ja läksin vannituppa.

Mõne minuti pärast sealt väljudes olin verest puhas ja kammitud juustega. Seljas veidi räsitud ülikond.

Hotellitoa telefon helises.

Esimest korda, teist korda, kolmandat korda, neljandat korda.

“Võta vastu, mida sa ootad!” käskis lits.

Võtan toru ja ütlen:

“Halloo...”

Torust kostub tervitus hotelli administraatori poolt ja meesterahva hää! teatab eesti keeles, et paanikaks pole põhjust, aga hetke pärast käivitatakse tuletõrjealarm, kuna hotell on sunnitud läbi viima külastajate evakueerimise korralise õppuse. Enne ruumist lahkumist palutakse mul kontrollida toaga ühenduses olevaid ruume, et veenduda, et rohkem inimesi toas ei viibi, seejärel tutvuda toa välisuksel oleva evakuaatsiooniplaaniga ning alles siis, kui ma olen veendunud, et oskan leida tee väljapääsu juurde ja võimalusel juhendada ka abivajajaid, lahkuda hotellitoast. Meesterahvas vabandab võimalike ebameeldivuste pärast ja lisab, et kuna tegu on erakorralise õppusega, pole vaja paanikat tekitada.

“Nüüd ootame pool minutit,” ütles lits ja süütas uue sigareti.

Ma ei saanud eriti aru, seega otsustasin nõustuda.

Edasi lähevad asjad nii:

Alarmkell hakkab plärisema umbes sama häälega nagu koolikellad vanasti.

Minu pea lõhub valutada nagu põrguline.

Pole minuti pärast võtan laualt suitsupaki ja telefoni – minu ainsad isiklikud asjad – ning me astume suurde koridori, mis on paanikas hotellikülastajaid täis, kes kõik väljapääsu roheliste noolte suunas trügivad.

Mõne minuti pärast oleme fuajees ja möödume registratuurist koos paarikümne surmani hirmunud välismaalasega.

Õeldi ju, et paanikat pole vaja. Kuigi seda öeldakse vist alati.

Hetk veel ja me oleme peaustest väljas. Ka õue kostab alarmkella metalne hää.

“Anna telefon!” ütleb lits.

“Kiiresti!”

Küsimata miks, annan talle telefoni.

Tema pikkade kunstküüntega käsi võtab mu pisikese telefoni ja poetab selle keset ühtse massina liikuvat rahvasumma ühe turisti kilekotti.

“Mida kuradit!?” hüüatan mina, mille peale ta mul käest kinni võtab ja rahvavoogudest eemale tirima hakkab.

Hotelliesisel väljakul on trobikond segaduses kliente, hotellist kostev alarm tekitab segadusele sobiva helitausta.

Mõned hetked hiljem seisame kaugemal tänavanurgal, mina ja lits, ning vaatame hotelli ette sõitvaid tuletõrje- ja politseiautosid.

“Jäta meelde,” ütleb lits ehk seesama minuga kaasas olev naisterahvas, “...alati, kui sul on vaja hotellist kiiresti maksmata lahkuda, siis tee pommiähvardus. Aga telefoni ei tohi enda kätte kunagi jätta, nad leiavad su selle järgi kohe üles.”

Ma olin sõnatu.

Veel eelmisel päeval samal ajal olin ma kõrgharidust omandav tudeng, tubli müügijuht, armastav abikaasa. Nüüd olen ma terrorist, kellel pole sentigi hinge taga, kelle pass on hotelli registratuuris, ja on minutite küsimus, millal saadakse teada, et selle segaduse eest vastutav on minu nimega Eesti kodanik.

Ja tagatipuks seisab mu kõrval see kummaline lõbutüdruk, kes minu päästmiseks hotellidele pommiähvardusi teeb.

“Oleks aeg vist tuttavaks saada,” ütleb lõbutüdruk mu kõrval ja naeratab esimest korda. Mitte lõbusalt, vaid kuidagi teisiti. Aga ta naeratab ja ulatab mulle terekäe:

“Minu nimi on Helena,” ja lisab: “nagu see ilus Helena, kelle pärast Trooja sõda lahti läks, mäletad?”

“Meeldiv tutvuda,” ütlen mina ja vaatan endiselt tühja pilguga hotelli poole, mille ees on minu korraldatud segadus.

Ma ei suuda millestki mõelda. Ei sellest, mis on selja taha jäänud, ega sellest, mis tulevikus aset leidma hakkab.

Sellised asjad juhtuvad vahel.

Ja see on me endi kujundatud maailm.

“Ma viin su nüüd haiglasse. Sind on ravida vaja, et sa edasi elaks.”

“...Selge...,” ütlen mina ja kaotan teadvuse.

Elu on mäng. Seesama meelelahutuslik mäng lasteajakirjade tagakaantel, kus sa ühendad täppe, et kokku saada terviklikku pilti. Kui sa midagi valesti teed, on su silme ees ainult mingi mitte midagi ütlev sigrimigri.

Ja see ei ole lahendus, et auhindu võita.

ÜHEKSAS

Elada koos inimesega, keda sa maailmas kõige rohkem armastad, on see, mille kohta öeldakse õnn – olukord, kus miski enam paremini olla ei saaks. Viia paberid ühest ülikoolist teise ainult sellel põhjusel, et sul on üks tunne ühe tüdruku vastu, on lõputu bürokraatia, raisatud närvid ja ametnike meelepaha, kuid see on sinu jaoks tühine hind. Kogu firma struktuuri ja logistika muutmine, ühe divisjoni juurdeehitamine null kohale, uute töökohtade loomine ja sellega seonduvate riskide hindamine, et sa saaks oma endist tööd jätkata, on ööde pikkune mõttetöö, oskuslikud läbirääkimised ja hästi kaitstud äriplaan. Lisaks kõigele on see suur hullumeelsus ja risk. Selle kõrval on uue eluga kohanemine kirpväike pingutus.

Kõigel sellel on üks pluss – mul on minu Elina, kellest olen puudust tundnud kogu oma noore elu. Ma pole seda varem osanud lihtsalt sõnadesse panna. Nüüd on mul kõik, millest ma kunagi unistanud olen. Siinsamas. Olemas. Ja see töötab.

Igavesti.

Meil on väike kahetoaline korter Lasnamäel, suurima kuri-tegevusega elamurajoonis terves linnas. Peale vanalinna muidugi, aga see ei loe. Musi sai selle oma vanaemalt, kes suri samal kevadel, kui musi keskkooli lõpetas. Meil on suur metallist turvauks ja tugev-

datud pakettaknad. Meil on partnerlussuhe ka ühe turvafirmaga, kes meie kodu sel ajal valvab, kui me ise ära oleme.

Kuna meie korter on teisel korrusel, ei kasuta me kunagi lifti. Liftis on aeg-ajalt kasutatud süstlad ja kellegi piss. Postkastid pannakse vahel harva põlema ja koridori valgustus lõhutakse ära. Peaaegu üldse pole olnud trepikojas vedelevaid veriseid härrasmehi, kes ennast täis sittunud on. Tavaliselt on nad lihtsalt räpased. Verised peaaegu mitte kunagi. Esimesel korrusel on suurelt aerosoolvärviga seinale kirjutatud

A I D S

Kõigele sellele vaatamata oleme väga õnnelikud, et meil on armas väike kodu. See on midagi sellist, mida linnud kevadeti tunnevad. Võibolla.

Hommikuti ärkan mina veidi enne kuut, panen teleka käima. Vaikselt, nii et see teda ei sega... Teen kohvi ja võileibu. Vaatan BBC uudiseid. Lähen duši alla. Vaatan sissetulnud kirjad üle. Mõnikord on inimesi, kes sulle öösiti kirjutavad. Enamasti oma ajaga ummikus kliendid, kes peavad uneajast tööpäevale lisa laenama. Joon kohvi. Ma pole suitsetanud juba umbes kuu. Inimesed, kes räägivad sõltuvusest, räägivad tegelikult motivatsiooni puudumisest. Ma ei suitseta, kuna tema ei suitseta. Ja ma tean, kui ebameeldiv see talle oleks. Tema nimel – mida iganes. Juba peaaegu riides, lähen annan talle head-aega-musi. Ta keerab ennast minu poole ja küsib silmi avamata:

“Juba lähed?”

“Mhm... ma tegin sulle paar võileiba..”

“Sa oled nii musu, ...marmastan sind.”

“Mina sind ka.”

Ja järgmisel hetkel ta magab kuni poole kaheksani.

Lähen kontorisse.

Sellest ajast peale, kui ma kodulinnast lahkusin, on kõik teisiti. Hommikuuni, ärkamine, töölesõit, kontorikohv, sekretär. Kõik on uus. Ainus, mis on jäänud, on need kollased lipukesed ajalehekioskite akendel, millest ma hommikuti mööda sõidan. Needsamad jah. Need, mis ütlevad, kuidas asjad maailmas on. Need, mille abil sinu hommi- kusse tekitatakse teema:

AUTOAVARIIS HUKKUNUD TIMO KAKS VENDA RALLIT EI SÕIDA.

Ja väiksemas kirjas:

“ÜTLESIN TALLE ALATI, ET VENNA, SÕIDA OHUTULT...”

Mul on nüüd linna ääres oma kontor. Oma sekretär ja oma müügimeeskond – kaks tudengit ja üks neljakümne viie aastane elukutseline müügimees, kes on müünud kõike alates tervendavatest käevõrudest Leningradi, nüüdse Sankt Peterburi turul kuni digitaalsete multimeedialahendusteni kuskil reklaamiagentuuris. Vahel, kui ma mõtlen, kuidas varem oli, on mul veidi kahju, et ma Guitsi oma meeskonda ei saanud. Kuigi ta oli veidi selline omamoodi,

meeldis ta mulle ikkagi rohkem kui need ülbed tudengid ja see keskealine alkohoolik. Tudengite nimed on Jarno ja Janek. Nad õpivad, kui ma ei eksi, turundust, kuskil tasulises kõrgkoolis. Jarno vist õppis müügijuhtimist hoopis. Ei tea. Ma kogu aeg kahtlustan, et nad on homoseksualistid. Minu meelest nad flirdivad omavahel. Muidugi mul on see foobia ka. Aga kuna nad müüvad normaalselt juba seetõttu, et Janeki isa ehitab oma firmaga neid ühepereelamuid, mida küll keegi vist ei osta, siis ei ole mul neile midagi ette heita. Janek lisab oma kirjadele vahel signatuuri: Kile – tsivilisatsiooni alus!

Lähene sellele, kuidas tahad, aga mulle meeldib selline veidi skisofreeniline fanatism. See müüb. Ja mind ei huvitagi muu. Minu pärast müügu oma kaupa kasvõi vitaminiseeritult või tervendavalt. Raha on oluline. Ja klientide rahulolu. Müü või oma isale. Pärast preemiapunktide sisseviimist, mis on küll veidi vägivaldne stiimul, aga hästi toimiv, müüvad nad kolmekesi nagu vanad juudid. Süsteem selline, et perioodi parim müüja saab preemiat, mille maksavad talle sama perioodi halvemad müüjad. Töötab.

Kontoris olen kella seitsmeks. Kui musil koolis vaba hetk tekib, käime lõunat söömas. Tema läheb tagasi kooli ja mina lähen tööle. Kui ma umbes kell neli töö lõpetan, on meil tavaliselt veidi vaba aega, kuni kella kuueni. Siis läheb ta tööle. Ta annab tüdrukutele paaris linnakoolis õhtuti aeroobikatrenne ja asendab spordiklubides vahel haigeiks jäänud treenereid. Füüsilisest isikust ettevõtjana ei nõua keegi talt selleks mingit eriharidust. Ja ta saab teha seda, mida ta hästi oskab ja mis talle ka meeldib. See ongi põhiline.

Õhtuti, nädala keskel, kui me just väga väsinud pole, käime me väljas. Lihtsalt mõnes klubis või mõne tuttava juures, kus mõni üritus toimub. Ta ütleb, et see on oluline, kuna muidu tähtsustad sa ebaolulisi asju liialt üle. Mida iganes see ka ei tähendaks, olen ma temaga nõus. Mulle meeldib temaga koos. Igal pool.

Nädalalõpud on need, mille nimel me elame. Peaaegu kohustustevabad päevad, kus me saame olla kogu aeg koos.

Laupäeva hommikul me magame kaua. Enne keskpäeva me juba põhimõtteliselt voodist tõusma ei hakka. Sest voodis elab suurem osa kogu armastusest. See on samuti tema ütlemine. Siis teeme midagi süüa, istume teki sees diivanil ja vaatame paar tundi telekat. See on juba mitu kuud vana traditsioon, alates esimesest, vabandust, teisest laupäevast, mil me koos olime. Siis mingil hetkel ütleb musi, et tal pole õhtul midagi selga panna, kuigi tegelikult on tal väga palju riideid. Ja siis lähme me sellisesse poodi, kus naised endale riidematerjali ostavad, ja valime talle mingi riide, millest ta endale uue topi õmbleb. See pakub talle mingit seletamatut rahuldust. Endale riiete õmblemine, ma mõtlen.

Pühapäev on kindlasti ostmispäev. Kus sa ostad kokku sööki ja muud puidu padi, et su peagi algav nädal oleks ebameeldivate üllatuste vastu kindlustatud. Selliste ebameeldivate üllatuste, nagu seda on otsa saanud suhkur, pesupulber, hambapasta või midagi taolist. Alguses tundub see veidike naljakas, kuidas inimesed oma hiiglaslike ostukäruodega, tõsised näod peas, supermarketi riiulite vahel enda lemmikkaupu otsivad, kuid peagi hakkad neid mõistma, kuna ise oled täpselt samaväärne osake selles õhinal tarbivas karjas.

Sa oled ühiskonna nägu. Kuulsite, noored autorid ja individualistidest sitakotid?

Me tavatsesime käia kirikus, nüüd käime ostukeskustes.

Talvel, peaaegu igal nädalavahetusel käisime Otepääl. See on üks kena suusakuurort Lõuna-Eestimaal. Ka see oli üks meie armastuse-rutiini lahutamatu osa. Kõik, mida me tegime, oli meie kirgliku armastuse kirjeldus. Tagantjärele vaadates on ohumärgid selgesti näha. Aga siis ei taibanud ma midagi. Olin pime.

Armastus ei ole seks. Armastus ei ole koos veedetud aeg. Armastus ei ole ühine vara. Armastus ei ole rutiin, harjumus või hirm üksioleku ees. Aga ma ei teadnud seda.

Kui kõik on hästi, tundub, et aeg lendab linnutiivul. Nagu lapsepõlves – suvepuhkus oli alati halastamatult lühem kui piinarikas kool kuni näärivaheajani. Või nagu vanaduses – kes ütles, et noorus kestis kaua? Samamoodi töötab see ka vastupidi. Mõeldes näiteks aastatele sõjaväes. Ja teavad ka need, kes olnud vanglas.

Head asjad on need, mis ei kesta kaua.

Vanade inimeste elukogemus päästaks nii mõnegi noore hinge, kui seda kuulata ja kõrva taha panna. Aga mul oli liiga kiire, et sellistele asjadele mõelda. Olin liiga hõivatud tööga, mis mulle oli määratud. Kooliga, mida võtsin liiga enesestmõistetavana. Armastusega, mis oli rohkem ilus uni, kui tunne.

Mis kestaks justkui igaviku.

Kuud möödusid ja ma ei märganud midagi muud peale selle, et mu musi tahab, et ma ei läheks enam hommikuti tööle.

Et mu musi tahab, et ma oleksin ainult temaga koos ja kallistaksin teda vahel hästi kõvasti.

Et mu musi tahab, et ma puhkuse võtaksin ja kasvõi hetkeks töö peale mõtlemise kõrvale jätaaksin.

Kuud möödusid ja ma ei märganud midagi peale selle pärastlõuna, kui ta helistas mulle tööle ja ütles:

“Ma kardan. Ma kardan üksindust. Palun tule koju.”

Mille peale ma ütlesin, et kallis, ma tulen varsti, ma kohe lõpetan siin.

Mille peale ta hiljem kodus ütles, et ta oli lihtsalt halba und näinud.

Väga halba und.

Kuud möödusid ja kaval kevadtuul tõi mu ellu selle hiliskevadise varahommiku.

Mis kestaks justkui igaviku.

Rohkem ilus uni.

Suvi algab jaanipäevaga. See on üks Eesti vanarahva tähtpäev, mille nõnda on nimetanud kristlik kalender. Tegelikult märgib suve algust paar päeva varasem suvine pööripäev. Kõige pikem päev, kõige

lühem öö. Sellega põimub ka see Koidu-poisi ja Hämariku-neiu tõsitraagiline lugu, mille sügavam sisu ei kujuta endast midagi muud kui seda, et sa ei saa kunagi kätte seda, keda sa armastad.

Sulle ainult näib nii.

Suvi algab jaanipäevaga, nagu juba ütlesin.

Selleni on veel nädalaid.

Kui ma ärkan, on päike juba kõrgel Lasnamäe paneelmajade kohal.

Annan Elinale öla peale musi. Ta magab veel. Tõusen üles ja panen teleka käima. BBC maailm. Halvad asjad toimuvad minust kaugel.

Teen kohvi ja võileibu. Ma võiks vist isegi une pealt kohvi ja võileibu teha. Olen seda teinud pea niikaua, kui ennast mäletan. See on asi, milles sa ei arene. See on valdkond, mida sa ei valda aastate pärast paremini kui alguses.

Lähen duši alla. Hommikused ärkamised ei lähe mul elu lõpuni kergemaks. Tahaks alati umbes neli tundi kauem magada. Kunagi, ma loodan, tuleb selline aeg, kus ma magan hommikuti nii kaua, kui tahan. Nagu me Elinaga nädalalõppudel.

Panen riidesse. Teel tööle sõidan mööda ajalehekioskitest, mille akendel lehvib uus päevasõnum:

BRUTAALNE RÖÖVMÕRV:

NAD JUSTKUI MAGASID SEAL KÄGARAS,

Kirjeldab kojamees kahe läbilõigatud kõriga turisti leidmist.

Kontorisse jõuan veidi hiljem. Kõik teised on juba kohal. Istun oma laua taha. Panen arvuti käima. Nagu tavaliselt.

Nagu igal hommikul samal ajal.

Vaatan päevaplaani. See on tühi. Mu märkmik on tühi juba kolm lehte. Varsti saab sellest neli nädalat, kui ma päevaplaani pole koostanud. Asi ei ole selles, et ma ei viitsi. Vaid mul pole vaja. Kontor töötab laitmatult. Müük võiks alati paremini minna, aga siiski laitmatult. Kliendid ei kaeble. Kõik on korras. Müügimehed küll virisevad, et sekretär võiks ilusam olla, aga seda teevad nad ainult omavahel olles.

Sekretär toob kohvi.

“Aitäh.”

“Helista kohe Tartusse. Juhataja tahtis sinuga rääkida,” ütleb sekretär. “Eile juba.”

“Miks ta mulle ei helistanud siis?”

“Ma ei tea, ta ei saanud sind kätte. Sind ei olnud lõunaajal enam eile.”

Jah, tal on õigus. Käisin eile kooli dekanaadis. Mul olevat liiga palju aineid tegemata. Tegelikult mul on enamik tehtud. Ma tegelen vahel isegi uneajast selle idiotse kooliga. Nad ei tea pooli asjugi. Nad näevad ainult mündi ühte poolt.

Ma ei jõudvat õppetöös edasi. Ma rääkisin neile, et ma käin tööl täiskohaga. Et pean tervet osakonda juhtima. Et mul ei ole aega. Et mul on elamiseks raha vaja.

Ja kirjutasin avalduse akadeemilise puhkuse võtmiseks.

Mida muud ma peaksin siis tegema?

“See on teie oma valik,” naeratas prodekaan oma kiretut naerust.

Ma pean täna dekanaati tagasi minema. Ta ütles, et on vaja.

“Olgu, aitäh,” ütlen sekretärile.

“Kuule, kas ma teen siis viieprotsendilise või mitte?”

Et see küsimus on mulle, saan ma aru alles siis, kui müügimees Jarno mulle selja tagant õlale patsutab ja kordab:

“Kas ma teen siis viis protsenti alla või mitte?”

“Tee, tee.”

Mul pole õrna aimugi, millest ta räägib.

“Oled kindel? Vaatasid lehe üle?”

Läbi udu tuleb meelde, et pidin vaatama mingit hinnakalkulatsiooni, mille ta mõne päeva eest mu lauale oli jätnud.

“Jah, väga tubli oled,” valetasin mina. Ma tean, et ta saab niikuinii hakkama.

Hingan sügavalt välja ja mõtlen koolile.

Hea, et tööl vähemalt kõik korras on. Siin kuradi riigis pole ühtegi võimalust normaalselt hakkama saada. Eriti, kui sa oled noor ini-

mene, kes ei pea õigeks metsa varastada või oma elu autovaruosade maaletoomisele pühendada. Kui sa oled noor inimene, kes tahab lihtsalt inimväärselt makstud tööd ja selle kõrvalt võimalust haridust omandada, nii et sul on võimalus öösiti normaalselt magada. Nii, et sa ei oleks sunnitud tegema pidevalt neid sundvalikuid – kas ma lähen kooli või tööle. Riik on süüdi. Mitte mina. Mitte minu musi.

Eesti on pask.

“Kas sulle pandi sünnitusmajas lipik varba külge, et POISS, SINU ELU SAAB KERGE OLEMA!?” küsib mu juhataja, kui ma olen talle rääkinud, kui väga ma proovin teha head tööd ja teenida head firmat.

See oli vist retooriline küsimus.

“Ma olen väga rahul sellega, et su kontor hakkas tööle, nagu plaanitud,” ütleb ta millegipärast mitte nii heakskiitvalt kui ma tahaksin kuulda.

“Ja müük on meil ülinormaalne,” lisan mina.

“Teie üldised näitajad on jah... ütleme nii, et võib rahule jääda,” ütleb ta.

Ta häääl kõlab telefonis väsinud ja palju vanemana.

“Meil on kõik näitajad head, tahad, ma tulen räägin sulle välismüügi programmist,” tahan talle näidata, et olen olnud väga tubli.

“Pole vaja, sul niigi palju asju teha, ma juba põgusalt kuulsin sellest...”

Ta keerutab, ütleb kogenud müügiinimese vaist. Ta ei taha mulle midagi rääkida. Ta pole kunagi nii külm olnud. Ma tunnen end ebamugavalt. Miks ta ei räägi. Mul on kõik näitajad normis ju. Raamatupidamisega on korras, ise kontrollisin veel üksõhtu koos raamatupidajaga. Mustad palgad on ka puhtad. Miks ta ei räägi?

“Loodan, et sügisel teeme juba sellist eksporti, et jõuludeks lähme kõik kollektiivselt Madeirale,” julgustan teda veel.

Mul on ebamugav.

“Jah, eks me kõik looda...” ma kuulen kuidas ta muigab. Kuivalt. Mitte sõbralikult. “...iga asi omal ajal,” lisab ta.

Ma tunnen, kuidas ma higistan. Kuidas üks külm tilk teise järel mööda roideid niriseb. Telefon mu käes hakkab libisema. Kuivatan peopesad viigipükstesse. See ei aita. Küsin.

“Sa tahtsid minuga rääkida millestki?”

Paus. Lühike paus.

“...Jjjah.”

Paus.

“...aga see ei ole telefonijutt. Tule siia. See on üsna tähtis. Nii et hakka parem varsti sõitma...”

“Millest me juttu teeme, saan mingeid materjale kaasa võtta?” proovisin asja vabamalt võtta.

“Ei ole vaja. Sinu osakonnast tahaksin rääkida. Ja tulevikust...”

Laienemine oleks praegu mõttetu. Müüjate koondamine lausa kahjulik. Millest tal rääkida on? Osakond töötab hästi.

“...oot, mul on teine telefon, tule siis kindlasti. Ootan sind.”

Ja ta katkestab kõne. Tõusen püsti. Mu särk on läbimärg.

Jarno vaatab mind naeratusega ja küsib naljatades:

“Noh mis nüüd siis, lahti lasti või miljonäriks said...?”

“Kuraditki ei saanud aru. Lähen bossi juurde praegu, meie osakonnast rääkima. Ja tulevikust.”

“No-noh!” ütles Jarno mittemidagiütleva tähendusrikkusega.

“...Kui hea tuju on, siis küsi meile ka üks uus masin. Ma kuulsin, et ta omal vahetas mõned välja,” lisas ta.

“Ja ühe ilusa sekretäri küsin ka juurde, jah,” püüdsin nalja teha.

Ka Jarno naeris ja ütles:

“Vaheta särk ära.”

Otsustasin kiiresti juhataja juures ära käia. Mis iganes ta ka rääkida ei tahaks. Sest midagi halba see olla ei saa. Järelikult on midagi head. Käin kiiresti ära. Kell on üheksa hommikul. Kohaliku aja järgi. Taevas on kergelt pilvine.

“Ma käin Tartus bossi juures ära, kas ma võin sinu autot võtta?” küsin sekretärit.

“Oled tagasi õhtuks?”

“Kuskil kolmeks ma arvan.”

“Okei. Võta kütust kõvasti, mul on paak tühi peaaegu...”

“Jah.”

“...Ja vaheta särk ära enne,” ütleb ta, kui ma uksest välja astun.

Kõigist hommikutest jääb sulle meelde see, mis su elu kardinaalselt muudab. See hommik poleks mulle kindlasti meelde jäänud, kui ma poleks seisnud juhataja kabinetis, sealsamas kabinetis, kus me kümneid kordi varem olime istunud, juttu ajanud, nalja visanud, tulevikust rääkinud ja niisama kohvi joonud ja kui ta poleks mulle seekord öelnud:

“Ma tahtsin rääkida sinu kui olulise juhtfiguuri funktsioonist meie organisatsioonis.”

“Jah?” on kõik mis ma oskan vastata.

Ta ei peatu mu vastusel pikemalt. Seda oli ka arvata.

“Kõik, mis sa kunagi teinud oled, on andnud väga häid tulemusi. Ma oskan seda hinnata. Aga mis mulle muret teeb, on see, et sina kui meie kunagine parim müügilahendus üldse pole viimased kolm kuud midagi müünud. Seega toodab sinu ametikoha pidamine juba mõnda aega ainult kahjumit.”

“Jah, aga...”

Ta ei lase mul rääkida.

“Sa oled mu vana hea tuttav. Sellepärast olen sinuga otsekohene. Sa oled andekas noor mees. See firma pole sinu jaoks mingi lagi. Sinu

jaoks on tähtis ülikool lõpetada ja sinu tüdruksõber, ja ma ei tahaks näha, kuidas sa raiskad oma aega selle peale, millega saavad hakka-ma ka inimesed, kellel pole neid lisaväärtusi, mis on sinul...”

“Aitäh, aga...”

“Kuna sa oled mu hea tuttav ja ilma sinuta poleks meie praegust käivet ega müügimahtu, tahan sulle öelda: kuigi oleme juhatusega otsustanud muuta juhtimise selliseks, nagu oli see varem, oleme hinnanud sinu tööd väikese preemiaga, mis peaks sul aitama mõnda aega ära elada ja...”

“Kas sa lihtsalt ütled, et mind pole sul vaja enam???”

Ma ei oleks uskunud, et ma nii kõva häälega üldse rääkida jõuan.

“Rahu. Ma tahan öelda, et sul on igasugune õigus meie juures edasi töötada, aga sel juhul kehtiksid sulle samad seadused mis teistele müügimeestelegi. Sa peaksid tagantjärele vastutama oma eelnevate kuude negatiivse müügikäibe eest, mis tähendaks suurel määral saamata palka.”

“Ma olen juht, mitte müügimees!”

“Täpselt! Sul on õigus! Ja kahte tegevjuhti meie organisatsioon endale lubada ei saa. Mul algab nüüd trenn kohe.

Su sekretärile on antud vastavad näpunäited, ta annab sulle paberid, millele sa allkirja anda võid... Mida ma sul sõbrana soovitan teha. ...Ole rahulik, vaata, mõtle, see ei ole minu isiklik otsus, aga ma arvan, et juhina sa mõistad, et pean lähtuma sellest, mis firmale kasulik on. Isiklikult tahan ma loomulikult, et sinusugune andekas

töötaja minu juures edasi töötaks, aga omanikuna ma seda kahjuks lubada ei saa. Aga ma ütlen sulle üht: ära võta selliseid asju liialt südamega. Pane tähele, võibolla tuled laupäeval minu juurde, võtame saunas väikese õlle, ajame juttu nagu vanasti ja vaatame sellele kõigele sootuks teise pilguga. Sa ei ole sündinud kilet müüma. Sul on elus rohkem korda saata!”

“No olgu. Saan aru, mida sa öelda tahad. Ma mõtlen,” sunnin ennast olema väga rahulik.

Miski ei muuda midagi. See on minu eest ära mõeldud. Mind ei ole enam selle firma jaoks. Ma olen maha kantud.

“Helistan siis pärast,” ütlen nagu oleks see olnud tavaline jutuajamine.

Lähen mööda oma kunagisest toast, kus minu laua taga istub Guits ja vaatab midagi internetist.

“Mis teksil?” küsib Guits, nagu ta tavaliselt küsib.

“Ma ei tööta enam teie jaoks alates tänasest.”

Pikk paus. Guits on üllatunud.

“...vaja koolile pühenduda rohkem. Ei jää aega enam müügi jaoks...,” seletan püüdliku naeratusega.

“Mis sa nüüd enam müügiga, sa ju ise boss!” tunnustab Guits. Guits on minust kaksteist aastat vanem. Temaga oli mugav koos töötada.

“Enam mitte,” ütlen muretult. “Nüüd olen ainult tavaline koolipoiss.”

“Eks sa ikka helista või astu läbi vahel,” ütleb Guits.

“Loomulikult!” hüüatan sõbralikult ja tean, et see on vale.

Ma ei tule siia kunagi tagasi. Pilk käib üle kontori. Sekretär istub oma laua taga ja tipib tõenäoliselt mingit kirja. Ta on kiiremini trükkima hakanud sellest ajast, kui ma teda viimati nägin. Astun tema juurde.

“Kuidas läheb?” küsin ta kõrva juurde kummardades.

“Sind pole nii ammu näinud! Sa näed hea välja,” on ta rõõmus.

Oh ta väike armas valevorst.

“Sina samuti.”

“Sa oled kõige parem ja kõige ilusam sekretär, keda ma kunagi kohanud olen.”

“Mhh, ...mis sa ajad!,” edvistab ta nagu vanasti.

“Ma nüüd pean jooksuma kahjuks, näeme kunagi!”

“Olgu siis, ...kirjuta mulle ikka, kuidas sul läheb ja...” ta tegi mulle silma, nagu mina tavaliselt temale olin teinud. Nagu vanad sõbrad.

“Ikka, ikka.”

Ma olen valetaja.

“Tsäu siis, tule kunagi läbi veel, kui siiakanti satud”

“Tulen kindlasti ...Päikest!” soovin nagu vanasti kontorist lahkudes.

“Tsäu!”

Ta ei tea, et ma enam ei tööta nendega. Et ma ei kirjuta talle enam kunagi. Et ma ei astu tööasjus nende kontorist läbi. Et ma ei flirdi temaga enam firma suvepäevadel. Kui ta Guitsi käest kuuleb, et ma olen nüüd muu elu peal, on tal kahju, et ta ei saanud pikemalt lobiseda, edu soovida ja kallistada. Aga ka tema unustab mu mõne aja möödudes.

Nagu me kõik unustame.

Ma olen tänaval ja vaatan Guitsi bussi, vaatan oma autot, vaatan taevast ja kojameest, kes ikka luuaga ümber maja luusib. Suvel on tal oluliselt vähem tööd. Ainult Guitsi suitsukonid võibolla. Ja mõned kommipaberid. Viipan talle käega. Ta viipab vastu.

Istun autosse ja kurgus on selline imelik tunne. Ma ei ole kurb, et ma ei pea enam tööle minema. Ma ei ole kurb, et ma võin nüüd tõesti koolile pühenduda. Ma ei ole kurb, et mul ei ole enam sinist firma kirjadega Transitit.

Ma olen kurb, et ma olen maha jäetud.

Petetud.

Eemale tõugatud.

Nagu langenud ingel.

Tulen autost välja, kui olen tagasi oma kontori ees. Teises linnas, kakssada kilomeetrit halvast jutuajamisest kaugemal. Vaatan kella. Keskpäev on vaevalt selja taga. Päike lõõskab seniidis ja ilm on nõndavõrd soe, et inimesed võiksid kasvõi alasti käia. Aga nii pole kombeks.

Astun kontorisse ja viskan autovõtmed sekretäri lauale.

“Juba tagasi,” ehmatab ta, “sõitsid k a h e s a j a g a või?”

Ju vist. Vaatan uuesti kella. Mul vist väga veab, et ma kuskil teekraavis surnud pole. Ei uskunudki, et sekretäri autoga Tartust Tallinnasse nii kiiresti saab. Ma ei kuula sekretäri manitsust, sest ma tean, et ta teab, ja tema käes on juba vastavad paberid mulle allakirjutamiseks. Ma võin sõita nii kiiresti kui süda lustib. Ma olen nüüd vaba.

“Pane kõik asjad, mis sul on, mu laua peale. Tead küll millest ma räägin.”

“Olgu, jah,” ütleb sekretär abivalmilt.

“Ma arvan, et mu kõnesid võtta pole vaja,” naeratan talle ja astun uksest välja.

Nii. Mind lasti just töölt lahti. Vallandati. Lükati ära. Mul ei ole enam püsivat sissetulekut. Väga kena. Aitäh, jumal. Aitäh, saatus. Aitäh, see ja teine. Mul ei ole enam vähemalt seda varast tõusmist. Niipalju on sellel häid külgi. Üks täpsemalt. Ma pean musile ära rääkima. Ma ütlen talle, et ta ei pea muretsema. Jah. Ta vajab kindlustunnet. Ma ütlen, et ma saan kohe-kohe ühe palju parema töö. Ja meil ei ole enam üldse rahadega probleeme. Jah. Ma ütlen, et ta saab endale ma ei tea, ...mida iganes ta tahab, kasuka, pärlikee, sõrmused, uue telefoni, mida iganes. Ma ütlen, et ta ei pea muretsema, kõik läheb järjest paremaks. Tähtis on, et tal oleks kindlus-

tunne. Tähtis on, et ta mind armastaks. Ja ta ei armastaks kaotajaid, kes töölt lahti lastakse ja kes endaga toime ei tule. Ma tean. Ma ütlen, et ma tulin ise ära. Ta peab seda uskuma.

Mina pean seda uskuma.

Lähen dekanaati ja ütlen, et ma ei vaja seda akadeemilist puhkust. Jah. Et ma saan nüüd täielikult koolile pühenduda. Igal asjal on ka oma hea külg. Ja võibolla see ei olegi kõige halvem, et selle tööga nii läks. Võibolla juhatajal oli õigus. Mul on tõesti parematki teha kui kilet müüa.

Ja võibolla ma olengi andekas?

Dekanaadis saan ma veel öelda, et ma tulin kooli pärast töölt ära. Et ma ohverdasin oma töö koolile kuna haridus on kõige kallim vara. Huvitav, kas see meeldiks neile? Kindlasti meeldiks. Nendele vana-dele akadeemikupässidele meeldib kindlasti, et noor inimene on meelearanduse teele asunud ja rahateenimise asemel õppimise kasuks otsustab.

Ma juba kujutan, ette kuidas ma seal räägin, kuidas töö hakkas röövima mu viimast kui vaba minutit, aga nüüd olen ma ise oma aja peremees. Ütlen neile, et õpitakse ikka siis, kui noor ollakse, et seda krabisevat jõuab elu jooksul küll ja küll kokku ajada. Vot just nii ma räägingi.

Endamisi arutledes, kuidas ma dekanaadis asju ajan ja pro-dekaani kõige mürgisema skepsise minu heade kavatsuste suhtes hajutan, olin hetkeks täiesti unustanud, et mul midagi halvasti on.

Seda niikaua, kui seisin vaibal, prodekaani laua ees ja ütlesin sõbramehelikult:

“Tervist! Käisin eile ka teie juures, võibolla mäletate, ja andsin akadeemilise puhkuse avalduse veel sisse, ...aga nüüd, ma tahan öelda, et nüüd on asjalood muutunud ja...” Ta katkestas mind poolelt sõnalt.

“Kuidas on teie nimi, ja mida te õppisitegi, noormees?”

Pärast oma tudengiandmete ettekandmist tahtsin oma läbi mõeldud kõnet jätkata, kuid selleks mul võimalust ei antud.

“Jah, tuleb meelde küll,” jätkas laua taga istuv vanem härramees rahulikult. “Teiega, noormees, on selline lugu, et te pole üldse koolis käinud, teil on läbimata kõik teie edasiviimiseks vajalikud õppeained...”

“Ma jõuaks...”

Millegi pärast tuli see olukord väga tuttav ette. See lausa kopeerus mu hommikutundidelt. Sõnad jäid hammaste taha ja kõrvad kuulasid:

“Ka pole te üles näidanud erilist valmidust eelnevatel semestritel vajalike ainete läbimiseks,” rääkis ta, vaadates läbi paberikausta enda laual.

“Ja seetõttu, noormees, kuna teie käitumine ei allu ja ei ole allunud kuidagi meie kooli üldhariduslikele põhimõtetele, on mul võimalus teile teatavaks teha meie õppeosakonna otsus teid mitte lubada akadeemilisele puhkusele alates käesolevast kevadest...”

Ma ei tahagi mingit puhkust, kuidas ta aru ei saa, kuradi vana-mehetoi, ta ei saa üldse aru, kuidas tänapäeval asjad on, vana kommunist, raisk, mida ta seletab!

“...vaid eksmatrikuleerida õpilasnimekirjast vastavalt dekanaadi otsusele number...”

See on see tunne, kus sa oled sügaval millegi sees ja miski ei ulatu sinuni. Sa oled nagu sügaval kaevu põhjas. Või hiiglaslikus vatti täis karbis, millest ei mahu läbi ükski väliskeskkonna sõnum. See on su hinge kapseldumine. Sa ei eksisteeri enam kusagil mujal kui kuskil väga sügaval.

Nii et halvad asjad ei saaks sind kätte.

Mitte kunagi.

Ma ei mäleta midagi peale selle, et ma küsisin veel väga rahuliku häälega:

“Kas see on lõplik ja mina omalt poolt seda kuidagi muuta ei saa?”

Ja ta vastas:

“Jah, noormees, ma ei ole siin teiega nalja tegemiseks. Head päeva!”

On olukordi, mis tulevad kätte täiesti üheselt. Siin ei ole tegu läbirääkimisoskusega, vedamisega, tubliduse või hea tahtmisega.

Need on sundolukorrad, kus sina ei saa midagi muuta. Lihtne. Kui kärbsed enne mahalöömist mõtleks, oleks nende mõte täpselt selline:

“Mis ma nüüd valesti tegin?”

Täpselt. Ma olen üks suvaline kärbes. Vahel läheb sitasti. Enamalt jaolt omal süül. Muidugi vahel aitab kaasa ka saatus. Suur aitäh, saatus.

Selliste viltuvedamiste tulemus on aga see, et suurem osa nende mõjust jõuab sinuni järellainetusena. Kaua aega hiljem. Kui sa enam oodatagi ei oska. Ja see, mis sind nii jäägitult endast välja viib, on ainult jäämäe veepealne tipp.

Aga sellistele asjadele ei mõtle šokiolukorras keegi.

Mida ma oma musile küll ütlen, kui ta küsib, miks ma kolm tundi enne õiget aega koju jõuan? Ma ei saa talle valetada. Ta saab niikuinii teada. Ja ta on ainus hea asi, mis mulle jäänud on. Ilma temata ei oleks mul absoluutselt midagi. Ma räägin talle ära. Ja loodan, et ta mõistab. Et ta saab aru. Et ta ei jäta mind kõige raskemal hetkel.

Ja tal on hea meel hoopis selle üle, et ma varem koju jõuan. Ja hommikuti nii vara ära minema ei pea. Ma väga loodan. Ta ju armastab mind ja on mulle toeks. Musi auto on maja ees. Järelikult on ta kodus. Ma räägin talle kohe.

Aga võibolla ta magab praegu oma lõunaund. Siis räägin talle pärast, kui ta ärkab. Ma pean rääkima, sest sellist asja niisama endasse hoida ei saa.

Ma ei lase uksekella. Kui ta magab, ma ei taha teda äratada.

Teen talle väikese üllatuse, kui ta ärkab.

Tal on hoopis hea meel, kui ma nii vara kodus olen.

Teen ukse oma võtmega vaikselt lahti ja astun tuppa.

Imelik, et muusika nii kõvasti mängib.

Magamistoa poolavatud ukse vahelt kostev vali muusika juhatab mind suunas, kust avaneb vaade kogu korterile, mida täidab pärsalõunane päiksesära.

Magamistoa poolavatud ukse vahelt avanev vaade näitab aga minu armastatud naist, minu kõige kallimat inimest maailmas, minu ilusat, kullakallist musi hoidmas kahe käega kinni voodipäitsis olevast metalltorust ja ise orgastiliselt ohkides ratsutamas alasti kena päevitusega meesterahva kohal.

See on see, mille kohta te ütlete seks.

Mille kohta mina ütlen petmine.

Ebaõiglane on see, et ma elan.

Pimedus.

KÜMNES

Andreas Kalda on selle mehe nimi, kes päästis mu elu.

Üsna mitmes mõttes, kui järgi mõelda.

Kuna ma olin seoses pommiähvardusega tolles hotellis juba mõni aeg üle kogu riigi tagaotsitav, ei saanud ma haiglasse nii kauaks jääda, kui võibolla vaja oleks olnud. See on seotud ka selle hommikupoolikuga, kui ma haigla pidžaamapükstes Andrease maasturisse istusin ja ta mu enda korterisse viis. Ma ei saanud tookord üldse aru, miks Andreas mind aidata tahtis. Sama hästi oleks ta võinud mu sinna haiglasse jätta.

Aga tal olid omad motiivid. Veendusin selles hiljem.

Enne seda kõike oli veel paar asja.

Kuulake. Sest põnevaks läheb.

Mis koomaseisundisse puutub, siis on see väga ühene ja konkreetne.

Jutud pikast koridorist ja selle lõpust paistvast valgusest on vale. Samuti ingliskoor ja käega viipav vanamees. Te ei kujuta ette, kui palju jama võib üks kliinilisest surmast naasnu ajada. Tegelikult me

lihtsalt sureme. Ilma mingi tseremooniata siin- ja teispoolsuse vahepeal. Eks me kõik ole mingis mõttes laipade poolfabrikaadid.

Kui kõik need inimesed, kellel on kordki võimalus siit ilmast lahkuda, seda ka teeks, jääks kogu protsessi juurde vähemalt mingigi aukartust äratav salapära.

Aga oh ei. Esiteks ei sure enamik neist korralikult. Ikka on vaja kedagi, kes leiab, et võiks proovida kunstlikku hingamist, südame-massaaži, viimast elektrišokki või teisi elustamise meetodeid.

Ja alati juhtub nii, et kui surnu eluvaimu tagasi saab, on vaja poolele ilmale jutustada mingeid labaseid lugusid sellest, mis kõik vahepeal juhtus ja kus ta kõik käis ja siis veel see hingede maailm ja muu selline.

Tõsiselt – palun jätke see jama. Te ei muutu sellest paremaks inimeseks ega ka omaksed ei hinda teid rohkem. Lihtsalt tunnistage, et teil vedas, kuna saate kauem elada.

Kui seda vedamiseks nimetada saab.

Pimedus.

Kui ma silmad avan, näen ääretut valget pinda.

Kas ma nägin und, on esimene mõte, mis tekib.

Kõik on valge. Ja ma ei tunne midagi. Aga kuulen mingeid hääli. Need tulevad lähemale. Ma olen pikali. Mul on käed ja jalad. Nüüd

ma tunnen. Mul on nägu. Ma saan kätt liigutada. Nägu on sidemega kinni. Järelikult katki. Mul on silmad.

Silmad ongi need, mis näevad lõputut valgust.

See on lagi.

Mul on kael. See valutab. Ja rindkere. Ja jalad liiguvad. Järelikult terved. Mul on roheline, siniste ruutudega tekk ja tilguti vasakul käel. Mu käe ümber on plastmassist pael. Selle peal on mingi täht ja number. d 11.

Mis toimub? on teine mõte, mis tekib.

Süda on paha. Järelikult elan. Hääled lähenevad. Ma olen elus.

Hetk hiljem saan aru, et väga suure tõenäosusega olen kuskil haiglas.

Palatisse astub medkitlis tüse naine, mitte noorem kui viiskümmend ja jääb mind pikemaks ajaks üksisilmi vaatama. Ma näen teda selgelt.

Aknast paistab pilvise keskpäeva valgus. See valgus ajab mind iiveldama.

See tore medõde sureb kaheksakümne kolme aastaselt oma kodus loomulikku surma, jättes endast maha seitse last – neli tütart ja kolm poega ning kaksikümmend kaks lapselast, kes teda väga austavad ja armastavad.

“Tere hommikust, kangelane,“ ütleb mulle tädi tugeva vene aktsendiga. “Tugev oled, et elad, Jumalat tänama peaksid.”

Ta hääles kõlas emalikult noomiv toon. Aktsent on naljakas.

“Mis päev täna on,” asusin pikalt peatumata infot koguma. Alustasin sellest küsimusest, mis kõige suvalisemal hetkel pähe kargas.

Küsimused selle kohta, miks ma sellises olukorras olen jätan pärastiseks.

Tunnen juba, et mul pole nende vastustega tegelikult midagi peale hakata.

Huuled olid kokku kuivanud ja oma hääel tundub võõras.

Olin enda juurest justkui aastaid eemal olnud.

“Pühapäev on juba, jah. Kuidas tunned, ...enesetunne, noh, kuidas on, Liigutad vabalt?” uuris ta sõbralikult.

“Süda paha ei ole?”

Nüüd ta loeb mu mõtteid.

“Mhmm... on küll jah,” vastasin haput nägu tehes.

Mul polnud kunagi varem nii närune tunne olnud.

Iiveldushood ja pea käib ringi. Vaimustav pühapäev.

“Jaa, see on glükoosist, ...sööma pead nüüd korralikult, väga kurnatud olid, kui sõbrad su siia tõid”

Ligne informatsiooni sissevool. Andmetöötlus ja analüüs üle koormatud.

Suur kuvalda laksatab lagipähe ja näkku ilmub pärast väikest mõttepausi suur küsimärk, nagu tavaliselt mälukaotuse puhul ikka, kui uusi fakte liiga ruttu juurde tuleb.

“Nad varsti peaks tulema, ole nüüd rakulik, nad iga päev umbes sellel ajal tulnud. Nad käisid hommikul ja küsisid sinu järele ja eile õhtul üks kord käisid. Ole nüüd rahulik. Toon sulle sööki,” naeratas öde ja lahkus palatist.

Selles pühapäevas töötab tulla palju asju, millest ma kohe aru ei pruugi saada ja ka hulgaliselt neid, mille mõistmine ka tagantjärele raskusi valmistab. Pähe tuleb nii palju mõtteid, et neid kokkuvõttes on mingit arukat järeltust võimatu teha.

Uskumatu mõistusekaotus.

Miski minu sees aga sosistab, et see polegi mu hetkeolukorra juures kõige halvem asi. Teadmatust on õnnistus, ütlevad näiteks inglased. See viib mu mõtted jaanalindudele, kes pea liiva alla pistavad, kui miski neid hirmutab. Huvitav, mida teevad jaanalinnud siis, kui neid näiteks asfaldil ehmatada?

Palju aparate minu ümber jätavad sellise mulje, nagu oleks mu elushoidmine midagi väga olulist. See tekitab mõnusa turvatunde. Vähemalt keegi hoolib. Kuigi ma ei kasutanud neist kolmandikkugi, olin ma rahul, sest masinad on siin selleks, et mul parem oleks.

Lahe.

Vaatasin teki alla ja avastasin, et mul pole seljas midagi peale haiglaülikonna ehk pidžaama ehk mingite kirjude, õhukeste hilpude,

mis üsna suure tõenäosusega polnud need riided, millega siia haiglasse olin sattunud.

Miski minu sees ütles, et see on tegelikult ükskõik.

Valveõde tuli tagasi pisikese taldrikuga, mille peal oli tibatilluke kogus herneid, maisi ja ube tomatikastmes. Ja kaks viilu saia. Kogu portsjon nägi välja just selline, nagu pärineks see kuskilt teisest palatist, kellegi okseurnist.

“Sul tugev alatoitumine oli – alguses vähe sööd, pärast järjest rohkem, muidu magu ei pea. See on kergseeditav toit; söö, söö,” julgustas ta oma tugeva vene aktsendiga, tehes samas lühikokkuvõtte mu tervislikust seisundist möödunud päevadel.

“Kus ma olen?”

“Mustamäe haigla intensiivis, aga homsest saad võib-olla tava-palati, kui arst sind üle vaatab,” ütles õde oma aktsendiga ja naeratas taldrikut ja veekannu voodi kõrvale öökapile asetades.

“Ja jooma pead palju. Vedelikku on sulle vaja praegu. Ja söö enne kui külmaks läheb...”

“...varsti sõbrad tulevad.”

Huvitav, millised sõpru ta mõtleb? Isegi tugeva pingutuse korral ei tulnud mulle pähe ühtegi head võimalust. Mul polegi vist sõpru, mõtlesin endamisi.

Hakkasin sööma. Tasapisi, väikese teelusikaga. Mingit maitset toidul ma ei tundnud. Küll aga seda, et roided valutavad. Ja kael. Ja pea. Lõpetasin söömise ja proovisin magama jääda.

Kui oled peaaegu kaks päeva maganud, on raske uinuda. Lama-
sin selili voodil, silmad kinni. Kuulsin lähenevaid samme ja vaikset
kõnekõminat.

Avasin silmad ja keegi avas palati ukse.

Tuppa astus kolm inimest.

Üks meesterahvas ja kaks naist. Vaatasin neid kõiki põhjalikult.
Ei midagi tuttavat. Nad olid käinud mu juures iga kuue tunni järel.
Nii rääkis valveõde.

Nemad töid mu siia?

“Kuidas läheb?” pikka kasvu kena mees, noogutades minu poole.

Tundus, et semulikult. Nagu oleks me ammused sõbrad.

Kas ma teadsin teda?

Veel mitte. Küsin:

“Kes te olete?”

Ebamugav vaikus.

See oli nagu uue tüdruku vanematega kohtumine.

Tere, meie oleme neiu selle ja selle ema ja isa. Tere, mina olen
tema uus sõber, kes teda pärast kolmandat kohtumist keppima
hakkab. Väga kena. Kohvi või teed. Äkki viinamarju. Ei, ma tahan
teiega lihtsalt talutavalt läbi saada ja siit ruttu minema minna. Me
ei hakka veel abielluma, saate aru.

See ei olnud vist kõige parem võrdlus tegelikult.

Vaikuse murdis armas pisike blond tüdruk, kes seisis mind kõnetanud meesterahva kõrval:

“Mina olen Merike ja ma tõin sulle kohukest,” naeratas ta ja pani hõbedases paberis batoonid mu öökapile. Tegelikult ei tohi külastajad siin olla. Intensiivravipalat peaks väga privaatne koht olema.

Ta on väga armsa naeratusega. Selline, kes telekaubamajas aknapuhastusvahendit reklaamida võiks.

Ma olen liiga üllatunud, et teda tänada. Käes on üks sellistest hetkedest, mis paneb sind endalt küsima, et kas see on äkki unenägu?

“Mina olen Andreas Kalda,” ütleb mees.

Nagu ma peaksin teadma.

“Jäid elama ikka,” ohkas teine, tumedapäine naine. See oli Helena. Lits, kes töötas ka kiirabi vastuvõtus. Keda olin juba näinud. Vabatahtlik halastajaõde. Ta oli ühe väga ilusa tüdruku moodi.

Aga mu mälu ei töötanud.

Sellel momendil ei tulnud keegi neist tuttav ette. Kuigi, jah, see tumedapäine naisterahvas meenutas kedagi mu minevikust. See-sama tumedapäine naisterahvas esitas mulle järgmisel hetkel küsimuse, mis kõlas nii:

“Sa pole mulle öelnud, kuidas su nimi on...?”

Pärast lühikest mõttepausi vastasin täiesti siiralt:

“Pole õrna aimugi.”

ÜHETEISTKÜMNES

“Persse!”

hüüatas Andreas Kalda, kui ta maastur võpatades läbi suure poriloigu kihutas, nii et vesi kõikjale laiali pritsis ja inimene kõnniteel porimärjaks sai. Vaatasin tahavaatepeeglist härrasmeest, kelle riideid kastis lisaks Andreasele ka meie selja taga sõitev liinibuss. Mees jäi vihasena kõnniteele seisma ja näitas bussijuhile ja Andreasele rusikat.

“See on jõuetu viha, mida on tundnud peaaegu kõik jalakäijad, keda mööduvad autod poriseks pritsinud on,” ütles Andreas seljataha jäänud vanameest kommenteerides.

“Täpselt sama jõuetu viha, kui see, mida tunnevad autojuhid siis, kui lapsed talvel raudteeviaduktilt lumekamaka või kivi masina katusele või esiklaasi viskavad. Lihtsalt naljaviluks,” jätkas ta.

“See jõuetu viha, mis tuletab meelde, et sa võinuks seejärel kalduda vastassuunavööndisse, põrgata seal kokku vastutuleva pereautoga, mida juhib neljandat kuud rase noor ema ja tema masin liigub enne kokkupõrget sinu suunas kiirusega 50 km/h. Seesama viha, mis loob vaimusilmas kujutluspildi sellest, kuidas su lüli-samm on üsna mitmest kohast katki ning sellele järgnevad pikad kuud lamamist, kergseeditavat toitu ja valuvaigisteid, mis ei lase sul

korralikult millelegi mõelda. Valuvaigisteid, mille tõttu sa unustad oma tuttavate nimed, sünnipäevad, telefoninumbrid...”

Ja sa ei saa midagi parata.

See juhtubki vahel.

Ma olen vait. Mis mul olekski öelda. “Nojah siis?”.

Jõuetu viha on see, mis tekib hetkedel, kui tähelepanu juhatakse sellele, kui haavatavad ja kaitsetud me tegelikult oleme. Hetkedel, mil meie alateadvus hakkab kahtlema selles näilises tugevuses, mida toodab kvaliteetne haridus, hästimakstud töö, hinnaline auto, ilus käekell ja talvepuhkus kahe Norra lesbilisega soojal saarel.

Neil hetkedel tuleb sulle pähe see revolutsioone toitev sõna:

ebaõiglus.

See ei ole aus. See ei ole õiglane. See ei peaks nii olema.

Paar kvartalit hiljem ütlen ma Andreasele:

“See on nii kuradi ebaõiglane!”

Andreas lülitab suunatule sisse, vahetab sõidurida, vaatab üle öla, keerab raadiot vaiksemaks. Andreas võtab armatuurilt suitsupaki ja sealt hammastega ühe sigareti. Andreas paneb suitsu põlema ja laseb tuuleklaasile aknapesuvedelikku ning paneb kojamehed tööle. Andreas tõmbab sügava mahvi sigaretist, on mõned sekundid vait ja kui ma olen juba arvanud, et ta ei kuulnud, ütleb:

“Misasi?”

Kui sa ootad, et võõrad inimesed sinust lihtsalt aru saaksid ja sind mõistaksid, oled sa loll. Alati pead sa kõik oma mõtted lahti seletama, sest muidu jätab teistele võimaluse sind valesti mõista. Ja nad kasutavad seda võimalust peaaegu igal juhul. Sa ei taha, et sind valesti mõistetakse ja kogu su elu on seetõttu mingis mõttes üks pidev selgitustöö. Kõik on oma individuaalsuse misjonärid, kuulutamas seda, kui erilised ja asendamatud me oleme.

Sa oled tegelikult hea, usaldusväärne, tore, sõbralik, avatud, intelligentne.

Uskuge.

See on tegelikult vale. Tahame me seda või mitte.

“Kogu mu elu on olnud kuradi ebaõiglane! Kõik, ma mõtlen!”

“Mhm,” keeras Andreas kõrvaltänavasse.

“Veel mõned päevad tagasi oli mul kõik see, mida ma armastasin ja mille nimel ma elu aeg tööd olin teinud. Mille nimel ma juba kooli ajal tööd tegin. Kõik see aeg. Nüüd pole mul mitte midagi. Isegi oma riideid ei ole. Ja ma sõidan sinuga ma ei tea kuhu.”

Mis toimus veidi aega tagasi oli see, et minu palatisse astus Andreas, ja viskas mulle kõhupeale Õhtulehe esikaaneloo, kus oli ka minu pilt ja pealkiri:

**HOTELLIKÜLASTAJAID TERRORISEERINUD NOORMEES
ENDISELT KADUNUD.**

Seejärel küsis ta, kas ma kõndida saan, ja soovitas ta mul kiiresti endaga kaasa tulla, kui ma ei taha varsti politseiga tegemist teha. Kuna see oli ikkagi kiire põgenemine, jäidki mulle selga need samad haiglariided.

Omamoodi koledad ja natuke väikesed.

“Sa sõidad minu poole,” ütles Andreas ristmikul Coca-Cola kirjaga furgoonile teed andes ja tõmbas sügava mahvi oma sigaretist.

“Ma ei saa lihtsalt aru, millega ma selle ära olen teeninud. Ma saan aru, et inimestel läheb vahel halvasti ja elu veab viltu aeg-ajalt täiesti juhuslikult, aga mul läks kõik. Absoluutselt kõik läks perse. Peldikusse, raisk. Kõik, mis mulle oluline oli. Kõik on läinud. Saad aru. See on nii kuradi ebaõiglane.”

“Mhm,” ütles Andreas.

“Mul oli väga ilus naine. V ä g a i l u s. Ma armastasin teda!”

“Ta oli mingi lipakas, nagu ma aru saan,” ütles Andreas resoluutselt.

“Mul oli töö, mis oli küll, jah, mitte kuigi hea, aga ma sain normaalselt raha vähemalt. Ja ma tegin seda hästi. Ma olin tõesti tubli.”

“Raha on pohhui, passist on kahju,” ütles Andreas.

“Mul olid unistused, ma tahtsin laenu võtta ja meile päris oma korterit osta ja endale oma autot. Ma oleks kooli ära lõpetanud. Mida

ma teen ilma kõrghariduseta praegu! Kraavi hakkab kaevama või? Ma olin kõigea arvestanud. Ma tahtsin, et naisel oleks kõik mida ta vajab!!! Ma pingutasin selle nimel, et kõik oleks korras – ma ei joonud sõpradega nädalalõppudel, ma ei vaadanud teisi naisi, ma tegin kõik, et tal hea oleks. Aga tema...”

Vahel, rääkides halbade asjadest tulevad mõned neist liiga hästi meelde. Vahel on parem mitte rääkida. Ja mu lause lõpp jäi kurku kinni.

Andreas keris küljeakna alla ja lasi suitsukoni nipsuga tänavale.

Vihma ei sadanud enam ja varem ühtlaselt hallist taevast hakkas ühe pilveräitsaka tagant paistma päike. Märg tänav sillerdas silmi-pimestavalt. Andreas võttis kindalaekast päikseprillid. Teda üldse ei huvita, mis ma räägin. Ta on õnnelik kindlasti. Tal on niikuinii oma naine, kes teda ei peta. Vaevalt ta üldse arugi saab, mida ma tunnen.

Siinkohal ma hakkab kohe aru saama, kuidas ma eksin. Kohe. Hetke pärast.

Ja kuigi ta on mulle täiesti võõras, kuigi teda ei tõenäoliselt ei huvita, ütlesin talle kõige kokkuvõtteks meeleheitliku ahastusega:

“Mul ei ole enam millegi nimel elada!!!”

Ma mäletan seda hetke täpselt.

Ta vaatas mulle hetkeks sügavalt silma.

“Elu on kingitus,” ütles ta, “ja sul on variandid: kas sa kasutad ja hoiad seda, kingid edasi või viskad minema. ...See on sinu elu ja

mitte keegi teine peale sinu enda pole selles süüdi, et sul kõik perses on. ...Sa peaksid Helenaga kunagi öövalves koos olema. Seal näed sa inimesi, kelle elu on nii perses, et nad on kümme, kakskümmend, kolmkümmend aastat saekaatris abitöölised olnud, ...aga sa ei kujuta ette, et nende ilusaim päev elus on see, kui kirurg neile hommikul ütleb: me suutsime teie käe päästa ja tagasi õmmelda ja aasta pärast hakkab see võibolla ka tööle.”

Ametlikult töötab Helena valveõena ühe haigla kiirabi vastuvõtu-toas. See on õine amet, seega Helenale loomu poolest sobiv. Ka tema on üks neist õhtuinimestest, kes ei suuda hommikuti töötada.

See on töökoht, kus puutub kokku igasuguste inimestega, alates koolilastest lõpetades kohalike allilmaliidritega. Helena on rääkinud turistidest, kes toovad taksoga haiglasse nutvaid alaealisi poisslapse, kellel avastatakse teatud soolerebendeid. Ta on rääkinud meedias väga tuntud naistest, kes on proovinud oma rasedust ise katkestada, julgemata mingil põhjusel õigel ajal arsti juurde minna, ning kes seejärel eluohtliku verekaotusega tema juurde tuuakse. Ta on rääkinud automaadivalangu üle elanud meestest, kelle rinnakorvist nopitakse välja kuus padrunit, kuid kes keelduvad haiglasse jäämast, kuigi see võib maksta neile elu. Nad lihtsalt kardavad, et nad võidakse avastada, ja see, mis järgneks, oleks mitmeid kordi hullem kui surm. Ühel hommikul rääkis ta mehest, kellel armukade naine oli une pealt peenise vaibalõikenoaga küljest lõiganud. See mees jõudis küll operatsioonilauale, aga paraku oli ta juba kaotanud liiga palju verd.

Sellised on Helena hommikused lood, mida ta jutustab alati, kui ta valvest tuleb. Need, vastupidiselt minu ja Andrease kogemusele, on lood, mis ei jõua kunagi sopalehtede kaantele ja millest iial ei räägita politseikroonikas.

Ma tunnen ennast niigi halvasti.

Andreas räägib saekaatrimeestest edasi:

“Paljud jätavad pärast seda isegi joomise maha ja loovad pere! Ja sina kurat virised siin oma elu mõttetuse pärast! Hale!”

Ta vaatab mulle otsa ja karjub mu peale:

“Ma ei saa aru, miks peab alati midagi halvasti minema, et meile meelde tuleks, kui vedanud meil tegelikult on! Miks on alati vaja õnnetusi, et inimesed hakkaksid elu väärtustama?! Miks on vaja hoolida teistest pärast surma, kui me pole seda teinud nende elu ajal? Iga päev, iga jumala päev, ma vaatan enda ümber ja näen sinu-suguseid enesekeskseid sitakotte, kes joovad ennast surnuks, kui nende naine teiste meestega kepib, kes nutavad endal silmad peast, kui nad koolist välja visatakse, kes ei leia enam iial uut töökohta, kui neil ühel päeval pole enam võimalik teha seda, mida nad kaks-kümmend viis aastat teinud on!”

Ma tunnen ennast nagu väike tähtsusetu sitikas, mida rohkem ta räägib.

“Sa ei ole nii nõrk. Ma tean! Helena teab! Hakka, raisk, elama! Tee silmad lahti! Ja ma ei taha enam kunagi kuulda, et sul on midagi

oma haleda mineviku kohta kurta. Sa ei ole seitsmekümne viie aastane – su elu algab täna!”

Kui loogiline Andrease mõttekäik ka ei tunduks, ei pane see sind paremini tundma.

Mina tean. Jumal teab.

Sest kogu su valu on kusagil liiga sügaval, et seda sõnadega ravida. Keegi pole nii tugev. See, mis ravib, tuleb ainult sinust endast. Ja kui sul on keegi, kes teab, siis on see lihtsalt toeks. Mitte enamat.

“Sul on kerge rääkida,” ütlen Andreasele, “...sa ei tea, kui palju ma selle kõige nimel tööd tegin. Ma olin oma unistuste täitumisele nii lähedal! Sa ei kujuta ette!”

Kui ma olen lõpetanud, keerab Andreas oma masina ühe väikese puumaja hoovi.

“Enne kui sa oma elu edasi elad, räägin ma sulle ühe muinasloo,” ütleb ta ja keerab masinal süüte välja.

“Kunagi ammu elasid poiss ja tüdruk, kes üksteist väga armastasid. Nad arvasid, et nende armastus on nii tugev, et mitte miski ei suuda seda murda. Nad tahtsid luua oma väikese kodu väikesesse majja linnast veidi väljas, et seal palju lapsi saada ja elu lõpuni õnnelikud olla.

Nende majani viis väike rada läbi suure pargi.

Ühel õhtul, kui tüdruk koju tahtis minna, ootasid teda pargis pahad mehed. Tüdruk oli üks, sest poiss ootas teda kodus. Pahad mehed tegid tüdrukule väga haiget.

Tüdruk rääkis sellest poisile ja poiss lubas teda edaspidi kogu aeg saata, valvata ja kaitsta. Poiss ütles, et ta ei jäta tüdrukut selle pärast kunagi maha. Tüdruk pole selles süüdi, et pahad mehed talle liiga tegid, ütles poiss. Tüdruk hakkas seda uskuma. Ta tahtiski seda uskuda. Ja ta ei nutnud enam öösiti.

Aga tegelikult ei armastanud poiss enam tüdrukut, sest tal oli halb. Ta oli tüdrukuga koos ainult selle pärast, et tüdruk pidi saama korteri ühte teise kohta, teise riiki.

Öösiti, kui tüdruk magama oli jäänud, läks poiss õue. Ta läks igal õhtul suurde parki, kus pahad mehed tema väiksele tüdrukule olid haiget teinud. Igal õhtul ootas ta pargis ja lootis, et pahad mehed tulevad tagasi ja ta näeb neid.

Ühel ööl, kui poiss pimedas pargis jalutas, kuuliski ta kuskil parginurgas tütarlapse karjumist.

Ta läks hääle suunas ja nägi, et ühe põõsa all karjub noor naine ja talle teevad haiget pahad mehed.

Poiss läks üksinda pahade meeste juurde ja ta ei jätnud neid enne rahule, kui ükski paha mees enam ei hinganud. Poiss aitas naise püsti ja ütles, et naine ei pea kunagi kartma pahasid mehi, kes talle haiget tahavad teha.

Aga naine ütles, et ta ei ole tavaline naine, vaid selline naine, kellele pahad mehed andsid palju raha, et naine endale liiga lubaks teha. Naine ütles, et poiss tegi väga halvasti, et ta vahele segas. Kuid poiss ei saanud enam midagi muuta. Mõne õhtu pärast käsitleti

antud juhtumit riigitelevisiooni politseikroonikas, kus seda jõhkraks röövmõrvaks nimetati.

Ja sellest oli ka kaanelugu:

BRUTAALNE RÖÖVMÕRV.

Nii lollid nad ongi. Tegelikult tekkis kogu probleem sellest, et poiss ei teadnud, et see oligi selline naine.” Andreas lõpetas jutu. Mõne hetke pärast lisas ta:

“Nii ma kohtusin Helenaga.”

Olime mõlemad vait.

Autoaknad olid seest udused.

“Ja Merikest oled sa ka näinud.”

Läksime sõnagi vahetamata korterisse. See oli pime, kuna kõikide tubade akende ees olid paksud kardinaadid, mis löiksid ära peaaegu kogu väljast tuleva valguse.

Merike istus köögis ja kooris õunu. Köögil polnud kardinaid.

“Tere, poisid!” ütles ta reipalt.

“Tere,” vastasin mina.

Andreas oli vait ja läks ühte pimedasse tuppa.

“Ma teen õunakooki,” ütles Merike ja naeratas mulle.

“Ah soo,” oli kõik mis ma öelda oskasin.

“Andreas hakkab vist tööle. Teda ei tohi segada,” ütles Merike vaiksema häälega.

Kuna ma ei osanud seepeale midagi vastata, läksin vaatama sinna tuppa, kuhu Andreaski oli läinud.

Suur tuba oli mööblist täiesti tühi, kui välja arvata arvutiga laud, mis ühe seina ääres seisis. Andreas istus laua taga. Ainus valgusallikas oli arvutiekraan. See täitis toa sinaka haloga.

Toa seinad olid kaetud ajalehtedest välja lõigatud surmateadega. Neid oli tuhandeid ja igal pool, peaaegu et maast laeni.

Olid ainult teated, mille juures on need luuleread, kirjutatud kursiivis.

Lähemalt vaadates, võis näha, et iga teade on väga korrektselt mööda raamjoont välja lõigatud. Seinale olid nad kinnitatud väikeste nõöpnõeltega.

“Mis on esimene asi, millele sa mõtlesid, siin ringi vaadates?” küsis Andreas järsku, pead minu poole pööramata.

Ma võpatasin. Ta hääl kõlas möbleerimata toas topelt valjusti. Toas valitses sama õhkkond, mis surnuaedades, kabelites ja krematooriumideski. Ma ei tea, miks see nii on, aga tundub, nagu oleksid sa ümbritsetud tuhandete kadunud hingedega.

“Ma mõtlesin, et siin on nii sünge!” vastasin mina.

Ka minu hääl oli võõras.

“...ja veidike jube,” kuulan oma sõnade sumedat kõla, “ja kõik need väljalõiked siin seintel...”

Andreas istus liikumatult laua taga.

“Kas sa tunnend...?”

“Mida...?” küsisin sosinal.

“Seda õhku...” sosistas ta vastu.

“Tunnen.”

“Surmakuulutused,” ütleb Andreas. “Algselt täitsid need teabekandmisfunktsiooni, sest inimestevaheline infovahetus oli komplitseeritud. Nüüd, kui isegi imikutel on mobiiltelefonid, pole see enam probleem. Alati saab helistada või SMSida. Näiteks:

TÄDI LEIDA SURI VÄHKI, ÄRASAATMINE PÜHAPÄEVAL
KELL 14.00 MAARJAMÄE KALMISTUL. ROOBERT.

Muidugi keegi niimoodi ei tee. See oleks jäme. Kiputakse arvama, et surm on väga peenetundeline teema.

Nii nad helistavad ja ütlevad, et selline ja selline lugu on tädi Leidaga, ja oleks vaja kuidagi näidata, et tädi Leidat me mäletame küll, meil pole lihtsalt aega tema sängitamisele minna.

Selle jaoks olengi mina – nad maksavad mulle utoopilisi summasid, et tädi Leida, keda nad viimased kümme aastat näinudki ei ole, oleks meenutatud hirmkalli hüvastijätukuulutusega kuskil päevalehe lõpukülgedel.

Ma pakun neile võimalust, mida nad kuskilt mujalt ei saa.

Minu kaudu saavad nad oma moraalsest kohustusest vabaks.

Nad tunnevad, et nad on teinud midagi väga üllast.

Midagi väga hinnalist.

Midagi mäletamisväärset.

Kui inimene maksab sellise asja eest pool oma kuusissetulekust, saab ta leinast kiiremini üle.

Ohver on toodud. Jumalad andestavad. Sugulaste hüvastijätukarje kadunukesele on näha ka kõigile teistele.

Kõik loevad – näed, õepoeg perega jääb leinama.

Kuigi ülejäärmisel päeval on nende kallis hüvastijätuteade tuhandete perede prügikastis, kuivpeldikus või ahju all tule alustuseks, tunnevad nad kergendust. Nad on toonud omalt poolt suurima ohvri, mida tagantjärele võimalik tuua on.

Keegi ei telli selle raha eest neid paari kaldkirjas rida.

Mida nad tellivad, on l u n a s t u s.”

Andreas vaikis.

Ka minul polnud midagi öelda.

Kui ma kuulasin teda rääkimas, rahulikult ja veendunult, valdas mind tohutu hirm. Võibolla tal ongi õigus. Võibolla ta teabki, kuidas tuleb elada. Ja mina olen see, kes on kogu aeg elanud eksiarvamusel, et elu on auhinnamäng, mida sa pead valdama võimalikult hästi, et preemiat saada. Ja et kui sa seda ei suuda, siis jääd sa järgmisel korral mängust välja. Võibolla ongi nii, et kogu mu ebaõnn tuleb kartusest, et ma ei ole piisavalt hea. Hirmust, et ma ei saa hakkama. Püüdest olla alati keskmine või parem.

Ma ei suutnud edasi mõelda.

Nüüd ma vähemalt tean, kes on Andreas Kalda.

KAHETEISTKÜMNES

Andreas teab, kuidas asjad tegelikult on.

Andrease teine töö on seks. Seda võib nimetada tööks, kuna mulle tundub, et ta ei tee seda rõõmu pärast. See tundub talle pigem kohustusena. Kui ta ei saa teatud aja jooksul piisavalt palju seksi, muutub ta ebakindlaks ja närviliseks. Ma olen kindel, et sellel on ka mingi haiguse nimi.

Ei, Andreas ei ole prostituut. Ta pigem ostab kvaliteetset nautingut sisse kui müüb või vahetab. Tema motoks on, et kõige tähtsam on see, et naine saaks alati oma elu parima orgasmi just sinuga. Sest siis ta ei ole tige ja ei räägi sinust oma sõbrannadele halba. Pigem head. Ja kunagi hiljem saad sa ta sõbrannad.

Naised on küll arusaamatud ja kummalised, aga üks on kindel. Häid orgasme oskavad nad hinnata.

Andreas on pigem prostituudi vastand.

Kuidas seda nimetataksegi?

“On miljoneid võimalusi, kuidas sa saad kätte ükskõik millise naise maailmas.

Nad on kõik seal kusagil laiali, üle terve planeedi, ilma peal laiali ja ootavad, et sa neid õnnelikuks teeksid. Kasvõi kümneks minutiks.

Neid on üle kolme miljardi ja see arv kasvab pidevalt. Kujutad sa ette kolme miljardit naist? Utoopiline! Ja mõtle palju see veel Saksa markades teeks.

Naised on nagu autod – kujult erinevad, kuid tööpõhimõtted üldjoontes sarnased. See käib vist tegelikult meie kõigi kohta.

Te võite seda nimetada liiderlikkuseks, kõlvatuseks või puuduvaks kõlbluseks, aga minu eesmärk on alati olnud palju lihtsakoelisem – seks.

Seks annab jõudu. Seks määratleb olulise osa sinu identiteedist. Seks teeb sind kõikvõimsaks. Kui poleks seksi, oleksime me veel tänagi mingid molluskid vee ja kuiva piiril.

Nüüd kujuta ennast ette molluskina kaldavees loksumas.

Täna. Nüüd ja praegu.

Ja nüüd tuleta meelde, kunas sa viimati head seksi said?

Ja nüüd mõtle sellele.

Mina sain umbes poolteist tundi tagasi.

See ei ole keeruline.

Esiteks on absoluutselt kõigil naistel omad kindlad nõrkused, mis on neil paratamatud terve liigi piirides. Kui sa neid üldjooni tead, on sul ülejäänu juba kerge tulema.

Esiteks raha.

Raha abil saab panna ka kõige korralikuma naisterahva tegema mida iganes. Põhjus, miks naistele raha meeldib, on lihtne. Raha tähendab võimu. Võim aga kindlustunnet. Iga naine, olgu ta nunn või hoor, tahab tegelikult kindlustunnet. See on kõige alus. See on täpselt see “võta kaissu” virisemine. Kui nad pärast seksi “kaissu” ei saa, muutuvad nad ebakindlaks, tujutuks või pettunuks. Nende jaoks on see kõik taandatav turvatundele.

Mis on kurb, on see, et tavaliselt sul ei ole nii palju raha, et see veenvalt mõjuks. *Aitäh, Kaur, sa ikka pead, raisk.* Seetõttu pead sa valetama. Või jätma mulje, et sul on palju raha. Eesmärk pühitseb siinkohal alati abinõu.

Üks näide.

Mõne aja eest sõitsin kaugliiniga ühest linnast teise. Sõit pidi kestma umbes kaks tundi. Kuidas seda siis sisustada?

Kohe sõidu alguses märkasin tudengineiu, kes proovis piletit osta viiesajasega. Kuna bussijuht ütles, et tal pole võimalik sellest rahast tagasi anda, ostsin tüdrukule ise pileti. Tudengiplikadel on hea meel, kui neile bussipilet osta. Nad arvavad siis, et sa oled väga viisakas džentelmen. Märkasin, et tüdruk pani viiesajase suurest erutusest lahtiselt, ilma rahakotti panemata, mantlitaskusse. Panin talle käe ümber piha ja tegin ettepaneku kõige tagumisele istmele istuda, kuna inimesi oli suhteliselt vähe. Tüdruk oli nõus. Võtsin märkamatuks ta taskust tema viiesajase ja panin enda pükste taskusse. Ta ei aimanud midagi. Istusime ja ajasime sõbralikult juttu maast ja ilmast, kuni juhtisin jutu sellele, et kui suur raha on suur

raha ja mida ta raha nimel nõus oleks tegema. Naljaga pooleks jõudsimme kokkuleppele, et kui ta saaks tuhat krooni sularahas, julgeks ta bussijuhi käest alasti metsapeatust küsima minna. Seepeale pakkusin talle veidi kiiremat ja mugavamat võimalust – annan sulle viissada krooni sulas ja sa võtad suhu, siin, kohe ja praegu. Loomulikult oli ta nõus, kui ma enda taskust viiesajase võtsin ja talle rinnahoidjate vahele panin. Ma olin võõras inimene, keda pole vaja häbeneda. Ja tema tahtis lihtsalt kiiresti teenida. Tudengid on nii odavad. Eriti, kui sa maksad neile nende enda rahaga.

Kui see rahateema välja jätta, on see lugu iseenesest tavaline.

Ilma rahata on sama palju võimalusi, aga selleks peab olema ka palju loomingulisem ja kavalam.

Teine naiste nõrkus on edevus.

Kuidas saada noori tantsutüdrukuid?

Näiteks igal linnakoolil on tavaliselt oma traditsioonid, mille puhul korraldatakse koolikontserte, kus esinevad ka kooli ilusaimad tüdrukud oma aeroobikakavaga. Kui sa tead, kunas toimuvad erinevate linnakoolide peod ja muud sarnased üritused, tead sa ka sama hästi, kunas astuda viisakalt vabandades tantsutüdrukute riietusruumi ja öelda, et sulle meeldis nende esinemine väga ning sa tahad neile pakkuda võimalust osaleda mõne popi ja noortepärase toote reklaamklipis, kus nad peaksid muusika saatel tantsima.

Aga et asi töötaks, pead sa ütlema, et välja valitakse ainult kaks parimat tüdrukut, muidu ei teki neis seda naistele tüüpilist võitlusvaimu ja tahtmist tõestada, et nad on parimad.

Siin on ka võimalus, et sa saad neid otse kaamera ees – seega on sul võimalik seda pärast internetis müüa. Söö ise ja jaga ka teistele.

Ka internet on väga hea keskkond. Umbes kolmandiku iga-nädalasest seksivajadusest rahuldan ma internetist leitud naiste peal. Teine kolmandik tuleb juhukontaktidest ja kolmas osa on oma naise poolt pakutav. Sellele võidakse küll viltu vaadata, aga elu peabki olema kiire, äkiline ja adrenaliinirohke nagu F1 parim aeg hedonismi ringrajal. Ja su oma naine peab olema nagu *pit stop*, kus sa kütust tangid ja kumme vahetad, et jälle uuele ringile asuda.

See ei ole mu elu mõte, küll aga üks osa sellest.

Igatahes saab ka internetist naise.

Selleks on leheküljed, mida täidavad rohkem või vähem ühe-mõttelised tutvumiskuulutused.

Üldiselt on ennast netis reklaamivate naiste funktsionaalne tase väga madal, aga nagu igas valdkonnas, on ka siin omad pärlid. Unarusse jäetud rikaste äripeerude nukukesed, kes tahavad lihtsalt head seksi, verinoored teismelised, kelle hormoonid paaritumisvalmis isaseid otsivad, petetud tüdruksõbrad, kes läbi juhuseksi oma poiss-sõbrale kättemaksu otsivad. Need viimased on tõesti metsikud tüd-rukud.

Petetud naine on kõige raevukam naine.

Ja kõik, mis siin loeb, on ainult välimus.

Kui sa huvitavat sisemaailma tahad, siis mine kuskile mõne noorte loomeliidu õhtuüritusele. Seal on tüdrukud, kes sul oma elusügavate mõtete ja graatsiliselt keeva keelekasutusega mõttelõnga umbsõlme ajavad. Ja keelekasutus oli siinkohal puhtalt lingvistiline väljend.

Niisiis. Ainult välimus – muu pole oluline. Raske osa siin on see, kuidas terad sõkaldest eraldada.

Valik toimub ju ainult tekstide põhjal. Oma pilte tahavad näidata vähesed.

Muidugi, alguses paned sa natuke mööda ja sinu poole satuvad igasugused veidrikud, see on paratamatu. Aga aja jooksul saavutad sa teatud vilumuse, nii et sa juba tead, milline kuulutusetüüp millisele sihtrühmale mõjub ja naised ja tüdrukud, kellega sa kokku saad on eranditult ilusad või väga ilusad.

Tahad teada, kuidas kaks ilusat biseksuaalset naist 48 tunni jooksul voodisse saada, nii et sa selle eest midagi ei maksa?

Võta pudel head viskit, tule minu juurde ja ma räägin. Fantaasiat peab olema. See on see, mis on põhiline. Ülejäänu tuleb iseenesest.

See tähendab palju seksi ilusate naistega.

Ja seks on see, mis annab sulle jõudu.

Ja tuletab meelde, et sa oled veel elus.

KOLMETEISTKÜMNES

Inimesed surevad varem või hiljem. Lõpuni ei pea meist keegi vastu. Kuna surm on toode, mille tarbijaskond moodustab sada protsenti elusloodusest, siis selle pealt teenimine on ärimõtte loogiline jätk. Andreas on ju ka luuletaja, nagu ta ise ütleb, aga enne seda üks asi veel.

Kogu maailm on lava. Ja kõik mehed ja naised on pelgalt näitlejad. Seda on ka Shakespeare oma mingis kuningajutus kunagi kirjutanud. Aga lava taga toimub samal ajal midagi muud.

Kuulake.

Ida-Euroopa tasasel pinnal keset laiuvaid metsi ja lõputut põllumaad, mida lõhestab ainult mõni üksik kruusakattega külatee, on üks talu. Välja rebitud kohalikust infrastruktuurist, täiesti üksinda, igas suunas kilomeetrite kauguses lähimast inimhingest seisab lagunev hoonetekompleks, kunagise mõisa talli asemele ehitatud loomalaut, veidi kaugemal sellest puukuur, mille katus on vihaste sügistuulte poolt kantud kunagise karjakopli söötikasvanud aianurka ja veidi eemal, ümbritsetud kuuseheki ja halastamatu järjekindlusega võimust võtvate metsviinapuudega, seisab juba aastakümneid see talumaja. Ühekorruseline puumaja, ehitatud esimese vabariigi

päevil metsameeste talvekoduks, on ka sellel sügisel kaetud ikka veel nende samade laudadega, mis katsid teda päeval, mil hoone valmis ja oma esimeste elanike ajutiseks elupaigaks sai. Juba aastaid tühjana seisev laut, eelmise sügise tormidele katuse loovutanud puukuur ja veidi eemal, kuskil seal, kus aiaväravani looklev jalgteede kohtub koerakuuti ümbritseva poolringiga, mille on maasse jooksnud keti otsas edasi-tagasi linde haukunud hundikoera mustmiljon sammu, on maja, ning see kõik kokku moodustabki selle põlluväljadest kontuurina eralduva viirastusliku tumeda ansambli. See on üks neist hoonetekompleksidest, mis ei hakka kunagi huvi pakuma ühelegi maaklerile, ühelegi ärimehele. See on üks neist müügi-kuulutustest, mis kunagi ei ilmu. See on üks neist maastikest, mida ei maali ka vabatahtlikult, ammugi mitte kohustulikult, ükski kõrge-
ma kunstikooli tudeng, kuna kellelgi pole aimu, et selline koht olemas on. See on üks neist eludest, millest ei jää aastate möödudes järgi mitte midagi peale nende ridade, ja isegi see ei anna piisavat kinnitust kahtlejale, et kas selline elu üldse oli.

Kui metsas langeb puu ja seda keegi ei kuule...

Lauda uks on lahti. Ta on alati lahti, sest aastate eest, kui oli väga vihmane kevad, see kevad, mis ujutas üle ka tänavad suuremates linnades ja äravooluraskustes tulvavesi uhtus kanalisatsioonidest tänavaille sinna uppunud rotipojad, kes läbi kanalisatsiooni-kaevuluukide väikeste avauste välja mahtusid, vajus vettinud maapinda kõigest mõne sentimeetri ka selle lauda vundamendi nurk, kus oli uks. Vajudes jäi lävepakk ukse sulgemiseks liiga kõrgeks ja kuna ukse alla jäi tühimik, sai kaval rebane kätte kõik kanad ja kuked,

keda ühtekokku oli umbes tosinkond hinge, lõpetades ühtlasi iga-suguse liikumise väljaspool elumaja ruume.

Keset õue kahe metsõunapuu vahel on ka vana kaev. Roostes vändaga kaev, mille völliile on keritud mitmest kohast jätkatud nõör, kohati kett, kohati köis, mille otsas omakorda on mõlkis tsinkämber. Ämber on tagurpidi kaevuluugil, tõenäoliselt selleks, et õunapuudelt langevad lehed sinna sisse ei satuks ja veevõtmist ei takistaks. Olgugi et paratamatult meenutab see sümbol rohkem peietraditsiooni, kus lahkunu taldrikule on asetatud tagurpidi viinapits.

On hommik, haudvaikne hommik ja isegi kusagil eemal ei tabaks kogenud jahimehe kõrv ühtegi elava looduse heli. Ainult tuul undab hoonete vahel ja rebib möödaminnes lehti kolletunud puudelt. Keskpäeva lähenedes hakkab kostma auto diiselmootori müra, mis järjest valjenedes taluväravast tumehalli ja porise Nissani maasturi taluõue saadab. Masin jääb seisma, uriseb viivu, turtsatab ning vaikib. Autost astub välja kummikutes, helesinistes teksapükstes punase sullejopega viiekümnendates naine suusamüts peas ja paberimapp kaenlas. See on valla sotsiaaltöötaja Aino. Juba vana tuttavana avab ta kõhkle-matult majakese ukse, astub eeskotta ja sealt edasi kööki ning hõikab heleda häälega:

“Ae Eeli, mina tulin!”

Vastust saamata astub ta elutuppa, kus põrandal, kohe ukse juures, on suur narmasvaip ja pappkast mõne lõngakeraga. Keset tuba on laud, mille ees, soojamüüri ääres, on madal pehme kušett mõne suurema padjaga. Seinä ääres eemal on veel mõned kapid ja

hiiglaslik riidenagi. Väiksest aknast täidab tuba sügispäeva unine valgus. Kušetil magab vana naine, rätik ümber pea, justkui äsja õuest tulnud, üks käsi toetamas kõrval, teine kõhu peal, hoidmas käes veel kudumisvarast koos selle küljes oleva kudumiga. Eeli kodus taburettidele mustritega katteid. Talle meeldis kudumine väga, teadis sotsiaaltöötaja Aino. Vahel, kui ta Eeli-mutile pensionit käis viimas ja toidukraami toomas, palus Eeli-mutt, et kui Aino mahti saab, võiks talle lõnga tuua. Eeli andis alati Ainole viiesajakroonise. Ei, temal läinud seda raha vaja. Üksinda elas ja ei söögi peale kulunud ühti. Kartulitki jõudis veel oma aiamaal kasvatada ja sügisel hanguga üleski võtta. Talvel nosis Eeli-mutt talveõunu ja sõi putru, mida kerge valmistada oli. Ei viitsinud tema enam söögitegemisega jännata. Talle meeldis kududa. Ja kui vahel lõng otsa sai, harutas ta vanad taburetikatted uuesti lahti ning hakkas uusi mustreid tegema.

“Eeee-li ae, pension tuli!” hõikas Aino uuesti.

Aga Eeli ei vastanud. Eeli-mutt oli surnud. Rahulikult, juba kahe päeva eest oli Eeli-mutt väsimust tundnud ja mõelnud, et pikutab viivu. Aga vanajumalal olid Eeli-mutiga omad plaanid. Nüüd oli Eeli-muti hing seal, kus sõja ajal kadunuks jäänud Oskaril, kus ta hundi-koer Rekul, kus tosinal kanal-kukel, kes rebasereinu saagiks said juba mitme kevade eest, ja kus selle rebasereinul, kes mineva hooajal naabervallas ühe jahimehe poolt maha lasti.

Aino tegi ristimärgi, pani Eeli-mutile teki peale, võttis kudumisriistad ta käest ja pani lauale ning sõitis ise naabervalda arsti järele, et too Eeli-muti ametlikult lahkunuks tunnistaks. Eeli-mutt oli juba üheksakümne kahe aastane ja ta suri oma kodus, keset tühjust, loomulikku surma.

Siis sõitis Aino vallavalitsusse, helistas Eeli-muti tütrele. Tütar töötas Tallinnas ministeeriumis, teadis Aino, ja oli seal üsna tähtsal ametikohal. Nii tähtsal, teadis Aino, et juba mitmendat aastat polnud ta oma ema käekäigu vastu huvi tundnud. Kuna Eeli-mutil teisi sugulasi teadaolevalt polnud, oli tütar ainuke, kellele kurb uudis teatavaks tuli teha. Tütrel telefonile ei vastanud keegi, ei teisel, ei kolmandal, ei neljandal katsel. Aino otsustas viimaks mobiiltelefoni numbrile helistada.

Eeli-muti tütrele oli ilus hääl. Kui ta kuulis oma ema surmast, muutus ta väga kurvaks. Ta muudkui kordas ja kordas, kui šokeeriv see uudis tema jaoks on ja kui halval ajal see ikka tuli, kuna ta ise peab nädalaks Brüsselisse sõitma. Kõne lõpus hakkas Eeli-muti tütar nutma. Ta ütles, et neil jäi nii paljust rääkimata. Ta ütles, et ta vaene kallis vana emakene peab saama kõige uhkemad matused, mis vallas iial peetud. Ta ütles, et helistab Ainole kohe, kui ta Brüsselist tagasi jõuab.

Sotsiaaltöötaja Aino nuttis õhtul. Enne uinumist. Hääletult. Ta ei nutnud selle pärast, et Eeli-mutt surnud oli. Paljud ta hoolealustest olid surnud ja ta teadis, et loomulik vanadussurm pole midagi hirmsat. Ta ei teadnud isegi, miks ta nuttis. Ta ei olnud kunagi mõelnud, et Eeli-mutil oli olnud kuskil ka tütar.

Linnast viie minuti tee kaugusel on asula, mis poleks kindlasti asula, kui seal poleks kuut viiekorruselist paneelmaja, mis moodustavadki selle alevi ainukesed elamispiinad. Lisaks majadele on

asulas veel väike pood ja puidutööstus, mis pakub tööd 25%-le asula tööealisest elanikkonnast. Ülejäänud on kas töötud või käivad linnas tööl. Kunagi mõneteistkümne aasta eest hakati ehitama ka lasteaeda, kuid kui alevit hakkas linnaga ühendama tihe bussiliiklus, jäi lasteaia ehitus pooleli. Vanemad panid oma lapsed linna lasteaedadesse ning samas paljudel jäid väikelapsi hoidma kodused vanavanemad. Lasteaiaks planeeritud hoonetekompleks jäi lõpuni ehitamata, kuna puudusid ideed ja investeeringud selle edaspidiseks arendamiseks. Täna on selle hoone katusega tiivas joodikute ja narkomaanide kogunemispaiad, katuseeta majapoole seinu katavad aerosoolvärvidega kritseldatud pop-ansamblite nimed, roppused ja mõni ühiskonnakriitiline grafiiti.

Ühe viiekorruselise paneelmaja neljatoalise korteri köögis askeldab naisterahvas. Umbes kolmekümne viie aastane. Tema võikollased lokkis juuksed reedavad fakti, et ta neid pidevalt blondeerib. Tema lakitud küüntega peenikesed sõrmed ei pea just kuigi tihti nõusid pesema, aga kuna käes on pühapäev ja ta on üle mitme nädala uuesti kodus, siis võib ta seda lubada.

Ta köögilaual on vaas, millel on kujutatud kappavaid antiloope. See vaas maksis Egiptuse kohalikus rahas täpselt ühe täiskasvanud kaameli hinna. Naine, kes nõusid pesi, oli väga uhke, et tal selline vaas laua peal on. Ta oli rahul, sest nii kallist vaasi ei saaks endale lubada mitte keegi tema naabritest ja tõenäoliselt mitte keegi terves selles asulas. See on väga kallis vaas.

Ta paneb kastruliga vee keraamilisele pliidile ja keerab nuppu. Pliidiraud läheb kiiresti punaseks ja kastruli küljel nirisevad vee-

piisad sisisevad tulist tasapinda puudutades. See on hea pliit. Kallis ja kvaliteetne. Kui naine kastrulile kaane peale paneks, läheks vesi kiiremini keema, aga kuna see naine ei ole mingi kokk, vaid ikkagi sekretär ja seda veel lugupeetud, edukas ja suures ettevõttes, ei pea ta selliseid asju teadma. Vee keetmine ei ole ta elu mõte, ütleks ta, kui keegi targutama tuleks, et pane kaas peale.

Ta ei ole mingi tavaline sekretär, kes päevast päeva kirjadele vastab, dokumente arvutisse tipib ja teistele kohvi keedab. Ta on sekretär, kes oskab kahte võõrkeelt – vene ja soome, ning ingliskeelsest jutust saab juba aru, kui aeglaselt räägitakse. Ta on sekretär, kes osales direktori soovil sekretäride koolitusel Taanis ja sai sealt ka vastava sertifikaadi. Ta on sekretär, keda võetakse kaasa välisreisidele.

Tänu sellele kõigele on ta sekretär, kes saab endale Egiptusest osta täpselt sellise vaasi, mis maksab täiskasvanud kaameli hinna.

Kui vesi juba sisiseb, valab ta vette natuke toiduõli, mis ei ole mingi odav turult ostetud toiduõli, vaid hea poest ostetud kallis õli. Nüüd on aeg vette panna makaronid. Ta võtab makaronipaki, avab selle kääridega ja kallab makaronid vette.

Siis võtab ta köögisahtlist vastava plastmassist labidakese, millega ta makarone segab, et need kastrulipõhja kinni ei jääks. Talle meeldib vahel harva pühapäeviti toitu valmistada. Tal on isegi kapitäis uusi kokaraamatuid, mida ta on ostnud nii poest kui telefonitsi pakutult. Intelligentset inimesel peavad olema harrastused ja hobid. Tema hobideks on reisimine ja söögitegemine. Ta ei viitsi neid

kokaraamatuid eriti kasutada, sest seal pakutavad road ei ole lihtsalt nii erilised kui oma fantaasiaga tehtud. Nii ütleb ta ka sõbrannadele. Sõbrannad on nõus.

Ta segab endiselt makarone.

Köök täitub niiske auruga ja aknale tekib udu.

Jah. Tõmbekapp oleks vaja sisse lülitada. Klõps, teeb väike nupp tõmbekapi küljes, kui naise lakitud küünega sõrm seda puudutab, ja tõmbekapp hakkab undama. Aur ei tule enam kööki, vaid läheb nüüd ära torudesse. Hea, et tõmbekapp ikka olemas on, mõtleb naine.

Kuskil ões kostab kiirabi undamist. Naine paneb raadio käima. Ja segab makarone. Varsti on aeg makaronid ära kurnata.

Ukse kell.

Naine teeb ukse lahti, sest ta teab, et umbes sellel ajal tuleb ta mees koju. Mees on ka nädalalõppudel tööl, sest ta on direktor. Ja mitte mingi väikese firma direktor, vaid suure ja lugupeetud ettevõtte juht. Sellesama ettevõtte juht, kus naineги töötab.

“Söök on kohe valmis,” ütleb naine.

“Ahah,” ütleb mees.

Mees läheb tuppa, istub diivanile ja paneb teleka käima.

Varsti toob naine talle taldriku, millel on makaronid. Nende kõrval on väikesed kurgi- ja tomatilõigud. Makaronide peal on ketšup. Taldriku äärel on ka viil leiba.

“Mhm,” ütleb mees ja lisab:

“Tee kohvi!”

Ukse kell heliseb jälle.

Huvitav, kes see nüüd siis tuleb? Ah jaa, Sten-Eerik ju läks õue mängima hommikul, see on vist tema. Sten-Eerik on naise poeg eelmisest abielust. Ta läheb järgmisel aastal juba kooli. Või oota. Ikka teise klassi läheb, jah, kooli läks ta juba eelmisel aastal. Sellised asjad ei seisa meeles lihtsalt, kui nii palju tööd on kogu aeg, ja komanderingud on kogu aeg ja.

Naine läheb teeb oma pojale ukse lahti. Kuigi Sten-Eerikul peaks oma võti ka paelaga alati kaelas olema. Ju ta on selle jälle koju unustanud või kuhugi ära kaotanud. On alles rüblük!

Ukse taga on kiirabitunkedes naine. Trepil peal pool korrust allpool vaatavad kaks ehmunud nägudega naabripoissi.

“Kas teie olete Sten-Eeriku ema?” küsib kiirabitunkedes naine.

“Jah. Kas midagi on juhtunud?” muutub naine murelikuks.

“Teie poeg mängis teiste lastega seal ehituse müüride peal peitust ja kukkus lahtijäetud kanalisatsioonišahti. Me tegime kõik, mis suutsime, aga peavigastus oli liiga suur, et teda päästa. Ta ei tundnud mingit valu. Tunnen kaasa.”

Sten-Eerik suri 8aastaselt, kukkudes oma kodu lähedal ehitusel lahtisesse kanalisatsioonišahti.

“Sa ei pannud jälle soola!” hõikab mehe hääl elutoast tusaselt.

Sellel kesknädala pärastlõunal, mis on täpselt selline nagu kesknädalate pärastlõunad ikka, kui on kevad, aga kuski ei vulise vesi ja isegi päikest ei paista. Inimesed kontorites, kodudes ja koolides, inimesed, kellel on midagi teha, on ametis oma igapäevaste töödega. Kellelgi ei ole veel kevadist kiusatust minna varem lõunale, puududa koolist, sõita suvilasse koristustöödele. Ei ole kahjuks selline kevadine ilm. Pigem tavaline, veel veidi liiga jahe, veel veidi liiga tuuline.

Kolm koolitüdrukut kõnnivad linnatänaval.

Välimuse järgi juba ammu meheleminekieas piigad käivad tegelikult alles gümnaasiumi eelviimases klassis, seega on nad umbes kuusteist-seitseist aastat vanad. Ilusad noored tüdrukud eas, mil riided ja välimus juba daamilikud, kuid jutu sisse kostab ikkagi lapsepõlvkõlalisi kilkeid.

Tavaliselt koolist koju minnes räägivad nad koolipäevast. Kellel oli kontrolltöö, kes magas hommikul esimesse tundi sisse, kellel hakkas telefon matemaatika tunnis helisema, kellele kirjutas üks paralleelklassi ilus poiss, kellele ei maitsenud lõunasöök, kes kirjutas nohikust pinginaabri pealt maha.

Siis, kui koolipäeva teemad on läbi arutatud, räägivad nad eesseisvast koolipäevast. Kui palju on õppida, millised tunnid on rasked, millised kerged, miks peab just saksa keele asendusõpetaja kole vanamees olema, kui võiks hoopis mõni noor kutt olla, miks ei ole juba reede, et saaks peole minna ja puhata.

Kui kooli teemad on läbi, siis räägivad nad poistest. Kes ja mis. See on igapäevane teemaarendustsükkel teel koolist kesklinna, kust edasi nad erinevate bussidega erinevatesse linnajagudesse sõidavad.

Sellel kesknädala pärastlõunal ei rääkinud nad nii jutukalt kui tavaliselt. Tuli ette ka meetreid, mida kolm sõbrannat kõndisid täiesti vaikides. Nende tavapärast muretut keskustelu häirisid veidi kurvad, tõsised ja rusuvad mõtted. Mitte iga päev ei mõelnud nad mõtteid püsivusest, kaduvikust, elust ja surmast.

Ainult viimase nädala jooksul.

See kõik oli alanud sellega, kuidas ühel eelmise nädala tavalise koolipäeva hommikul oli klassijuhatajal neile kurb sõnum.

Üks nende klassivend, kellega nad maast madalast koos koolipinke olid jaganud, oli teinud pöördumatu ja tõsise otsuse.

Otsuse oma eluküünal iseseisvalt kustutada.

Ta oli olnud väga tore poiss. Temast räägiti alati kui rõõmsameelsest, vaimukast, andekast ja aktiivsest noormehes. Keegi poleks iial uskunud, et midagi sellist võib temaga juhtuda.

Ta oli alati kaasa löömas, kui organiseeriti mõnda ühist klassisisest väljasõitu või pidu. Ta oli alati see, kes suutis võtta asju naljaga ka siis, kui olukord semestrite lõpus, hindamiste aegu, pingeliseks muutus ja kõik teised oma tulemuste pärast muretsesid.

Ta õppeedukus oli täiesti keskmine ja oleks olnud paljugi parem, kui ta vähegi rohkem pingutada oleks viitsinud. Aga hinded ei olnud tema jaoks olulised. Pigem kool kui hariv ja avardav keskkond.

Ta meeldis õpetajatele, sest ta oli üks väheseid, kes ei võtnud vahetevahel saadavaid halbu hindeid isikliku solvanguna, vaid teadis, et see on ta enda süü. Lisaks võttis ta jõudumööda osa mõne-dest kooli huviringidest ja oli ka klassijuhatajale nõuandjaks konflik-tide lahendamisel.

See, et ühel päeval seda noormeest enam polnud, tuli kõigile šokeeriva uudisena.

Sellest on möödas juba nädal.

Kooli psühholoog küsitles kõiki inimesi, kes selle poisiga lähemalt tuttavad olid, ja kõik nad ütlesid, et midagi polnud tema käitumise juures märgata, mis võinuks viidata depressioonile, meeleheitele ja elutüdimusele. Kooli psühholoog pidas ka selgitava loengu saalitäie rahva ees, kus ta rääkis noorte inimeste võimalikest probleemidest ja sellest, kuidas alati tuleb rääkida, kui midagi halvasti on.

Koolis levitati kriisiabi telefoninumbreid, kus naisterahvad, kes olid saanud vastava koolituse, soovitasid helistajatel jumala poole pöörduda, kuna vabasarma minek on kõige suurem patt, mida üks ristiinimene korda võib saata.

Tüdrukud olid sellele mõelnud nii koolis, kohustusliku kriisiabi korras, kui ka iseseisvalt kodus, õhtuti, enne magama minekut.

Ikka ja jälle jõudsin nad järeldusele – mis juhtus, see juhtus, ja kui palju nad ka seda ei sooviks, tagasi see kaotatud kaaslast ei too.

Sellel kesknädala pärastlõunal olid nad otsustanud minna aja-lehetoimetusse, et sõbra mälestuseks panna talle päevalehte surma-

kuulutus, mis annaks mõista, kui palju nad lahkunust tegelikult hoolisid. Surmakuulutus, mis oleks ilus, suur ja südamlük.

Mis oleks viimane asi, mida nad oma kalli klassivenna jaoks teha saavad.

Ajalehetoimetuses ei olnud järjekorda.

Tüdrukud tutvustasid ennast ja oma mõtet. Ainult üks neist, kõige julgem, kadunule kõige lähedasem, kena heledate juuste ja kõlava häälega tüdruk rääkis. Teistel oli kurgus see imelik pakitsus.

See, mis ei lase rääkida.

Naisterahvas leti taga suunas tähelepanu seinal olevale surmakuulutuste hinnakirjale:

Väike kuulutus, keskmine kuulutus ikooniga, keskmine kuulutus luuletuse ja ikooniga, suur kuulutus, suur kuulutus ikooni ja luuletusega, suur kuulutus lahkunu pildiga, suur kuulutus lahkunu pildi ja luuletusega. Hinnad kasvasid tõusvas joones vastavalt kuulutuse mahule.

Ikoon kujutab endast trükitud sümbolit, mis meenutab põlevat küünalt, raagus puud, elupuuoksa, liiliaõit või midagi muud. Nende ikoonidega, kus jumalaema peal on, pole siin mingit pistmist.

Tüdrukud mõtlesid viivu. Arutasid omavahel midagi vaikselt ja napsõnaliselt ja see, kes ka enne leti taga seisva naisterahvaga suhelnud oli, ütles:

“Me sooviksime panna suure, koos lahkunu pildi ja luuletusega...”

“On võimalus lisada mõni luuletus meie andmebaasist, millest saan teha teile ka väljatrüki, võite lisada oma enda tehtud rea, kuid võite ka tellida luuletuse inimeselt, kellel on vastav kogemus ning kes teeb seda kokkulepitava tasu eest teiega läbi rääkides ja tema luuletused on siis täiel määral pühendatud lahkunule ja kirjutatud üksnes teie mälestuste põhjal ja minu meelest on see kõige erilisem moodus lahkunule kaastunde avaldamiseks...” rääkis naine leti taga südamlikult.

Stopp.

Vaadates juuresolevat pilti, mis te arvate, kes saab tulemuspalka?

Edasi.

“Jah, me sooviks kuulutuse juurde hästi ilusat ja personaalset salmi, kuidas seda saab täpselt?”

“Te helistate sellel numbril...” naine leti taga osutas suures rasvases kirjas mobiilinumbrile seinal, hinnakirja lähedal, “...ja siis lepib see inimene teiega kohtumise kokku, et teiega lahkunust rääkida ja et ta siis täiest südamest kirjutada saaks.”

Tüdruk valib numbri.

Telefon annab kutsungsignaali.

Kõne võetakse teiselt poolt vastu:

“Andreas Kalda kuuleb.”

NELJATEISTKÜMNES

Päevad mööduvad hallis udus. Ma ei ole kunagi üksi. Alati on minu lähedal kas Andreas, Helena või Andrease beibi Merike. Vahel mulle tundub, et nad valvavad mind, et ma kuhugi ei kaoks.

Mul polekski kuskile kaduda.

Sellel hommikul olen Merikesega kahekesi. Ta on köögis ja sööb suure lusikaga poole liitrisest plastiktopsist jäätist.

Mina laman.

Selili voodis, silmad hommikuvalge toa lage puurimas, tulevad alati mõtted, mis mind möödunuga seovad. Järk-järgult on taastunud ka mälu. Mäletan oma lapsepõlve, kooliaega, tööd ja Elinat. Sündmused on ajateljel loogilises järjestuses. Mida ma ei mäleta on kõigega kaasnenud emotsioonid. See on hea asi. Ma poleks selleks vist valmis. Teine asi, mida ma ei mäleta, on kõik mis toimus minu mustal pärastlõunal ja edasi.

See on tõenäoliselt osa mu posttraumaatilisest šokist.

Asjad, mida ma ei taha mäletada.

“Näed, ma tegin sulle kohvi.”

Merike paneb kohvitassi diivani kõrvale põrandale.

“Aitäh.”

Mõtlen hoopis muudest asjadest. Helenal oli õigus, kui ta ütles, et kohe, kui ma suudan võtta kogu oma elatud elu nagu ära kirjutatud raamatut, mida ma enam muuta ei saa, suudan hakata jälle rõõmu tundma väikestest asjadest. Kõik, mis on selja taga, on see, mis ei muutu. Kõik mis on ees, on see mille ma kujundan ise. See on tema elufilosoofia. Ja ta ei pea ennast prostituudiks, kuigi ta võtab oma vahekordade eest raha. Isegi perearstid on tasulised, ütleb ta.

“Kas sa aitaksid mul ühte kirja kirjutada?” küsib Merike. “Hommikust saadik juba mõtlen, et hakkam kirjutama, aga kohe üldse ei ole viitsimist.”

“Jah? Kellele sa kirjutada tahad siis?” tunnen huvi.

“On üks sugulane Stockholmis,” seletab Merike abivalmilt.

Tõusen diivanil istukile ja võtan sõõmu kohvi.

“Aitad sa mind?”

Sellise küsimise peale ei saa sa lihtsalt ei öelda. Olen nõus. Merike istub minu kõrvale diivanile ja võtab kirjabloki kätte.

“Ta on mu vana klassikaaslane,” hakkab Merike rääkima.

See hommik meenutab mulle neid hommikuid, mis meil Elinaga laupäeviti olid.

Diivanil poole päevani. Kohustustevabalt. See ei liiguta mind enam.

Kahe tunni pärast tean ma Merikesest ja tema sugulasest, kelle nimi on muuseas Jaanika, peaaegu et kõike.

Jaanika elab juba viiendat aastat Stockholmis. Ta sattus sinna ajalehekuulutuse kaudu, kus otsiti hooldajat vanale daamile, kellel oli suur korter Stockholmi kesklinnas, kuid kahjuks asus see sajandi alguses ehitatud kõrghoone ärklikorruusel, ja kuna daam oli juba väga eakas, valmistas talle tõsist raskust omal jõul endaga hakkama saada – see eeldanuks apteegis- ja poeskäike. See eeldanuks igahommikust ajalehe toomist esimesel korruusel asuvast postkastist, sest ajaleht oli viimane meedium, mille kaudu see vana daam, ennast maailmaga sidustas. Tal polnud sugulasi ega sõpru, kuna ta oli juba nii vana. Ja kui Jaanika kuulutusele lihtsas, kuid korrektset Rootsi keeles vastas, kuna ta seda juba algkoolist peale õppinud oli, polnud temaga konkureerivat kandidaati. Selle vanema daami nimi on Ulla Landström. Nüüd on sellest möödas juba viis aastat. Jaanika on lisaks hooldaja ametile õppinud selgeks saalimüüja ametikoha ühes linna suurima kaubamaja naisteriiete osakonnas. Seda kõike on ta kirjutanud Merikesele oma eelmistes kirjadest.

Oma ühes kirjas kirjutab Jaanika, et tal hakkab varsti puhkus ja ta unistab väga mere ääres päevitamisest. Tal on väga hea meel, et ta puhkust saab, kuna Ulla tervis on väga nõrk ja hoolitsemine väga raske. Ulla ei saavat öösiti enam magada, sest tal on seedimine korruust ära. See tähendab, et ka Jaanika peab üleval olema, kuna iga natukese aja tagant Ulla teda hõikab. Jaanika kirjutab, et ta tutvus poes ühe noormehega, kellega nad iga päev pärast tööd on kohvikus käinud. Noormees on väga kena ja tal on oma muusika-

riistade pood, kus ta ka plaate ja kassette müüb. Jaanika noormehe nimi on Ken. Tänu temale suudab Jaanika üldisele koormusele vastu pidada.

Kirja lõpus tunneb ta huvi kuidas Merikesel läheb ja kas Merike tahaks talle oma poisiga külla tulla. Kirja lõppu kirjutab Jaanika:

Kallistan hullult!

Sinu Jaanika.

Oma viimases kirjas kirjutab Jaanika, et Ulla suri eelmisel nädalal ja – rahu vaese vana daami põrmule – temast jäi Jaanikale see suur kõrgete lagedega merevaatega kesklinnakorter, nagu nende vahelises hoolduslepingus kirjas oli. Aga kuna Jaanika ja Ken on otsustanud kiiresti abielluda, ei jää Jaanika elama oma vastsesse korterisse, vaid hoopis oma peigmehe majja ühes rahulikus äärelinnas.

Jaanika kirjutab veel, et Merike võiks tulla suveks tema korterisse elama. Sest Merike on juba ammu Jaanikale kirjutanud, kuidas ta tahaks ka proovida kuskil välismaal elada, et keelt õppida ja ka paremat palka saada.

Merike näitab mulle Jaanika varasemaid kirju ka. Ainult ühte kirja ta ei taha näidata. Ta ei tea, et ma tean, millest seal juttu on.

Merike tundub olevat väga rahul, et ma teda kuulan, ta kirju loen ja et ta kellegagi oma röömu jagada saab. Tal ei ole teisi sõpru peale Helena, kes kahjuks on liiga erinev, et temaga sellistest asjadest rääkida.

Mina olen Merikese silmis neutraalne. Ta saab mulle kõigest rääkida.

Ja ta räägibki.

Merike räägib, kuidas ta armastab Andreast üle kõige maailmas, kuna Andreas on kõige tugevam ja targem mees, keda ta on kohanud. Andreas ei karda midagi ja ta on alati toeks, kui Merike teda vajab. Kuigi ta teab, et Andrease elus on ka hämaraid külgi, millest talle ei räägita. Ja et vahel on ööd, kui Andreas ei saa magada ja teeb tööd. See tähendab, et kirjutab neid mälestusridu ajalehtede surmateadete juurde.

Agas Merikesel on ka üks saladus, mida ta oma armastatule veel rääkinud ei ole. Sellest saladusest ta tahabki Jaanikale kirjutada.

Ta küsib minu käest:

“Kui sul oleks naine, kes ootaks beebit, aga ei ütleks sulle seda, vaid ootaks niikaua, kui te olete kuskil, kuhu teie igapäevamured ei ulatu, ja ütleks alles siis, ega sa ei jätaks teda maha?”

“Ei jätaks.”

“Kas sa tahaksid teda ikkagi?” pärib Merike edasi.

“Ma arvan küll.”

Merike on mu vastustega silmnähtavalt rahul.

“Mul on selline mõte...” ütleb ta õhinal.

Ta räägib mulle, kuidas ta on juba kolmandat kuud lapseootel, aga pole sellest Andreasele rääkinud, kuna viimasel on praegu raske ja närviline aeg.

Merike tahab kirjutada kiiresti Jaanikale, et ta ootab beebit ja et ta tahaks küll Jaanika korterit kasutada, kui Jaanika seda tõesti ise ei vaja, ning tegelikult ta tahakski alles siis, kui nad juba Stockholmis on, Andreasele öelda, et nad saavad lapse. Sest praegu võiks see teadmine Andreast hirmutada, aga siis poleks tal neid probleeme, mis teda siin kiusavad.

Niimoodi töötas Merikese mõte.

Selles oli omamoodi loogika.

Merike hakkas kirja kirjutama. Minu mõtted olid kusagil mujal.

Paar tundi hiljem loeb Merike mulle oma kirja ilmekalt ette.

“Väga hea!” kiidan teda.

Tal on hea meel.

Mul on tast natuke kahju. Sest ta ei tea, millega Andreas oma vaba aega sisustab. Ja ta saab kunagi haiget, kui ta teada saab. Selliste avastuste puhul on hingehaavad vältimatud. Kui tegu on sellise tüdrukuga nagu seda on Merike.

Alati.

Ole sa kui tugev tahes.

Kuskil teisel pool linna, ühe paneelmaja korteri vannitoas nõõbib Andreas lahti järjekordse pluusikaeluse ja puudutab oma niiskete huultega korda mööda kahte vabakspääsenud ilusat prinki rinda.

“Sa oled kõige fantastilisem naine,” sosistab Andreas tüdrukule, kelle nimi on kas Agnes, Anna-Liisa, Anneli, Kerli, Mariliis, Kristina,

Katrin, Liis, Elina, Maria, Marleen, Piret, Pirjo, Helen, Ave, Reelika, Reni, Evelin, Kadri, Ingrid, Veroonika, Kristel, Moonika, Helja, Kristi, Kirsti, Jaana, Jaanika, Liisa, Liina, Kätlin, Merit, Tiina, Tiiu, Triin, Kertu, Kersti, Katrin või midagi muud, mis Andreasel parasjagu meelde ei tule.

VIIETEISTKÜMNES

Igasugune armastus möödub. Suhted lähevad katki, abielud purunevad.

“Inimesed ei ole luiged, kes oma elu ühe ja sama kaaslase kõrval mööda saavad,” ütleb Helena, kui ma talle Andrease masinaga ühel hommikul tööle vastu lähen ja küsin, et kuidas tema saab nii, et ta kedagi ei armasta.

“Mul ei ole vaja ühtegi meest, kes mind mingi aja lihtsalt kasutaks ja just siis, kui mina teda vajama hakkam, jalga laseks...” ütleb Helena.

Ta ütleb veel, et ta on piisavalt tugev, et üksi hakkama saada.

Ma arvan, et ta mõlemad ametid on temas kaotanud viimasegi inimlikkusekübeme, sest keegi ei saa nii noorelt olla sellise suhtumisega, aga seda ma talle ei ütle.

Ma hoopis küsin:

“Millest sa siis unistad? On sul üldse unistusi?”

Ta mõtleb pikalt, enne kui vastab:

“Kunagi ma tahaksin, et ma saaksin kiirabisse tööle ja et ma ise sõidaksin kiirabiautoga, mille tuled vilguvad ja sireen huilgab... Et

ma sõidaksin sündmuskohale, oleksin kiirabitöötaja riietuses ja päästaksin kellegi elu. Mõne hea inimese elu.”

See oli üllatavalt ilus mõte.

“Ma loodan, et sa teed seda kunagi,” ütlen talle.

Ka tema on tegelikult hea inimene. See kõik, mis ta oma eluga teeb, on lihtsalt enesekaitse. Enesekaitse selle kurja ja halastamatu maailma eest, mis on kõikjal tema ümber. Ümber väikese ja ara Helena, kes selle vastu vihaselt võitleb.

Ka temale on tähtis näida tugev ja sõltumatu. Ma tahan, et ta oleks õnnelik.

Ka tema proovib olla see, kellele toetutakse, mitte vastupidi. Ta on mulle oluline.

Ja ma hakkasin mõtlema, millal võis olla esimene kord, kui ma tundsin, et ma olen kõige eest vastutav. Kui ma hakkasin ennast vastandama oma perekonnaga, hiljem tuttavatega, viimaks ühiskonnaga. Ja olin valmis võtma vastutuse kõige eest, mis maailmas halvasti on.

See on juba nagu Andrease mõte.

Võibolla siis, kui läksid lahku mu vanemad.

See juhtus nii.

Seitsmeteistkümne aasta eest septembrikuu esimesel reedel, Tartus Emajõe kalda äärsel kõnniteel seisis noor poiss, umbes

kolmteist-neliteist, ja toitis saiaga parte. Juba neljandat tundi järjest, sama koha peal, viskas ta iga paari minuti tagant vette tükikese saia. Tema kõrval maas oli kilekott kirjaga *ETKVL*, mille sees oli veel mitu saiapätsi ning muud toidukraami.

Õues oli juba pime. “Kaunase” restorani tuled valgustasid ta nägu ja ka sooja solgitoru juures saiatükikesi ootavaid sinikaelparte. Eemal tänaval sõitsid mõned üksikud autod. Nende mootorite inisevat häält saatis jõkke voolava kanalisatsioonivee kohin. Muidu oli üsna vaikne.

Samal ajal ameles poisi seljataga pingil üks paar. Teineteist häirimata olid need kolm juba tunde olnud selle kaldapealse ainsad asukad.

Mees ja naine olid mõlemad umbes kolmekümnesed. Võibolla veidi vanemad. Aga käitusid, nagu oleksid neliteist.

Armatsejate kõrval maas oli kaks tilgatumaks joodud odava veini pudelit. Aeg-ajalt kostis pingilt naise naerukilkeid ja mehe madalähälset juttu. Siis olid nad jälle kuni veerand tundi vait, tegeldes teineteisega, ning mõne aja pärast võis uuesti kuulda neid vestlemas, õhus liikumas sigaretiotsade hõõguvad jaaniussikesed.

Nagu öeldud, oli reede õhtu. Restoranides polnud kohti. Ilmad olid veel suhteliselt soojad. Juhus oli loonud kõik tingimused noormehe kohtumiseks selle armastajapaariga seal kaldapealsel.

Poiss ei vaadanud kordagi seljataha. Teda ei paistnud vähimalgi määral huvitavat pingil armatseva paarikese tegemised ega ka nende jutt, mis poisile kohati jõkke voolava kanalisatsiooni tõttu ka arusaamatuks jäi.

Kell oli juba palju.

Naine pingil tõusis püsti ja kohendas riideid. Põlvini ulatuv seelik ja õhuke eestnööbitav pluus olid veidike kortsus. Ka mees tõusis püsti, pühkis teksadelt ja särgilt maha sinna pudenenud sigaretituha ning võttis püksitaskust välja väikese neljakandilise karbi. Tegi selle lahti ja ulatas naise poole. Naine vaatas seda viivu, kilkas vaimustusest ja sirutas käe mehe poole. Mees pani naisele sõrmuse vasaku käe keskmisesse sõrme ja naeratas. Siis nad suudlesid viimast korda sel õhtul. Naine lahkus kiirel sammul korduvalt tagasi vaadates ning mehele lehvitades. Mees saatis naisele õhusuudlusi. Nii nad lahkusid. Mees seisis kõnniteel, vaadates naise poole, kuni viimane vaateväljast kadus.

Parte toitev poiss vaatas mehe poole alles siis, kui mees poisi kõrvale, vastu jõeäärset kõnnitee piirdetoru nõjatas.

“Eesti keelt räägid?” küsis mees poisilt.

“Jah,” ütles poiss ja hakkas uuesti parte jälgima.

“Mis su nimi on?” küsis mees.

“Andreas.”

Stopp!

Kas kellelgi siin, on olnud vahel tunne, et see kõik on ette määratud?

Edasi.

“Kodus ei peaks olema, ...mis?”

“Ma võiks sult sama küsida,” vastas poiss mehele pilku pööramata.

“Ütle, kui ma sind segan, saad aru, ma olen täna veidike vindine, ma lähen ära.”

“Pole vaja. Ei sega.”

“Saad aru, ma olen joonud täna veidike. Ära pane pahaks,” kordas mees eelmise lause sisu, nagu joobnud inimestel vahetevahel kombeks.

Poiss ei vastanud.

Tekkis umbes pooleminutiline paus.

“Sul saab sai varsti otsa,” katkestas mees vaikuse.

“Ei saa, kotis on veel,” ütles poiss

Mees kummardus rohkem üle piirde, et oma vestluskaslast paremini näha.

“Noh, mis sa siin konutad, niimoodi üksi?”

“Parte toidan.”

“Tore sell oled. Las ma kingin teile midagi,” sõnas mees, kätt teksaste tagataskusse ajades.

See mees oli alati selline. Kui ta juba natuke joonud oli, tahtis ta tervele maailmale kingitusi teha. Alkoholi ei muuda kedagi teiseks inimeseks, vaid toob välja meie allasurutud küljed. Selle mehe allasurutud külg oli lahke ja sõbralik.

“Võtke ja tundke rõõmu,” ütles mees ja andis poisile oma kulunud nahast rahakoti.

Poiss võttis rahakoti ja tegi lahti, vaatas sinna sisse, kõikidesse vahedesse, ja ütles:

“Sul oli palgapäev täna. Miks sa raha koju ei vii. Ma arvan, et sa peaksid oma perekonda toetama.”

“Mul pole perekonda.”

“On küll. Sa oled abielus ja sul on naine ja väike poeg,” ütles poiss rahulikult, sellise häälega, nagu teaks ta kõiki maailma asju.

“Noo, ...kust sa seda võtad, poiss?” küsis mees.

“Sul on nende pildid rahakoti vahel ja abielusõrmus,” lausus poiss tüdinult ohates ja ulatas mehele tema rahakoti tagasi.

“Tänapäeval ei varja vist laste eest midagi,” ütles mees rahakotile tähelepanu pööramata ning jälgis edasi “Kaunase” restorani tulesid.

Jälle saabus vaikus, kus keegi midagi ei rääkinud. Vette visatud saiatükkide peale ujus korraga mitukümmend parti.

“Tead, ma olen sellest nii väsinud,” hakkas mees kaugusesse vaadates rääkima.

“Ma ei taha õhtul koju minna. Ma ei taha hommikul tööle minna. Ma ei taha näha ei naist, ei last, ei mitte midagi... Mida ma pean tegema? Ma ei suuda niimoodi edasi elada, mida kuradit ma peaks tegema...?”

“Lihtsalt lõpeta ära see jama siis. Hakka uut elu elama,” ütles poiss, rahakott endiselt väljasirutatud käes.

“Ma pean vist minema hakkama, jah,... Ja jäta see endale,” lükkas mees poisi käe koos rahakotiga tagasi.

“Osta midagi toredat.” Ja jalutas mööda jõekallast minema.

Poiss jäi jõe äärde veel seniks, kuni viimnegi sai oli otsa saanud.

Varsti lahkusid ka pardid, mõistes, et rohkem neid seekord ei toideta.

Nüüd kiiresti edasi.

Mees jõudis koju tund või nii pärast südaööd ning hetk pärast sisenemist tervitas teda abikaasa sõim.

Mees ütles, et kaotas rahakoti ära.

Naine ütles, et mees suretab lapse nälga.

Mees ütles, et hakka ise ka tööle käima

Naine ütles, et ta käibki.

Ja nii edasi.

Naine ütles, et mees on siga.

Mees ütles, et naine on uss

Naine ütles, et mees on suur siga.

Ja nii edasi.

Naine lõhkus ära pulmaserviisi ja mees karjus, et ta vihkab naist.

Mees ütles, et naine on lits.

Naine ütles, et jah, mis siis, sinust ju meest ei ole.

Ja nii edasi.

Hommikuks olid mõlemad lasknud kempsust alla oma abielu-sõrmused. Naine oli lõhkunud ära mehe plaadikogu ja mees kiskunud alla naise ema kingitud kardinad. Naine visanud uksest välja mehe tööriistakasti, mees löiganud ribadeks naisele sünnipäevaks kingitud kasuka. Naine löönud sisse ekraani mehe ostetud telekal, mees tõmmanud küljest ära külmiku juhtme.

Kõike seda vaatasin kõrvalt mina, mitte rohkem kui viis aastat vana, sest lärm ei lasknud mul magada.

Kell pool üheksa hommikul kutsusid naabrid miilitsa, kuna märkasid naist, kes maja ees fileerimishaamriga mehe auto esiklaasi katki lõi.

Sellel paaril oli ka varem tulised olnud, aga mitte ükski neist nii destrukttiivne.

Nii läksid lahku mu vanemad.

Mina ei tea neist nüanssidest pooligi.

Jumal teab kõike.

Ja Andreas teab teist poolt.

Edasi ma tean ise.

Emal oli peale seda hulgaliselt mehi. Enamikku ma neist ei mäleta. Aga paariga olen kohtunud küll. Üks oli mingi mustaverd huvitav mees. Autojuht. Igal pool liidumaades ringi sõitnud ja palju maailma näinud. Eesti keelt ei osanud ainult eriti. Ükskord, kui ma teda nägin, hakkas ta kohe seletama kuidas tema minuvanusena ikka oma kodumaal lambaid karjatas ja kuidas see ta elu ilusaim aeg oli. Ma sain vaevu naeru tagasi hoitud. Praegu on tal Tallinnas video-laenutus, sadamast mitte eriti kaugel, kus ta kuuldavasti müüb ka omatehtud filme. Nimelt neid, kus inimesed on vahekorras loomadega. Te ei kujuta ette, kui palju neid ostetakse.

Üks mees oli veel, kes tahtis ka minuga tohutult sõbraks saada. Oli elu aeg kombainer olnud kolhoosis. Talvel ajas traktoriga küla vahel teid lumest puhtaks. Selline ehe maamees. Kui liit lagunema hakkas, müüs kombaini ja traktori maha ja ostis linna korteri. Ülejäänud raha laenas naabrimehele auto ostmiseks. Naabrimees ostis auto ära, aga tööd ei leidnud ja tagasimaksmisega tuli probleeme. Ükskord jõid viina siis koos naabrimehega ja mees rääkis viimasele augu pähe, et naabrimees talu temale pärandaks. Et tal rahaga kiire polevat ja nii edasi ja et see olgu rohkem nagu tagatiseks või nii ja naaber jäänudki nõusse. Teinudki talu võlausaldaja nimele. Muidugi paari päeva pärast leiti naaber surnuna. Kiirabi arst öelnud, et tõenäoliselt oli metanooli joonud. Igal juhul mees, kes talu sai, tegeleb nüüd seaduslikult laenamisega. Tal on ka oma inkassomehed, osalus mingites meediaväljaannetes ja nii edasi ja kõik on seadusega kooskõlas.

Ainult mehel oli paha komme täis peaga kelkida, kuidas ta kunagi naabrimehe mürgitas. Sellepärast nad emaga kauaks kokku vist ei jäänudki.

Mida ma öelda tahtsin, oli see, et igasugune armastus möödub.

Miski pole püsiv.

KUUETEISTKÜMNES

See päev on mul elu lõpuni meeles.

Sest sellel päeval õppisin hindama asju sellistena, nagu nad meile antud on. Et tähtis on osata vaadata ja oluline on ka näha. Et Andreas ei kasuta ainult mitte naisi, vaid kõike, mis tema ümber on. Ja järjest rohkem ja rohkem tundsin, et tahan olla nagu tema.

Siin pole sõnagi juttu armastusest või seksist.

Kuid vaatamata kõigele on see kokkuvõttes üsna naljakas.

Kuulake.

Kui me restorani juurde jõudsime, tekkisid raskused parkimiskoha leidmisega. Isegi invaliididele mõeldud kahe väikese boksi kohal laiutas kellegi suur sedaan. Andreas jättis auto sõiduteele, pooleldi jalakäijate ülekäigurajale, kuna see oli vaieldamatult lähim koht kiirsöökla peauksele. Ohutulede rõõmus vilkumine saatis meid imala burgerilõhnaga täidetud majja. Kiirtoidurestoranis oli palju kliente. Isegi niipalju, et Helena oli enam kui kindel, et sattusime mingile sooduskampaania päevale. Seinale maalitud suure klouni lõusta juures oli ka loosung mingi kalamaitselise uudistoote hinna kohta,

aga kuna olime siia eelkõige sööma tulnud, jättis see kalavigur meid täiesti külmaks. Leidsime mõned vabad kohad üsna saali keskel olevas lauas. Olime kolmekesi: mina, Andreas ja Helena. Valisime vist kogu restorani kõige möödakäidavama koha. Millegi pärast mõtlesin oma kunagisele töökontorile, mis asus suure ja kärarikka tänava ääres. Kõik need kontoris veedetud tunnid tekitasid selle tunde – sa istud keset ülikiire liiklusega magistraali, kus kogu elu sinust halastamatu kiirusega mööda tormab. Ja sa oled ärevil ja töötad kiiremini, et veidigi selle hooga kaasa liikuda. Üks vanem daam komistas möödudes mu tooli otsa.

“Sorri,” pobisesin vaikselt suunurgast. Vanem daam ähkis järjekindlalt edasi väljapääsu suunas. Õnn kaasa.

Ma ei tea, miks me just selle söögikoha valisime. See oli Andree plaan. Ja ma pidasin paremaks ka mitte küsida. Mina siin ei maksa. Nagu hiljem selgus oli tal selle kohta ka oma kommentaar.

“Ma lähen võtan meile nüüd midagi,” ütles Helena ja läks leti äärde järjekorda. Tema ees seisis veel kümmekond inimest, põhiliselt isad ja emad lastega ning mõni noorpaar.

“Võta mingid suured limpsid ka meile,” hõikas Andreas talle üle saali.

“Tshhh,” pani Helena sõrme suule andmaks märku, et Andreas vagusi püsiks, ja noogutas nõusolevalt. Andreas meenutas hetkeks seda paar lauda kaugemal istuvat mustlaspoissi, kes vaatamata sellele, et ta ema kaugemal WC järjekorras ootas, oma mõtteid häälekalt üle teiste kuuldavale tõi. Me kumbki ei saanud tema jutust aru.

Mõned nädalad tagasi kirjutas üks leht, et siin WC-s oli üks mustlasnaine sünnitanud. Seda, kas laps ka elama jäi, ma ei tea. Lehes ei kirjutatud. Igal juhul oli see üks nendes järjekordsetest kollastest lipukestest, mis igal hommikul tööle sõites sind mööduvates bussipeatustes ajalehekioskite küljes tervitavad.

Tere hommikust Eestimaa:

KIIRTOIDU RESTORANI WC-S SÜNNITANUD MUSTLASEL
PUUDUS TERVISEKINDLUSTUS.

“Tead, miks siin peldikutes sinine valgus on?” küsis Andreas minult äkki.

“On sinine või?” ei teadnud ma midagi, kuna olin sellises söögi-
kohas esmakordselt.

“Jah, UV-lambid ainult.”

“Et diilerid raha näeks kontrollida ja mustlastel põnevam sünni-
tada oleks,” pakkusin niisama ja küsisin: “Milleks siis?”

“Et narkomaanid veene ei näeks,” ütles Andreas.

“Hmm, huvitav, ma arvasin, et narkarid käivad rohkem bussi-
jaamade ja selliste kohtade peldikutes tegelikult...”

“Ja mis kõige huvitavam – isegi personali WC-s, mis käib ainult
võtmeaga lahti ja on oma töötajate jaoks, on needsamad valgustid...”

“Noh, poisid, millest jutt?” jõudis Helena tagasi lauda, käes
plastmasskandik, kuhjaga toitu täis.

“Ei midagi, hakkame siin ennast koduselt tundma tasapisi,”
vastas Andreas.

Vaatasime ümbritsevaid inimesi.

“Ma peaksin nüüd kliendina ennast siin ülikoduselt ja lõbusalt tundma või?” osutasin ülepingutatud sarkasmiga punaste telliste imitatsiooniga seinakattele, kuhu peale omakorda oli maalitud kohtlase ilmega kloun.

“Ei, ma arvan, et see on lastele mõeldud rohkem,” ütles Helena, heites toetava pilgu pereisale, kes kõrvallauast mind selle märkuse peale jõllitama oli jäänud.

“Aga teate, miks ma siia tahtsin tulla üldse?” küsis Andreas ja hammustas suure ampsu oma kahe kotletiga burgerist.

“Kuna normaalsetes kohtades on kallim toit ning kuna sa aegajalt tahad süüa maailma suurimate korporatsioonide toodetud burgereid, sest ainult neil hetkedel tunned sa end kuhugi kuuluvat...” irvitas Helena läbi kõrre limonaadi luristades.

“Tegelikult ma lugesin kuskilt, et siit saab alati noori ja puhtaid tüdrukuid,” alustas Andreas.

Heitsin pilgu üle saali ja vaatasin siis Andreasele otsa. Nüüd ta ajab küll jama. Helena, olles teemast mitte huvitatud, pigistas väikesest teflonpakist tilga ketšupit tillukestele linnulihamaitseliste kotlettidele.

“Heaks tavaks on saanud,” jätkas Andreas, “et siia võetakse tööle erinevatest rahvustest ja erinevatesse kultuuridesse kuuluvaid inimesi, sest tegu on rahvaste sõprust toetava korporatsiooniga. Lisaks kõigele täidab töösoovija ka ankeedi, kus ta vannub, et tal

jumala eest ei ole HIV, B-hepatiidi või muu sellise tõve test positiivne olnud. Ja kolmandaks saavad nad kõik siin nii vähe palka, et tüdrukud, kes siin pea iga päev 12 tundi järjest tööl on, oleks parema koha saamise nimel valmis... no ütleme nii, et milleks iganes.” Andreas oli rahul.

“Palju õnne siis,” ütles Helena. “Aga ma siiski arvan, et siin ei ole ühtegi sellist tüdrukut, kes sinu jaoks piisavalt huvitav oleks... kuskil Itaalias näiteks, äkki seal, aga kindlasti mitte siin.”

“Mis inimesed need üldse on, kes sellistes kohtades töötavad, nii meelegehelteel siis või?” küsisin mina.

“Mul kunagi aastaid tagasi töötas üks tuttav samasuguses kohas ja rääkis, et siin on selline kord, et kui burger on mõned minutid vana, tuleb see ära visata. Ise ära süüa ei tohi. Isegi tasuta anda ei tohi. Tingimata tuleb ära visata. Siis see mu tuttav rääkiski, kuidas köögi-töölised loodavad salamahti, et nemad on need, kes selle äraviskamiseks mõeldud burgerikoti välja prügikasti juurde võivad viia. Debiilne või mis?”

“Jah. Selle taustaks juhiksin tähelepanu sellele härrasmehele teisel pool tänavat,” osutas Andreas akna poole suunas, kus üks vanem, halvasti riides meesterahvas midagi suurest prügikonteinerist suhu pistis.

“Mhh, rõve sa oled!” kiunatas Helena ja tegi vastikust ilmestavat grimassi.

“Ajan söögiisu ära?” küsis Andreas.

Jah. Sellised me oleme. Hea on targutada ja teoretiseerida, aga reaalsus on ikkagi see, mis südame pahaks ajab.

Mõnda aega valitses meie seltskonnas vaikus. Helena ei söönud enam. Meie Andreasega sõime juba teisi burgereid.

Andreas oli vist pettunud, kuna ta informatsioon kenadest ettekandjatest ei pidanud paika. Kättesaadavad küll, aga mitte ilusad.

Kahju küll.

“Ega sa ei maksnud?” küsis Andreas Helena käest.

“Mkm, mul pole rahagi kaasas,” naeratas Helena.

“Räägi stoori!” oli Andreas põnevil.

“Kõigepealt küsisin, et ega juhatajat või kedagi teie ülemustest kutsuda ei saaks? Poiss ütles, et praegu kahjuks ei saa. Ma ütlesin, et meil on siin täna noortele Rohelise Nädala avamise üritus, sellepärast ongi niipalju rahvast. Ütlesin, et maksame pärast arvega, sest saalis olevad lapsed saavad veel tasuta jäätist meilt. Divisjonijuhiga on kokku lepitud, ...ja üleüldse, miks teil Rohelise Nädala reklaami väljas ei ole, raadiost küll tuleb kogu aeg juba. Kahekümne minuti pärast alustame, enne sööme veidi,” rääkis Helena rahulolevalt.

“Seda ütlesin talle ka, et teie olete Rohelise Nädala kaaskorraldajad Eestimaa Looduse Fondist ja Ökoloogiliste Tehnoloogiate Keskusest.”

Kogu see jutt justkui muuseas.

“Läks läbi või? Roheline Nädal kõlab nii idiotsena siin,” turtsatas Andreas.

“See poiss küsis küll, et kas on ikka õige päev, et neile pole küll midagi öeldud... Ma ütlesin, et pole viga, Margus tuleb kohe ja teeb teile kiire koolituse, et kuidas klientidega Rohelise Nädala raames suhelda... ah jaa, uued mütsid tulevad ka teile selleks nädalaks, ütlesin lõpus veel...” rääkis Helena, kuidas ta kassapoisile valetanud oli.

“Hehheee, see Marguse-jutt töötab vist igal pool,” kiitis Andreas, “hea improvisatsioon igal juhul.”

Ma olin imestusest tumm. Ja see, et Andreas just „Margust“ kasutas, tuli kuidagi tuttav ette. Minevikust.

Ja keegi ei rääkinud mulle enne, et me kavatseme siin lihtsalt tasuta kõhu rämpstoitu täis süüa ja siis jalga lasta.

Ning millega ma ikka veel ära ei harjunud, oli see, et kui enam olukord hullemaks minna ei saanud, siis nendega alati sai. Ja mitte vähe.

“Mul tuli üks mõte just,” ütles Andreas järsku vaimustunult ja tõusis püsti.

“Ära töötajaid solva, eks,” võttis Helena tal käisest, “nad tõenäoliselt peavad niigi meie pulli eest kõvasti vastutama.

Andreas tõusis püsti. Köhatas hääle puhtaks ja seisis hetke keset saali ringi vaadates. Ümber tema, kõikjal laudades sõid ja jõid inimesed – noorpaarid, üksikud väikekodanlased, isad ja emad oma lastega. Sõid ja ajasid juttu. Järjekorras olevad inimesed vestlesid omavahel ja leti tagant kostus lisaks kassaaparaatide viginale ka köögitööde hääli. Saalis oli üldine lärm. Hetke pärast jäi see vaikseks. Andreas hakkas kõva, selge häälega rääkima.

“Kallid kliendid, kallid külastajad, kallid daamid ja härrad.”

Esimesed pilgud pöördusid tema poole. Ta hääl oli üllatavalt kõlav. Kliendid jälgisid huviga. Ka mina jälgisin huviga.

“Te külastate kiirtoidurestorani, mis kuulub korporatsiooni, millel on tavaks kulutada ainuüksi Ameerika Ühendriikides 1,8 miljardit USA dollarit aastas promotsiooniks ja reklaamiks, et saavutada imago, nagu oleks tegu loodussõbraliku ja rohelise ettevõttega, kus on ka lõbus süüa... seda peaks ilmestama see kohtlase ilmega klouni lõust seal seinal...”

Mõnedest laudadest kostus naerupahvakuid. Enamus inimesi laudades vaatasid Andreast nagu maailmaimet. Kassapidajad jätkasid klientide teenindamist. Võimalik, et läbi järjekorra inimtüüri polnud ta juttu eriti hästi kuulda. Erilise rõhu oli ta asetanud sõnadele LOODUSSÕBRALIK, ROHELINE, LÕBUS.

“...kuid tegelikult tahab selle SÕBRALIKU klouni grimass meile öelda: minu ainus huvi on võimalikult suure kasumi teenimine – ükskõik kelle pealt, ükskõik millise hinnaga. Seetõttu on siin ka rohkem SÕBRALIKKE laudu ja toole, isegi nii palju rohkem, et nende vahel korralikult käima ei mahu...”

Härrasmees lapsega meie kõrval lauast tõusis püsti ja läks uksest välja. Poolik burger ununes kandikule maha. Laps nuttis.

“...Neid MAITSVÄID BURGEREID ja FRIIKARTULEID, mida me siin hea meelega sööme, reklaamitakse kui TOITVAID, tegelikult, olgem ausad, on see pask...”

Veel mõned lapsevanemad lahkusid oma võsukestega käekõrval.

“...Meie tehnikaülikooli tudengite poolt tehtud katse näitas, et lehmad ei söö neile etteniidetud heina, kui heina alla oli peidetud üks OIVALINE JUUSTUGA BURGER, mille koostises on palju rasva, soola ja suhkrut, kuid vähe KIUDAINEID ja VITAMIINE. Selline toit suurendab vähi, südamehaiguste ja paljude teiste haiguste ohtu. Toidus sisalduvad keemilised lisandid põhjustavad sageli neerukahjustusi ja hüperaktiivsust teie lastel...”

Andreas oli täielikult tähelepanu keskpunktis. Teda kuulas üks saalikoristaja ja ka mõned kassapidajad olid märganud, et saalis toimub midagi kahtlast.

“Kiirtoitlustuses on ka väga väikesed palgad. Firma vajadus hoida kasumeid kõrgel ja väljaminekuid madalal on tööjõuga alavarustatuse peamine põhjus. Nii peavad need TUBLID ja AUSAD vähesed teenindajad töötama kiiremini ja kauem, kui inimlik oleks. Ja mõelge – enamik neist töötab siin sellepärast, et neil on raske leida mujal töökohta, aga nad ei taha elada tänaval, ebaseaduslikest tuludest, või sitsida käed rüpes sotsiaaltoetuste näljapajukil.”

Keegi, ka personali hulgast, ei teinud kordagi katset tema monoloogi sekkuda.

Vaikselt jätkati järjekorras olevate inimeste teenindamist. Nad ei saaski midagi teha – neil pole vastavat korraldust, seletas Helena sosinal, kuidas süsteem töötab.

“...Lisaks osaleb seda restorani omav kompanii ka aktiivselt vihmametsade hävitamises, kuna kasutab vihmametsade raiesmikke

lihakarja kasvatamiseks, takistades seeläbi metsa taastumist, ja metaan, mida need tohutud loomakarjad õhku paiskavad, on üks peamisi globaalse soojenemise põhjustajaid... Te ju teate ikka, mida tähendab globaalne soojenemine... Igal juhul mitte seda, et see jäämägi seal Soome kohal sulab ära ja meile tuleb vesi keldrisse ja kartulid mädanevad ära.”

Mõned inimesed tõusevad laudade tagant ja lahkuvad päid vangutades. Andreas jätkab.

“Ja kuna liha ja teravilja on vaja kasvatada võimalikult kiiresti, kasutatakse selleks palju ohtlikel kemikaalidel põhinevaid väetisi...”

Isegi kassade juures ei tegelenud inimesed enam ostmisega vaid kuulasid, mida Andreas räägib. Pooled külastajatest olid lahkunud, pooled kuulasid huviga.

“Ja kallid külastajad, kallid kliendid, mõelge hetkeks nende MAITSVATE kotlettide peale teie burgerite vahel – suurem osa selle maja menüüst põhineb miljonite loomade piinamisel ja tapmisel. Enamikku lihakarjast kasvatatakse intensiivmeetodil, ilma juurdepääsuta päikesepaistele ja värsketele õhule, ilma mingi võimaluseta liikuda. Paljude loomade luustik on täiskasvanuks saades nii nõrk, et nad ei jõua jalgadel püsti seista. Ja nende surmad on barbaarsed, inimlik hukkamine on hobitalupidajate ja väikefarmerite pärusmaa.”

Hetkeks oli restoran vaikne.

“Meil on valik – kas süüa siin või kuskil mujal, ent miljarditel loomadel, keda igal aastal toiduks tarvitatakse, pole valikut.”

Vaikus.

“Aitäh tähelepanu eest,” ütleb Andreas, ja meile vaikselt: “Niih, ...nüüd kaome siit.”

Kiiresti uksest välja liikudes kuulsime kuskilt leti tagant:

“OODAKE! Teie toidu eest on maksmata!”

Andrease auto seisis endiselt sõiduteel, kollased ohutuled rõõmsalt plinkimas. Hetkel, mil autosse istusime, sõitis maja ette turvafirma ja riikliku politsei patrullauto. Ma istusin tagaistmel Helena kõrval ja olin vait. Mõtlesin kõigele ja leidsin, et midagi pole küsida, midagi pole öelda. See oli nii kuradi loogiline. Sa teed, mida iganes heaks arvad. Tähtis pole see, mida sa teed, vaid kuidas see mõjub..

“Selle lehmakotleti jutuga läksin liiale, ma arvan,” ütles Andreas.

“Aga visioon on põhiline,” lisas ta ja pistis laualt kaasa võetud pooliku burgeri tervenisti suhu.

SEITSMETEISTKÜMNES

Uue lõpu alguses ei paista kunagi valgus.

See tähendab seda, et miski ei lähe paremaks, kuigi see nii võib näida. Sest kõike olnut ei saa lihtsalt olematuks muuta. Ja isegi kui saaks, poleks keegi kindel, kas see oleks ikka kõige parem lahendus.

Kõik, mis juhtuma hakkab, on tulevik.

Kõik, mis möödab on, kirjutatakse minevikku.

Kuid kõige selle vahepeal on ruum, kus me elame.

See hetk.

Ja seda alaväärtustatakse sageli.

Hetk on järgmine:

Me oleme just jõudnud tagasi kiirsöögi restoranist, kus Andreas külastajatele hariva loengu pidas, kui Merike meile ülrõõmsalt ukse peale vastu kargab ja Andreasele kaela hüppab:

“Jaanika kirjutas, et me saame tema korterisse elama minna, kui me tahame! Ja ta saatis meile isegi kaks laevapiletit juba selle pühapäeva õhtuks!”

Me kõik oleme üllatusest keeletud peale Helena, kes naeratab ja ütleb:

“Te olete selle võimaluse ära teeninud, tibukesed,” ja läheb oma tupp riideid vahetama. Tal on tulemas mõni järjekordne kahtlane kohting, millest me keegi midagi ei tea.

“Andreas, musi, kas sa kuulsid? Me saame siit kohe minema minna,” rõõmustab Merike. “Sa oled seda ju kogu aeg oodanud!” Ta on tõesti rõõmus.

“See on fantastiline!” ütleb Andreas. See ei kõla, nagu see peaks kõlama. “Me läheme kiiremas korras,” lisab ta.

“Ma hakkan juba pakkima siis,” ütleb Merike.

Andreas toetab selja vastu esiku uksepiita ja ütleb mulle:

“Viimaks ometi saan ma siit kadunud hingede keskelt minema.”

Mina ei ütle midagi.

Ma mõtlen sellele, mis edasi saama hakkab.

Sellised asjad ei käi nii lihtsalt halva lõpuga muinasjuttude maailmas. Et ühel hetkel oled sa valelik liiderdaja ning teisel hetkel armastav perseisa, kes alustab kõike otsast peale. Nagu elu olekski üks katoliiklik süüdimatus, kus sa käid pühapäeval kirikus, saad patud andeks ja oled jälle puhas leht. Ja nii igal nädalal. Ma ei taha seda uskuda.

“Ebaõiglus” on see sõna.

Samas, mõeldes minu enda kogemusele, peaksin teadma, et kõik ei ole alati tasakaalus. Vahel võib olla tegu ka lihtsalt halva juhusega. Aga ma ei mõtle oma kogemusele. Ma pole sellele mõelnud juba mõnda aega. Polekski midagi mõelda.

Andreas paneb sigareti põlema.

Helena on oma toas ja vahetab riideid.

Merike tõenäoliselt ei suuda kuidagi otsustada, milliseid asju kõigepealt pakkida, ning vaatab ükshaaval läbi kõiki oma kappides leiduvaid riideid.

Andreas mõtleb, suitsetades oma pimedas toas ukstelävel.

Mina istun köögis ja teen külmkapist leitud materjalidest salatit.

Kurk ja tomat ja hapukoor ja sibul ja majonees ja sool ja pipar ja till.

Kõik on harjumatuult vaikne. Kuigi ühest toast on kuulda, kuidas Merike asju pakkides laulab, ja kuskil räägib Helena telefoniga.

Mõne päeva pärast ei ole enam Andreast ja Merikest.

Mingi teatud aja jooksul kaome me kõik, aga see ei ole lohutus.

Miski pole püsiv.

Andreas Kalda unistus on täitumas. Lõpuks ometi saab ta siit minema. Merike tasus ennast ära. Kogu see aeg, mis ta Merikesele valetanud on ja teda petnud, on teeninud tema jaoks otsest kasumit.

Andreas tuleb minu juurde kööki, vaatab, kuidas ma kurki löikan, ja ütleb:

“Perenaine oled!”

Ma naeratan.

“Keegi peab ju Merikese kohustused üle võtma, kui te nüüd Rootsi lähete, ...ja Helena see kindlasti ei ole.”

Me mõlemad naerame.

Andreas ütleb, et ma ei oleks nii mõtlik. Et ma ei norutaks. Et ma peaksin nende pärast rõõmustama. Aga ma ei suuda kuidagi. Mul on üksijäämise tunne. Ja ma kardan seda.

“Tahad, ma annan sulle tasuva töö näiteks?” küsib Andreas.

“Et ma hakkaks su morbiidset meelelahutusäri jätkama, jah?” olen küüniline.

Kuigi Andreas on ebainimlikult külm jätis, vajan ma teda. Ma ei suuda temast loobuda. Jah, ma vajan teda. Mitte nagu sõpra, vaid kui kaaslast. Kes teab, kuidas asjad on.

Temaga on mul alati huvitav. Temaga on alati millestki rääkida

“Sa oled ikka nii oma eelarvamustes kinni,” ütleb Andreas.

“Ma teen parem oma firma, mis pakub omakestele võimaluse oma kalleid kadunukesi mumifitseerida. See oleks uus nišš surmatoodete turul ja ma usun, et ma oleksin selles tõesti hea. Selle suund oleks veidi sinu omale vastupidisem. Aga küll ma läbi löön. Mõtle:

Sa ei pea mitte oma lahkunud kallimast loobuma – sa teed tast hoopis topise, kes sul aegade lõpuni toanurgas seisab.”

Andreas irvitab.

“Sul on ikka eriti kõvad plaanid.”

“...Ja enne surma kirjutan teist kõigist veel ühe bestselleri,” ütlen Andreasele võidukalt ja annan talle salatikausi. See annab mulle võimaluse sinu nimeks panna Siim, Asko või Ott, nii et ükski naine, kes seda lugema juhtub, sind enam ei taha.”

“Maitse, kas on normaalne?”

Andreas sööb kaks lusikatäit salatit ja noogutab isukalt.

“Kui ma sind esimest korda nägin, arvasin, et sa oled üks parandamatu kontorisitt. Selline tüüpiline noor rahainimene, kes pidevalt mõtleb, et mis ta siis teeks, kui tal nii ja nii palju pappi oleks. Selline..., tead küll, mida ma mõtlen...”

“Karjääriinimene?”

“Just, ...aga nüüd kuulan sind ja leian, et sa oled hoopis teistsugune.”

Nii et ma ei olegi üks neist sadadest tuhandetest noortest, kes elavad palgast palgani oma järelmaksude, liisingute, laenude ja madalariskiliste investeringute lõputu tarbimise maailmas. Aitäh, Andreas. Pärast kõike seda, mida ma nendega koos olles märkama olen õppinud, on see sama hea, kui ma teeks Andreasele komplimendi selle kohta, kui hästi ta tüdrukuid lollitada oskab.

Räägi midagi, mida ma ei tea.

Mõne hetke pärast ütleb Andreas:

“Kui sa tõesti minust või meist kõigist kunagi kirjutama peaksid, siis pane minu nimeks Sass. Mul oli üks lahe tuttav kunagi, kellega oli alati äge pidu panna ja tüdrukuid vaadata.”

“Sass on jabur ja süüdimatu nimi,” ütlen Andreasele. “Ei pane.”

“Mhhh,” teeb Andreas pettunud näo.

Merike kargab järsku kööki sisse. Tal on seljas imelühike tenniseelik ja jalas valged põlvikud. Väga armas. Ta on nagu väike laps, kes kannatab hüperaktiivsuse all.

“Tead, ...ma mõtlesin, et ma ei võta midagi kaasa!”

Ta on lausa hüsteeriliselt õnnelik.

Kui ma teadnuks siis, kuidas see lugu lõpeb, oleks ma öelnud talle midagi selle kohta, et mineviku eest põgeneda on võimalik ainult siis, kui sa ei sea tulevikule erilisi lootusi. Tulevikul on see õel omadus pidevalt muutuda.

Sellepärast ei tohigi.

Kuid ma ei teadnud siis, kuidas see lugu lõpeb.

“See on hea mõte,” ütlen Merikesele, “sa alustad algusest, mitte poole pealt.”

Kurat, kui irooniline see tagantjärele vaadates tundub.

Merike naeratab ja lippab oma tupp tagasi.

Andreas vaatab mulle otsa.

Tema silmis on isalik pilk. Mina ei mäleta oma isa pilku. Aga ma kujutan ette, et oli selline siis, kui ma juba kuuekuuselt esimesi mõtestatud sõnu hakkasin ütlema.

See, et sa alustad algusest, mitte poole pealt, oli see, mida Andreas oli mulle öelnud siis, kui me alles esimesi kordi rääkisime ka veidi tõsisematest asjadest kui seks või surm.

“Tibukesed, tulge sööma!” hõikasin kõva häälega, kuna salat oli just valmis saanud.

Helena kutsus meid tavaliselt tibukesteks.

Sest me olime nii süütud, nagu ta armastas öelda.

Temaga võrreldes tõenäoliselt küll.

Välja arvatud Andreas muidugi.

Ta on saatan, ütles Helena alati naljatamisi.

See on meie viimane ühine söömaaeg.

Ja kui ma teadnuks, mis edasi saab, oluaks sellel veel sügavam tähendus. Sellistesse olukordadesse annab alati mingi tasandi sisse põimida.

Piiblit mäletate?

Mis juhtub järgneva kahekümne nelja tunni jooksul muudab oluliselt asjade käiku. Ma teadsin, et miski ei lähe kunagi päris nii nagu plaanitud.

Kätte jõuab pühapäev, mil Andreas ja Merike lahkuma peaksid. Huvitav, et meie keele kontekstis on sõnal “lahkuma” kaks sisulist tähendust.

Mis edasi juhtub, on see, et inimesed hakkavad surema.

Merike peaks meid juba sadamas ootama. Ta oli eelmisel öhtul tahtnud veel oma vanematele öelda, et läheb mõneks ajaks Stockholmisse tööle. Helena peaks pärast tööd sadamasse hüvasti jätma tulema. Mina peaks Andrease kohale sõidutama, sest ta ise on kaks päeva järjest maani täis olnud. Kõik algas sellest, kui ta sai teada, et ta on juba järgmise nädala alguseks muretult selle maa tolmu jalgadelt pühkinud.

Niisiis. Käes on viimane päev.

Mina juhin, minu kõrval on purupurjus Andreas, kes parasjagu mulle isetehtud isamaalist luuletust ette kannab:

“MU SÕNADES PEIDUS ON TÕDE,
 MU MÕTETES HIIGLASLIK TUUM.
 MEID MILJONIT VENDA JA ÕDE,
 KOKKU SEOB MAAILMARUUM.”

“See on eestlastest,” selgitab Andreas, tuuma puudumist märkamata, ja joriseb edasi, aeg-ajalt sõrmedel silpe kokku lugedes ja vahepeal totramaid riime rõhutades.

Andrease istme all on pooleldi täis pooleteistliitrine vermutipudel.

“Kuula nüüd:

MINA OLEN ALATI,

OLNUD SULLE USTAV.

SINA TEGID SALATI,

MINA TAHAN KUSTA.

See on selline naljaluuletus.”

Andreas tuletab mulle meelde seda inimest, kellega ma kunagi, ühel teatud eluetapil korterit jagama olin sunnitud. Just nende luuletuste pärast. Nii sisutud, ma mõtlen. Kuigi ta on ka väga purjus. Ma tunnen inimesi, kes oma kõige selgematel hetkedel ka sitemaid riime teevad. Ja seda veel täie õhinaga.

“Ära autosse kuse,” ütlen mina, “see oleks jälk.”

Andreas loob riime kodutust mehest, kes prügikastist sööb ja oma koera puust toki otsaga torgib, et koer ei tooks rohkem kirpe, kes kõik liha luudelt ära närivad. Või kuidagi nii see oli.

“Sind võetakse tollis kinni ja pannakse türmi, kui sa kainemaks ei kavatse saada,” ütlen Andreasele.

“Ma türmin neile jalaga näkku!!!” praalib Andreas ja ütleb: “Nüüd tahaks sortsu mingit viskit kah. Kaua ma ikka seda vermutit larbin?”

“Eilsest pärastlõunast saadik,” värskendan ta mälu.

“See oli retooriline,” poriseb Andreas, “viskit tahaks ikkagi.”

“Katsu nüüd olla, ...küll sa laevas jood, ...sul pass on üldse kaasas või?”

“See Helena, kuradi hoor, ...see toob sadamasse ja ta pidi meile pappi ja pileteid ka andma veidi,” Andreas on nagu meremees. Kolme päeva habe ja vaimutud roppused. Ma pole varem kuulnud teda Helena kohta nii konkreetset hinnangut andmas. Huvitav.

“Pass on tähtis, raha on pohhui,” leian mina. Need sõnad sobiksid rohkem Andrease suhu. Naljakas, kuidas rollid võivad vahetuda.

Võib-olla on see sellepärast, et minu pass on kuskil politseijaoskonnas, selle toimiku vahel, mis räägib pommiähvardusest ühele kesklinna hotellile.

Telefon heliseb kuskil Andrease taskus.

“MA LOODAN, ET SA OLED VÄHEMALT ILUS!!!” võtab Andreas hüüatusega kõne vastu. Huvitav oleks hetk siis, kui helistaks keegi nekroloogi või surmakuulutuse asjus. Paraku aga mitte. Nii et asi on naljast kaugel.

“Helena tahab sind hoopis,” annab Andreas pettunult telefoni mulle ja valmistub ise hoopis vermutipudelit avama.

“Jah, kuulen,” võtan telefoni ja ütlen torru, seda ühe käega kõrva ääres hoides.

“Merike sai teada, et Andreas petab teda ja lõikas endal meie täna vannitoas veenid läbi. Kui ma jõudsin oli juba liiga hilja. Merike on surnud.”

“Mida?” küsin aru saamata, mida Helena seletab.

“Merike lõikas endal veenid läbi. Kiirabiarst arvas, et umbes kella üheteistkümne-kaheteistkümne vahel. ...Andreas oli oma dokumendid arvutis lahti jätnud – kõik postkastid, mida ta kasutas, ja armukeste kontaktandmed, ta pole kunagi nii lohakas olnud, aga vist ta täis peaga unustas. Sealst Merike tõenäoliselt tõe jälile saigi. Helistas mulle hommikul, nuttis ja karjus ja seletas, et ta teab, et Andreas on teda kogu aeg petnud ja talle valetanud...”

Helena tõmbas hetkeks hinge, ta rääkis nii kiiresti, et hapnik sai vahepeal otsa.

“...ma ütlesin, et ma poleks uskunud, et Andreas üles tunnistab, ja ütlesin talle, et ärgu olgu nii vihane. Ta karjus siis, et me oleme kõik teda kogu aeg lollitanud, ja tahame hoopis ta sugulaste või tuttavate korterit saada ja ta ei taha enam elada...”

Ma ei usu oma kõrvu. Merike polnud ju loomu poolest hüsteerik.

“...ta muudkui korrutas, et kuidas me võisime nii teha”

“Kuidas temaga on praegu?” küsin mina.

“Kuidas olema peab? Sa ei saa aru? Ta on surnud. Merikest ei ole enam!!! Kas sa ei saa aru või?” karjub Helena telefonis.

Mulle hakkab kohale jõudma, mida Helena räägib.

“Kus te olete praegu?”

“Sõidan sadamasse, jõudsin linnapiiridesse just,” vastan auto-
maatselt.

“...Ja ma rääkisin, Elinaga... ta on mu õde, kui sa veel ei tead-
nud, Andreas oli see mees, kes temaga tol pärastlõunal oli!”

“Kuidas palun?” Ma ei saa aru.

“Te jääte Elinaga kokku ja lähete ise Andrease ja Merikese
asemel.”

Mulle tundub, et Helena on lolliks läinud. Miks ta sellest mulle
varem ei rääkinud. Kuigi jah, ta on ülimalt Elina sarnane.

“Andreas Kalda kasutas sinu tüdrukut ära, sest sa ei pööranud
talle ise piisavalt tähelepanu.”

“Kust sa tead seda?” küsin mina.

“Loen praegu Andrease toas. Ta pidas oma vallutuste kohta
päevikut, ...seesama, mida Merike luges. Kõik on kuupäevadega
kirjas.”

“Helena...” ütlen mina.

“...Ära tee midagi mõtlematut, mul on kõik läbi mõeldud, sa saad
Andrease passiga tollist läbi, sest te olete välimuselt üsna sarna-
sed...” karjub Helena telefoni, et ma ikka kindlasti kuuleks.

Mõtlen korraks Helenalt saadud teabe üle ja ütlen täiesti rahu-
likult:

“...kui ma veel viie minuti pärast elus olen, ...siis päästa mind
teist korda veel.”

See on tüüpiline šokikäitumine, et sa reageerid paanikaolukorras ootamatult rahulikuna. See töötab ka vastupidi.

“...Oota!!!” karjub Helena telefoni.

Telefon kukub maasturi põrandale.

Andreas minu kõrval on ametis mingi seosetu möla suust välja ajamisega.

Ma löön teda vastu õlga, piisavalt tugevalt, et ta tähelepanu mulle koondada suudab.

“Andreas, mitu naist sul Lasnamäel olnud on?”

“Oota, ma mõtlen,” ütleb Andreas. Talle on alati meeldinud oma saavutustest rääkida.

“Üks. Sellel aastal. Üks aeroobikatreener, kellega kuskil ööklubis tuttavaks sain.” Andreas mäletab oma armukesti vähemalt üldjoontes.

“Mis ta nimi oli?”

“Ei mäleta mina,” ütleb Andreas ja jätkab: “Tal oli valge Opel, ja ta rääkis, kuidas ta mees on ainult töö ja ei pööra talle üldse tähelepanu, ja kuidas tal on kogu aeg hirm, et mees jätab ta töö pärast maha või midagi sellist. Ja mees oli tal eriline lõngus, ...mingi kontorirott... kilemüüja või midagi... ma ei mäleta, ta rääkis tast kogu aeg ainult, mul oli tõsiselt tegu tema ärarääkimisega...”

Andreas pihib mulle minu enda patte.

Mina ei pööranud piisavalt tähelepanu.

Ma olin ikka nii nii rumal.

“Andreas, ...see oli minu naine!” ütlen ma ja mu parem käsi klõpsab lahti Andrease turvavöö. Andreas ei saa justkui millestki aru ja vaatab mulle mõistmatu näoga otsa.

“...Ja mulle ei meeldi, kui sa mu naist kepid.”

Vahetan käiku ja vajutan kaasi põhja. Mootor kogub pöördeid.

“Ma ei teadnud seda,” ütleb Andreas, ennast õigustavalt. “Saad aru ju...?”

Ma ei saa aru.

Ma olin kilemüüja, kellele on tähtsam oma kilet müüa kui oma naise heaolu.

Kuidas ma võisin nii lapsik olla?

Spidomeeter tõuseb järjest kiiremini. Liiklus on hõre. Miski ei takista mind.

Kiirusel 80 km/h vastu betoonseina sõites on ellujäämise tõenäosus veel üsna suur.

Mitte suur, vaid olemas.

Suurematel kiirustel langeb see järsult.

“Andreas Kalda,” ütlen mina.

Andreas karjub kõrvalistmel, kui ta saab aru, miks ma sõidan juba kiirusega 90 km/h.

“Surm on looduse kaitsereaktsioon, mis ei lase meil inimestele rohkem kurja teha.”

Andreas karjub, et ma pidurdaksin.

“Ütle ka midagi tarka...” lisan mina.

“See on su viimane võimalus.” Selgitan talle olukorda.

Andreas karjub ja hoiab kahe käega armatuurist kinni.

Turvavöö on ennast tema küljest lahti kerinud.

Murdosa sekundi pärast teen järsu liigutuse rooliga paremale, tunnen kuidas maasturi esirattad tänava äärekivisse põrkuvad, ja ma ei mõtle enam millelegi.

“Kas te soovite säilitada mõtteid enne sulgemist,” küsib arvuti minu peas.

See oli unine pühapäeva pärastlõuna, kui kuldkollane Honda HRV kommipoe aknast komeedina sisse lendas ja põlema lahvatas.

KAHEKSATEISTKÜMNES

Kõik, mis on selja taga, on lihtsalt üks lugu.

Üks jutustus, mida me enam muuta ei saa. Parim, mis me saame teha, on loota, et kõik, mis edasi tuleb on ilusam ja helgem. Ja et läbielatud hetked ei tule mitte kunagi meie unenägudesse kummitema. Sest nad on kõigest üks raamat, mille sisu me muuta ei saa. Kui tühine see ka poleks, jääb see ikkagi nende kaante vahele.

Helena annab mulle niiske desinfitseeritud salvrätiku, millega ma oma näo verest puhtaks saan pühkida. Selleks kulub neid rohkem kui üks.

“Ma olen sulle väga tänulik, ...kõige eest,” ütlen Helenale.

“Pole tänu väärt.”

“Aga kas sa võiksid mulle paari asja seletada?” küsin Helena käest, kui me sireeni huilates ja vilkurite sähvides punase tulega ristmiku ületame.

“Ega minagi kõike tea.”

Ma ei hakka küsima, kust ta kiirabiauto sai. Mul ei ole vaja teada, kuidas samal ajal kui kiirabiarstid vannitoas Merikese elutut keha uurisid, hiilis Helena korterist välja. Mul ei ole vaja teada,

kuidas ta autojuhist lahti sai. Kõik, mis loeb, on see, et ta leidis mu üles. Ja mul on kohutavalt palju õnne olnud.

“Miks sa mind hotellist välja tõid, ...või tähendab, miks sa mulle järgi tulid tol hommikul?”

“Sa tundusid seda vajavat!”

Ma olen veidi aega vait.

Otsaesisest haavast tuleb järjest rohkem verd ja see nagu ei kipukski seisma jääma.

“Kas Andreasel ja Merikesel oli mingi muu suhe ka või oligi ikka see korter ainult, mida Andreas tahtis?”

“Ma arvan, et kunagi oli. Aga see muutus pärast ühte sündmust, aga sellest Andreas kunagi ei rääkinud. Ta ainult vahel ütles, et ta ei andesta seda endale kunagi. Ja see, et ta kogu aeg Merikese kõrvalt teiste naiste järel jooksis, oli lihtsalt tema... mmm, ...Sisyphose kivi, ...vist on nii?” ütles Helena.

Ma tean, mis see võis olla, mida ta endale ei andestanud.

Helena näol on kõigea leppiv naeratus.

Tema teadis ka.

“Mis sa Elinale ütlesid, kui sa talle helistasid?”

“Tõtt.”

“Räägi, palun,” tunnen huvi.

“Ütlesin, et mul on siin üks mees, kes sind väga armastab, ja kui sa teda kunagi veel näha tahad, siis ole kahe tunni pärast sadamas.”

“Mis ta ütles?”

“Küsis, kes ma olen ja kas see on nali, ta arvas, et sa oled surnud.”

“Huvitav, miks?”

“Kohe, kui Andreas su haiglast ära tõi, pani ta lehte sinu surmateate.”

“...ja mulle ei öelnud ta seda kunagi!!!”

“Ta tahtis, et su minevik ei hakkaks sind segama. Ta tahtis, et sa saaks olla see, kes sa oled.”

“Ja kes ta arvas, et ma siis olen?”

“Ma arvan, et Andrease jaoks olid sa midagi sellist, nagu ta ise oleks tahtnud olla. Noor, edukas, püüdlik, kohusetundlik...”

“...Aga ta ütles kogu aeg, et...”

“...Me ütleme pidevalt asju, mida me ei mõtle, ja saame selle tõttu ka kogu aeg haiget. Ja mitte ainult meie, vaid ka inimesed, kellest me võibolla tegelikult hoolime.”

Andreas Kalda – tugev, tark, kiire, andekas, vihane, sõltumatu visionäär, kes oli mulle kogu aeg, kui ma halasin oma mannetust allakäigust, toeks, oli tegelikult väiklane ja silmakirjalik poisike, kes kartis oma olukorraga midagi ette võtta.

Kui su kõik autoriteedid osutuvad alati nõrkadeks sitakottideks, paneb see sind ühel hetkel mõtlema sellele, et äkki sul ei olegi vaja kedagi, kelle järgi joonduda, sest su isiklik nõrkus on see, millega saa niikuinii hakkama saad.

Minu isiklik nõrkus on see, et ma olen alati üritanud olla selline, nagu mult oodatakse.

Olla parim.

Olla number üks.

Olla sõbralik.

Olla viisakas.

Teate küll.

Ja mul on sellest siiber.

“Helena...”

“Jah?”

“Kas ma saan õnnelikuks?”

“Jah.”

“Kuidas sa nii kindlalt saad öelda?”

“Sest ...

...Kõige tähtsam on see, et sa tead, mida sa tahad”, ütleb Helena.

“Kas sina saad õnnelikuks?”

Helena hakkab naerma.

“...Mu üks suurim unistus täitub just praegu siin koos sinuga. Seda ei saa alahinnata.”

Oleme iga hetk jõudmas sadama territooriumile.

Helena annab mulle kaks passi. Ja pruuni ümbriku.

Mina olen nüüd Andreas Kalda.

Kõik mis oli enne, ei oma mingit tähtsust. Kõik, mis ootab ees, on minu päralt.

Elina ei tea seda veel.

Ma kohtun temaga ja ütlen, et me läheme nüüd ära. Ja ma ei tea, kunas me tagasi tuleme. Me lihtsalt jätame kõik ühte kohta maha ja liigume ise edasi teise.

Nii muudetakse elusid.

Nii luuakse tulevikku.

Ja see on palju lihtsam, kui me oleme arvanud.

“Üks asi veel...” ütlen Helenale.

“Noh?”

“Miks ma haiglasse sattusin?”

“Pärast hotelli tekkis sul posttraumaatilise šoki sümptomina lühiajaline amneesia. Ma viisin su enda töö juurde, et sind korda teha, kuna su organismi ressursid olid ammu otsakorral ja viimaste päevade alkohol tahtis sind ära tappa. Kuid niikaua, kui ma valveõega rääkisin, olid sa kadunud. Ma ei tea, kuhu sa läksid. Mõne aja pärast tõi Andreas su tagasi, kuid veidi veel räbalamas olukorras...

Hetk.

Ma mäletan nüüd kõike.

Sellel õhtul toimus kõik nii:

Ma ei teadnud, kui kaua olin juba kõndinud, ja kui oleksin teadnud, ei muutnuks see midagi. Aeg ei omanud tähtsust juba nädalaid või isegi kuid. Või vähemalt nii mulle tol hetkel tundus. See oli lihtsalt üks järjekordne ahistav mõõde, mis ei lubanud unustada minevikku ega peatada asjade edasist käiku. Ma suutsin vaevu mõelda möödunud sündmustele ja veel vähem olukorrale, kus viibisin hetkel. Käed külmetasid ja olid värvunud sinakaslillaks.

Olin teel igasuguse tundetuse maailma.

Oli peaaegu et ideaalne suveõhtu, kui välja arvata see tuul, mis mulle alati vastu puhus, kuhupoole ma ka ei läinud. Tänu sellele tuulele tundsin, kuidas mu rind põleb ja lugematu arv pisikesi nõelu torgib mu nägu. Silmad valutasid järeleandmatult ning fokuseerisid ainult mingi kindla punkti asfaldil, minust mõned meetrid eespool. Neis oli tõenäoliselt rohkem verd, kui mu ülejäänud kehas kokku.

Kui ma oleksin hobune, lastaks mind maha, et ma ei piinleks.

Vastutulevad inimesed ja majad, millest möödusin, jätsid endast maha vaid mittemidagiütlevad varjud.

Lisaks ajale oli kadunud ka orientatsioon. Mul polnud vähimatki aimu sellest, kus ma viibisin ja veel vähem sellest, miks ma seda teen.

Mind vabastati järk-järgult kõikidest dimensioonidest.

Ma ei kuulunud enam kuhugi.

Vabanemine mõtetest ja kehast. Vabanemine sammhaaval kõiki-dest minu kohta käinud omadussõnadest.

Vabastati kõigest, mis tuttavatele minu puhul oluline oli olnud.

Kiirtee kuulumatusse.

Lootsin, et suren võimalikult kiiresti.

Arvuti minu peas: "Kas te soovite säilitada oma vanust, enne sulgemist?"

Ma ei kuulunud enam kuhugi.

Kas soovite säilitada välimust?

Higistasin justkui verd. See tundus kui kraatrist väljunud laava, mis külma õhu käes kiiresti kiviks tardub. Soonte sisepinnad sügelesid ja kui mul oleks olnud selleks vähimigi võimalus, keeranuks ma ennast lihtsalt tagurpidi.

Jah, just nii nagu kinda – sisemine pool välja.

Kuumalained üle kogu keha vaheldusid kramplike külmavärinahoogudega. Kõik minu sees põles. Ühel hetkel ei tundnud mu keha midagi ja teisel muutus enesetunne väljakannatamatult piinavaks, hetkeks mõtlesin, et äkki ma plahvatan. See oli meeldiv mõte nende väheste hulgas, mida mu aju üldse mõelda suutis. Ma palusin jumalat, kõiki jumalaid, et ma lendaks õhku, kasvõi kohe, mitmekümneks pisikeseks tükiks ja mulle antaks võimalus olla linnakoristaja leib või mõne näljast nõrkenud hulkuva hundikoera kerge saak.

Mu füüsiline vorm anus seda.

"Kas soovite säilitada oma keha enne sulgemist?"

Oli selgelt tuntav, kuidas terve organismi iga viimane kui rakk tahtis eksisteerida sõltumatult teistest, poolduda ja alustada elu otsast peale kordamata vanu vigu, aga ainult mitte minu kehas. Kuid midagi ei juhtunud.

Nägemine taastus hetkeks. Korraaks olin uuesti elus. Midagi olulist ei muutunud, ehk ainult pea hakkas veel rohkem valutama. See ei tähendanud midagi peale selle, et olen veel elus, hulkrakne organism.

Kujutasin ette, kuidas tibatillukesed päkapikud, kes täidavad mu ajurakkude kohustusi, toksivad oma väikeste kirkadega kolba sisse pisikesi auke, olles ajendatud soovist hingata vaid mõned sõõmud õhku, kuna mõlemad kopsud olid oma ülesande täitmisega suurtes raskustes.

“Mõtteid?”

Kõrvus kostus südamelöökide kiire taustamuusika. Mida kiiremaks see läks, seda kiiremas tempos astusid jalad. Mõtlesin jaamast väljuvale rongile. Järjest sagedamini kolksuvad rattad üle rööbaste liitekohtade.

Hääbuva mõistuse hüsteeriline appikarje.

Nägemine kadus uuesti hetkel, mil rinnakorv täitus õhuga ja taastus mõne aja jooksul pärast süsihappegaasi väljumist. Meelekohtadel tukslesid väikesed veresooned ja higipiisad voolasid aeglaselt üle põskede alla, langedes sealt veel kuivale tänavasillutisele.

Seda oli kuulda. Hääl, mis tekib siis, kui vannitoa kraan jääb ööseks tilkuma. Hommikuks on sealt tilk tilga järel tulnud liitreib vett.

Tundsin, et keha hakkab tühjaks saama.

“Ainevahetust?”

Ei.

Liikusin järjest kiiremini. Võib-olla isegi jooksin, sest inimesed tänaval lendasid minust mööda ja jäid kaugemale seljataha. Või see toimus ainult mu peas. Ajus, mis polnud veel oma tegevust lõpetanud.

Suu oli kuiv ja keel oli kare nagu nõudepesulapp. Miski kurgus takistas neelatamist. Jälle tundsin, et ma ei saa hingata. Ma isegi ei tahtnud hingata, aga üksi elunditest ei küsinud oma tegevuseks luba. Nad hingasid ise, kui tahtsid, pumpasid verd, kui seda paremaks pidasid, määrasid ette liigutusi ja mõtteid nii, et kõik mis minus vähegi iseseisvat oli, oli surutud ühte pimedasse nurka ajus ja ei omanud vähimatki sõnaõigust mu edasise käekäigu üle.

Oleksin tahtnud nutta, aga kehas polnud piisavalt vedelikku, et lubada pisaraid ja seetõttu moondus nägu vaikivaks eemaletõukavaks grimassiks. Niigi tuule käes pragunenud huuled tõmbusid pingule ning nendes olevad veresooned avanesid ja lõug kattus kiiresti sooja verega.

See põletas.

Kusagil sees oli toimunud revolutsioon. Keha võttis üle enda juhtimise ning kukutas endise peremehe troonilt. Ma olin juba kaotanud.

Kas soovite veel midagi tunda?

Üksikud vihmapiisad langesid asfaldile. Maapind kattus piskeste märgade täppidega üksteise kõrval. Need, kes avasid vihmavarjud, kuulsid peade kohal tasast krabinat.

Poole minuti pärast oli vaikne tibutamine muutunud taevast alla voolavaks veeks.

Murdosa sekundi pärast seisin keset tiheda liiklusega sõiduteed, läheneva kuldkollase maastikuauto tuledevihus ja kuulatasin märjal asfaldil libiseva rehvi ning vilisevate piduriklotside tardumapanevat sümfooniat. Lõpuks see juhtub.

Puruneva tuuleklaasi ragina ning autojuhi ehmunud karjatuse saatel saabub vaikus ja pimedus.

Ärkan haiglas ja vene aktsendiga öde hoolitseb minu eest.

Siit edasi te juba teate.

Kiirabibuss peatub terminali ees, kus seisab mulle tuttav tüdruk. See, kelle kohta ma tavatsesin öelda “minu musi”. See, kellega ma tahtsin oma ülejäänud elu koos veeta. Ma astun kiirabist välja.

Kuulen, kuidas Helena ütleb:

“Unusta meid.”

Ja ma naeratan ja ütlen:

“Me veel kohtume.”

Helena naeratab oma kõige-nõus naeratust.

Kusagil ajalehetoimetuses võetakse Andrease mobiili number seinalt maha, kuna see ei vasta enam. Seda teenust ei paku praegu keegi.

Ja see idee on veel patenteerimata.

Äriregistri telefoninumbri saate mõnelt neiult, kes infotelefonile vastab. Ja kelle nimi on Agnes, Anu, Anneli, Kerli, Mariliis, Kristina, Katrin, Liis, Elina, Maria, Marleen, Piret, Helen, Ave, Reelika, Reni, Evelin, Kadri, Ingrid, Veroonika, Kristel, Moonika, Helja, Kristi, Kirsti, Jaana, Jaanika, Liisa, Liina, Kätlin, Merike, Tiina, Tiiu, Triin, Kertu, Kersti, Katrin.

Või midagi muud, mis Andreasel praegu meelde ei tule.

Või minul, ma tahtsin öelda.

Musi ootab.

Ta märkab mind. Ta tuleb joostes minu juurde ja vaatab mulle otsa.

“Sa oled katki igalt poolt!” ütleb ta ja puudutab mu laubal olevat haava.

“Aii!” ütlen mina ja tõmban pea korraks eemale.

Kaelast käib ragin läbi. Huvitav, et ma üldse kõnnin.

“Aga sa oled vähemalt elus!” ütleb ta ja võtab mult kahe käega ümbert kinni.

“Õrnalt palun! Mul on siit roided katki veidi!” juhin musi tähelepanu.

Järgmised hetked on need, mis määravad meie edasise elu. Tema ei tea seda veel.

“Kuula mind hästi tähelepanelikult,” ütlen talle ja võtan ta käevangu ning me lonkame terminali sissepääsu poole.

“Meil on praegu tühi korter Stockholmi kesklinnas. Meil on sinna kaks ühe suuna piletit. Ja minul on üks teine pass. Ja ka sinul. Laev väljub veerand tunni pärast.”

Kogu oluline info sai pakitud ühte lausesse.

“Kas sa tahad kõike otsast peale alustada, nii et meie samad vead enam ei korduks, ja oled valmis ka mulle andma andeks, et ma ei pööranud sulle piisavalt palju tähelepanu ja olin vahel liiga ükskõikne ja enesekeskne.”

Ja teise lausesse.

“Ja palun ütle, kas jah või ei. Kui jah, siis seletan hiljem pike-malt.”

“Ma tahan sult last,” ütleb Elina ja vaatab mulle otsa.

Nagu vanasti. Nagu kiisumiisu.

Ta tahab last, kes ei saa kunagi tundma oma isa. Ta tahab last, kes kunagi ei tea, millise näoga ma teda vaatasin, kui ta kuuekuuselt esimesi sõnu ütles.

“Ja ma tahan, et sa valvaksid mind, kui ma kardan, ja ei oleks enam kunagi surnud, ja ma ei peaks mõnest päevalehest neid jube-daid surmateateid jälle lugema su kohta,” lisab ta. “Ja ma tahan sinuga koos tulla kuhu iganes.”

Ta on mul käes. Ära räägitud. Ja olgem ausad, tal on ikka väga kena keha. Ja ta on voodis hea. Ja tema ei tea tulevikku. Mina tean.

Vaatan oma passipilti, mis on minuga sarnane. Passipildi nägu on ainult tervem.

Minu nimi on Andreas Kalda.

Ma võitsin mängu.

Mind ootab ees uus elu.

Ja see algab täna.

BONUS TRACK

Te ei teaks seda lugu ja te ei oleks seda kunagi teada saanudki, kui täna hommikul umbes neli tundi tagasi poleks mu telefon mind magusast hommiku-unest äratanud.

“Mhm,” võtsin ma kõne ise pooleldi magades vastu.

... *vaikus*... “Teil on seal varahommik vist?” kuulsin noore naise häält. See oli kahtlemata maailma kõige ilusam hääl.

“...H E L E N A ?“

“...Näed... tunned ära küll... kuidas sul läheb???”

“Sa pidid mulle pool aastat tagasi helistama juba... Ma ootasin... Peaaegu iga päev,” räägin sosinal telefoni, sest Elina keeras parasjagu teist külge ja nohises läbi une justkui tahaks ta juba ärgata.

“Mul ei olnud aega... kinnisvara müügiga läks kauem, tead küll seda Eesti bürokraatiat...” ütles ta kiirustades.

“...Helena...”

“Jaa?”

“Kus sa oled...?”

“Jõudsin just nädala eest Riosse, ...meil on siin lahe korter.”

“Mitme toaline?”

“Kolm tuba, väike bassein ja terrass...”

“Väga hea...”

“Millal sa jõuad, Andreas?”

Vaikus... „...kasvõi homme...”

“Väga meeldiv, helista mulle sellel numbril, kui lennujaamas oled.”

“OK.”

“Musi, ma ootan...”

Tõusin voodis istukile ja vaatasin läbi ribikardinate kevadhommikusse. Meie aknast on sellel kellaajal alati näha kaugemal lennuväljalt idataevasse tõusev Boeing. Tõusin püsti, et paar hommi-kuvõileiba teha ja uudiseid vaadata. Tõmbasin teksad jalga.

“Kes see helistas, kallid?” küsis Elina silmi avamata.

“Üks vana tuttav...”

“Saate kokku?”

“Mingi kell jah,” ütlesin ja seadsin sammud köögi poole.

“Musi, ma lähen õue...” hõikasin ükselt ja astusin trepikotta.

Milligipärast ei olnud mul huvi ei uudiste ega toidu vastu. Peas liikusid muud mõtted. Ma tahtsin välja. Ja kohe. Kui takso lennujaama ees peatus, oli mu peas ainult üks mõte.

Ma pean kordki elus aus olema. Mitte ainult enda, vaid ka teie vastu.

Läksin kohvikusse, võtsin masinast ühe hommikukohvi ja avasin läpaka.

Mul oli veel aega.

Kirjutasin esimese lõigu, teate küll:

Praegu neid ridu kirjutades, mõtlen möödunud sündmustele ja saan aru, et palju on juhtunud asju, mida ma iialgi mõistma ei hakka. Palju on juhtunud asju, mille eest ma vastutama peaksin. Palju on valatud verd ja mõttetult on surnud inimesi. Häid, väärtuslikke, unikaalseid ja asendamatuid inimesi.

Selliseid nagu mina.

Ja nagu sina

...